İŞÇİNİN SESİ 14 YAŞINDA

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı: 347, 3 Şubat 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Vuralhan olayı, burjuvazinin ve burjuva devletin kokuşmuşluğunu bir kez daha sergiliyor

ÇÜRÜDÜKÇE ÇÜRÜYORLAR!

İşçi sınıfımız, burjuva devleti tarihin çöplüğüne gömmek için militan ve yığınsal savaşımı yükseltiyor. Bir yandan sendikal birliğini gözbebeği gibi korurken, bir yandan da sendika-içi demokrasinin yaşama geçirilmesi yönünde basıncı hızla artırıyor.

Türkiye'de hangi yöne gözünüzü çevirirseniz bir kaynaşma, bir tartışma, hırgür görüyorsunuz.

Burjuvazi kendi içinde didişip duruyor. Ama işçi sınıfının korkusundan tartışmaları bastırmak gereğini duyuyor. Dış siyasette adımlar atıp, sıkıştığı köşeden bir "huruç" yapmayı deniyor. Ama manevra alanı, emperyalist ülkeler tarafından epeyce daraltılmış durumda. İyice bunalıyor.

İçeride patlak veren skandallar, kendi içinde kopan ve burjuvaziyi, burjuva devleti bütün pislikleriyle sergileyen tartışmalar da cabasıdır. Vuralhan olayı bunun örnegidir.

Vuralhan olayı örtbas edilemiyor

Özal hükümetinin çiçeği burnunda Milli Savunma Bakanı Ercan Vuralhan'ın, Dışişleri Bakanlığı'nda çalışırken karıştığı bazı yolsuzluk olayları üstüne kopan tartışma, cumhurbaşkanlığı tartışmasının dinmesinden sonra, hızla büyüdü. O kadar büyüdü ki, şimdi örtbas da edilemiyor.

Vuralhan olayı çevresinde Meclis'te doğan bunalım, görünürde, *Cumhuriyet* yazarı Uğur Mumcu'nun 29 Kasım seçimleri ertesinde yoğunlaştırdığı bazı yazılardan kaynaklanıyor. Vuralhan'ın, bazı dışişleri yetkililerinin, onların akraba ve eş dostlarının, devlete "kurşungeçirir" yelek ve "delinir" zırhlı araç alınmasına önayak oldukları, bu arada kişisel kazanç elde ettikleri, "devleti dolandırdıkları" vb. ileri sürülüyor. Polisiye filimleri aratmayacak tarzda ortaya çıkan veriler, ortada bir, belki birden de fazla yolsuzluğun olduğunu gösteriyor. Ayrıca, Vuralhan olayının hem iktidar, hem de muhalefet çevrelerinde ele alınış tarzı, işin içinde epeyce bit yeniğinin olduğuna işaret ediyor.

Daha tartışmanın başında, Vuralhan, "ben askerlerin görünen parçasıyım" diyerek muhalefete sıkı bir tehdit savurdu, ordunun işin içinde olduğunu, bu nedenle konunun örtbas edilmesi gerektiğini ima etti. Ama, muhalefet buna pek kulak asmayınca, bu kez Vuralhan onları, Ermeni teröristlerine yardımcı olmakla suçladı. Bu arada Dışişleri Bakanlığı, Vuralhan'ı akladı.

Yine de ortalık yatışmayınca Evren işe karıştı. Uğur Mumcu'dan belgeleri istetti, "inceletti". Sonra pek alışılmamış bir tutum aldı. Ben bunlarda önemli birşey bulamadım, ama isterseniz bir de siz bakın, diyerek belgeleri Özal'a, verdi. Bu arada, Genel Kurmay'da, bütün askeri ihalelerle ilgili bir "inceleme" de başlatıldı.

Özal, belgeleri eline aldıktan sonra, muhalefeti suçladı. Vuralhan'a pek destek vermediği gözlenen ANAP gurubuna, hizaya gelmek gerektiğini gösterdi. Muhalefetin olayı "büyütmesini" eleştirdi. Konuyu "yalan haber"le bağladı. İşlerin burjuvazi içi bir tartışmanın sınırlarını aştığını, tartışmaları izleyen işçi sınıfı ve emekçi halk karşısında burjuva devletin prestijinin daha da düşeceğini anlatmaya çalıştı. Muhalefete ve basına seslenerek, "iktidarı batıracağım diye geminin altını delmeye kalkarsanız, siz de gidersiniz. Hepimiz aynı gemideyiz" dedi. Böylece, proletaryanın toplumda artan ağırlığından burjuvazinin nasıl çekindiğini de göstermiş oldu.

Vuralhan tartışmasının vardığı son noktada, durum gerçekten ilginçtir. Bir yandan Vuralhan, Mumcu hakkında dava açtı. Mumcu da "hodri meydan" dedi. Bu arada, son günlere kadar, "Vuralhan'ı suçlayanları hizaya getireceğim, Vuralhan kalacak" diyen Özal, *nedense* keskin bir dönüş yaptı. *Hürriyet*'e verdiği röportajda, Vuralhan ile Mumcu'nun güreşinde "taraf olmadığını"(!) duyurdu. "Suçlu çıkarsa Vuralhan'ın hükümetten atılacağını" söyledi.

Öte yandan, SHP, şimdi hükümeti ciddi ve sorumlu davranmaya davet ediyor. Konuyu *kapatmaya* çabalıyor. Buna karşılık da, Vuralhan'ın istifasını istiyor. Özal ise, Vuralhan'a verdiği desteği çekip "tarafsızım" manevrasına geçerek, işin içinden görece ufak bir kayıpla sıyrılmanın yolunu hazırlıyor.

Burjuvazi, Vuralhan'ın kellesini feda ederek, daha büyük skandalların ortaya çıkmasının önünü almaya çalışıyor. Demek ki, işin içinde başka ve "rejimi" sarsacak kadar önemli işler var.

Bir sürü soru birikti

Vuralhan olayı iyice dallanıp budaklanmış durumdadır. Her gün yeni adlar işin içine giriyor.

Örneğin, geçen yıl yarattığı skandalla dışişlerini karıştıran konsolos Bilge Erol'un, Vuralhan olayıyla ilgili olarak Mumcu'ya (sonra da Evren'e) belge verdiği ortaya çıktı. Böylece, geçen yıl, görevden alınırsa önemli açıklamalar yapacağını söyleyen Bilge Erol'un o zaman savurduğu "açıklarım" tehdidinin ne olduğu da açığa çıkmış oldu. Ama, o günlerde "Semra Özal konusu" da tartışılıyordu. Bakalım, Vuralhan olayında Semra Özal'ın rolü ne zaman ortaya çıkacak.

Olayla ilgili başka ve daha önemli birçok yön var. Bir kez, bir ara Vuralhan'ın, konunun mecliste "gizli görüşme" ile ele alınması yönünde yaptığı isteğe en başta Özal itibar etmedi. Belli ki, Özal konunun 450 milletvekili içinde bile tartışılmasından yana değil. Acaba niye bu kadar çekiniyor?

Öte yandan, tartışma konusu olan zırhlı araç vb. alımıyla ilgili belgeler, meğer geçen yıl çıkan Sayıştay yangınında "yanmış"! Birileri birşeylerin kanıtlarını yok etmiş! Bu yangın, işin ciddi biçimde soruşturulmasını zorunlu kılıyor.

Burjuvazinin, kendi legalitesini ne denli aşındırmakta olduğunun örneği Evren'de somutlanıyor. Evren, yetkisi olmasına karşın, devlet denetleme kurulunu işe el atmaya çağırmıyor. Yolsuzluğun ayyuka çıkmış olmasına karşın, Vuralhan hakkında Meclis soruşturması açmaya kimsenin eli varmıyor(!) Neden çekiniyorlar?

Bu arada, Genel Kurmay, uluslararası silah ihaleleri ile ilgili olarak başlattığı "soruşturma"nın sonuçlarını açıklamıyor. Bir bildikleri(!) olsa gerek!

Soru üstüne soru birikti. Ve burjuvazi, bunların yanıtını vermeden işin içinden sıyrılmak için deli dana gibi koşturuyor. Bu arada, Vuralhan olayının, Türkiye finans-kapitalinin emperyalistleşme çabasıyla, dış siyasete ilişkin gelişmelerle bağlı çeşitli yönleri olduğu da gözden kaçmıyor.

Dış siyasette "huruç" çabası var

Vuralhan, Riyad'da büyükelçilik yaptığı dönemde, Türkiye ile Suudi Arabistan arasında ortak askeri yatırım projelerinin hazırlanmasında rol oynamıştır. Bu projeler, Türkiye finans-kapitalinin emperyalistleşme, Ortadoğu'da güçlü bir köprübaşı oluşturma özlemleriyle yakından bağlıdır.

Öte yandan, Suudi Arabistan, ABD'nin çöplüğüdür. ABD, Türkiye finans-kapitalinin, "özerk" olarak, kendi denetimi dışında, bölgede at oynatmasından yana değildir. Türkiye burjuvazisinin, hem de silah endüstrisi aracılığıyla İslam pazarına "becerikli" bir biçimde "sızma", emperyalist çıkarları doğrultusunda "başarılı" ilişkiler kurma yönündeki çabasının önünü almak üzere, bu eğilimi bir ölçüde temsil eden Vuralhan'ın gözden düşürülmesi yoluna başvurmuş olması bir olasılıktır. Bu da zaten süregelen bir sürtüşmenin kendini açığa vurmasından başka birşey olmaz.

Aslında, Türkiye'nin dış siyasetinde ABD ile böyle bir sürtüşme, uzun süredir gözleniyor. Evren'in ABD'ye ziyaretinin ertelenmiş olması, bu yönde bir başka göstergedir.

ABD, Reagan-Gorbaçof görüşmesinin ardından gelen anlaşmayla birlikte, Türkiye'nin Ortadoğu'da "yeni sorumluluklar" almasını istiyor. Bu kabul edilirse, Türkiye burjuvazisi, Suriye ve İran'la olan ilişkilerini gerginleştirmeyi göze almak zorundadır. Özal, Türkiye'nin bu konuda köşeye sıkışmışlığını, ABD'yi kastederek "komşularla dalaşmamızı isteyenler var" sözleriyle yansıtıyor. Öte yandan ABD, İncirlik, SEİA, Çevik Kuvvetler, Ege, Kıbrıs, ordunun Kürdistan'daki asker sayısının azaltılması gibi konularda Türkiye hükümetini sıkıştırmaktadır.

Oysa Türkiye finans-kapitali, Ortadoğu ülkelerine ve Yunanistan'la olan ilişkisine "kendi" emperyalist çıkarları açısından bakıyor. Bugün, ne Suriye, ne de İran ile "dalaşmak" işine gelmiyor. Tersine, bütün İslam dünyasıyla ilişkileri "sıcak" tutmaya çabalıyor. Evren'in son Cezayir gezisinde ağırlıklı olarak dış ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinin görüşülmüş olması buna örnektir.

Ayrıca, finans-kapital, Ortak Pazar'ı emperyalistleşmede bir atlama tahtası gibi kullanabilmesi için, Yunanistan ile olan sorunların buzdolabına kaldırılmasında yarar olduğunu görüyor. Davos'ta Özal'la Papandreu'nun, ilişkileri ısındırma yönünde bir anlaşmaya varmış olması da, bu yönde anlam taşıyor.

Burjuvazi, içeride gitgide yaklaşan büyük kapışmanın önünü alabilmek için, emperyalistleşme kapısını zorluyor. Ama bu yol büyük açmazlarla doludur. Üstelik, içerideki gelişmeler umulandan çok daha hızlı oluşuyor.

Deli deli çıkanı bura bura tıkalım

İşçinin 1987'de yükselen sınıf savaşımı öyle bir düzeydedir ki, 1988'in açılışını irili ufaklı başkaldırılar yapmaktadır. Mecidiyeköy, Haydarpaşa, Fatih pazarcıları, Alpagut köyünün maden ocağı basan kadınları, Ankara'da Hipodrom'dan Kızılay'a yürüyüşe geçen işçiler, yıl boyunca daha da yükselecek bir kapışmanın habercisi oluyor.

Burjuvazi, bu kapışmada elini güçlü tutabilmek için, bir yandan Türk-İş'i içeriden yıpratmaya çalışıyor, öte yandan da Baştürk aracılığıyla, DİSK'in yeniden açılmasını gündeme getiriyor.

Türk-İş'in iki büyük sendikası olan Tekgıda-İş ve Türk Metal'deki sağ yönetimler, burjuvaziden aldıkları işaretle, Şevket Yılmaz'ı devleti ve hükümeti karşıya almakla suçluyor ve örgütün ANAP'la uzlaşma siyaseti izlemesi için bastırıyorlar. Türk-İş yönetimi, konfederasyonu bölme amacına yönelik olarak sağdan gelen bu saldırıya karşı kendini korumaya çalışırken savaşımı yavaşlatmayı isteyebilir. Ama bu isteğin gerçekleşmesi zordur. Bu kez de, örgütlerinin yükselen sınıf savaşımının gereklerini yerine getirmesini, toplumsal gelişmenin çıkarlarıyla uyumlu tutum almasını isteyen Türk-İş tabanıyla yüzyüze kalıyor.

Öte yandan, başta Baştürk olmak üzere, sendikal birliğin azılı düşmanı olan resmiler, bağımsız sendikaların denizde boğulmamaya çalışan yöneticileri, bağımsız sendikaların denize düşmüş bazı yöneticileri, sendikal birliğin önemini kavrayamamış olan "sol"lar, bu ortamdan Türk-İş'ten üye koparmak amacıyla yararlanmak üzere hazır beklemektedir.

Kısacası, Türk-İş genel merkezi, tarihinin en önemli dönemeçlerinden biriyle karşı karşıyadır. Bu dönemeci geçmek için gerekli güç Türk-İş'te vardır. Türk-İş'e üye milyonlarca işçinin enerjisi, ekonomik-demokratik haklar yolunda militan, yığınsal savaşım sancağı giderek hızla açığa çıkıyor. İşçilerin sendika-içi demokrasi isteminin yaşama geçirilmesi, sendika yönetimlerinin tabanın istediği yöneticilerden oluşması süreci işliyor.

Bu yıl 800 bin işçinin sözleşmesi bağlanacaktır. İşçiler, daha şimdiden yaygın olarak uyguladıkları yasadışı grevlerle burjuvaziye meydan okuduklarını, savaşımı çok daha militanlaştıracaklarını gösteriyorlar. Türk Metal başkanı Mustafa Özbek bunu şu sözlerle anlatıyor:

"Biz sendikacılar, hükümet ile bunalan, patlamaya hazır işçi arasında hep tampon vazifesi gördük. Yıprandık. Bizden sonra ne olur bilmem. Gelecek için bunlar hoş gelişmeler değil."

Özbek doğru söylüyor. Gelecek, o ve onun gibi sendikacıları tepetaklak edecek, bölücüleri örgütünden kapıdışarı edecek olan işçi sınıfınındır.

Salih Can

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Yüreklerimiz bir çarpıyor

Sevgili dost,
Gönderdiklerinizi aldım. Duyarlılığınıza seviniyor ve teşekkür ediyorum.

Şu günlerde, alt yapı-üst yapı konusu üzerine bir araştırma yapmaktayım. Ayrıca, haftada 22 saat işte çalışıyor ve okula gidiyorum.

Öncelikle *İşçinin Sesi*'nin hangi dönemlerden geçerek şu anki konumuna ulaştığını içeren bir kitabın gerekliliğini hissediyorum. Bilimsel çalışmak ve geçmişle günümüzü senkronize etmek istiyorum. Bu nedenle geniş bir çalışma programına ihtiyacım var. Kaynaklarının okuma sırası belirtilen, önemli noktalarda gerekli anımsatmaların yapıldığı bir program olmalı. Bu konuda yardımızı bekliyorum.

Bunları size kütüphaneden yazıyorum, birazdan postalayacağım.

Sizi düşünüyorum, yüreğimizin aynı şey için çarptığına inanıyorum.

Sevgiyle,
Ö.T.

Aclan Sayılgan'ı bilirim

Sayın *İşçinin Sesi!*
Son sayınızın "Çek-Al"ında Aclan Sayılgan'dan sözediyorsunuz. Bu bana çocukluğumu hatırlattı.

Sene, sanıyorum 1946-47 olsa gerek. Ben daha ilkokula başlamamıştım. Biz Keçiören'de oturuyorduk. Aclan Sayılgan o günlerde devamlı bizde kalırdı. Rahmetli annem hasta olmasına rağmen ona ve onun genç erkek kardeşine bizimle beraber bakıyordu. Annemin dediğine göre Aclan veremliydi.

Aradan birkaç sene geçti. Biz Haymana'ya taşındık. Ağabeyim İstanbul'a gitti. Yanılmıyorsam ağabeyim o günlerde *Markopaşa* gazetesinin editörlüğünü yapıyordu.

Sonra birdenbire Türkiye'de 1500'e yakın komünist deliğe tıkıldı. Aclan Sayılgan da aralarındaydı. Annemden duydum. Ağabeyim, duruşmalar sırasında, Aclan'ın suratına sandalye fırlatmış. O olaydan sonra duruşmalar halka açık olmamış.

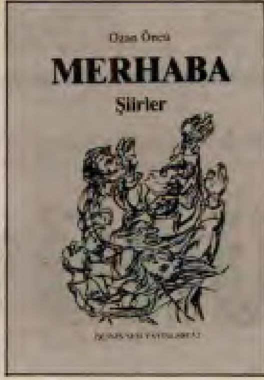
Yine annemden duydum. Sene belki 1957-58. Aclan Sayılgan Beyoğlu'nda ağabeyime rastlamış. Sarılmak ve barışmak istemiş. Ağabeyim onu kovmuş. Olayı ağabeyime sordum, "polis köpeği boşver" diyerek anlatmak istemedi.

Aclan Sayılgan'a ilişkin, işte böyle bir anım var.

D.E., Avustralya

İşçinin Sesi'nin notu

Değerli Okurumuz,
Mektubunun ikinci bölümünde sorduğun soruların yanıtını mektupla yolladık.
Çalışmalarında başarılar diler, yoldaşça selam ve sevgilerimizi iletiriz.

Şiirde de işçiler seslerini yükseltiyorlar.

Kıpkızıl afişlerimizle bile onlardan ayrıyız

Değerli yoldaşlar,
Sizlere, yaptığımız son afişlemeyle ilgili düşüncelerimi yazmak istiyorum.

Geçtiğimiz günlerde afişleme yaptık. Afişimiz, partimizi ve partimizin politikasını diğer örgütlerden çok güzel bir biçimde ayırıyordu. Özellikle, afişler duvarda yanyana durunca, bizim afiş, kızıllığıyla, orak-çekiciyle, üstündeki sloganlarla pırıl pırıldı.

Afişimizi Paris'te Türk ve Kürt emekçilerin yoğun olarak oturduğu ve çalıştığı bölgelerde yapıştırdık.

Değerli yoldaşlar, Paris'te yaşayan birçok emekçi, henüz partimiz TKP'yi TBKP'den ayıramıyor. Bu bir gerçek. Bunda, devrim kaçkını olan menşeviklerin, partimizin adını, uzun süre, haksız yere kullanmış olmasının rolü var. Gerçi menşevikler, sosyal demokratlaştı, ama yine de bazıları karıştırıyor.

Biz, düzenli olarak yaptığımız gazete satışlarında bu konuda işçi arkadaşları aydınlatıyoruz. Bize sordukları sorulara cevap verirken, partimizle, Yağcı'ların partisi arasındaki farkı anlatıyoruz. İşçiler bu farkı çabuk kavrıyor. Bir tarafta teslim olmuş Yağcı'lar, bir tarafta pırıl pırıl komünist çizgisiyle partimiz durunca, aradaki önemli farklılıklar çabuk kavranıyor.

Size şunu da yazmak istiyorum yoldaşlar. Yağcı'ların çizgisinde yürüyenler, bizden, komünist çizgimizden korkuyorlar. Bizim son yaptığımız afiş için işçilere ürkek bir biçimde "bizim değil, bizim değil" demek zorunda kalıyorlar. İyi de oluyor. Bir yanıyla korkularını yansıtıyorlar, diğer yanıyla da teslimiyetçi yüzlerini sergiliyorlar.

Güzel, kıpkızıl afişimizi astık. Her zamanki gibi kendimizi, küçük burjuva örgütlerden ayırdık.

Yaşasın TKP
Yaşasın işçi sınıfı
Tek silah illegal parti, tek yol devrim

Zehra Yener, Paris

Adım Ümmü Gülsüm. 1974 İstanbul doğumluyum. 3 kardeşiz. Babam 15 yıllık deri, annem 8 yıllık konfeksiyon işçisidir.

İYİ ADAM

Anladık iyisin
Ama nasıl iyi?
Anladık dediğin dedik
Ama dediğin ne?
Doğrusun, söylersin
içindekini
Ama içindeki ne?

Esirgemezsin gözünü
budaktan
Ama kime karşı?
Dolusun bilgilerle
Ama yararı kime?
Gözetmezsin kendi
çıkarını
Gözettiğin kiminki?
Dostluğuna diyecek yok
Ama dostların kimki?

Şimdi bizi iyi dinle
Düşmanımızsın sen bizim
Dikeceğiz seni bir duvar
önüne
Ama madem iyi adamsın
Dikeceğiz iyi bir duvarın
önüne
İyi tüfeklerden çıkan
iyi kurşunla
Vuracağız seni
Sonra gömeceğiz iyi bir
kürekle
İyi bir toprağa.

Ümmü Gülsüm

Orta direk bel verdi Gözün aydın bay Özal

Kuru laflar sökmedi ekonomik düzende
Mutluluk dediğin şey sömürende ezende
Milyonlarca vatandaş, midesin aç gezende
Arı boşa vızıldar, hani petek hani bal

Kardeş, yeğen, bacanak iktidar candaşların
Sağa alkış tutuyor holdingci yandaşların
Sefaletten inliyor, yoksul vatandaşların
Sen mutlu ailenle keyfine, zevkine dal

Ana gıda maddesini gönderdiniz dışarı
Fiyatlar artar oldu hergün yarıdan yarı
Yaptığınız her işi zannettiniz başarı
Bu görüş bu gidiş var, sen makamında kal
Orta direk bel verdi, gözün aydın bay Özal

İthal ettiğin mallar sosyetenin emrinde
Kimi köpek maması, kimi havyar derdinde
Memurda para kalmaz ayın dördünde
İşsize emekliye zaten yaklaştı zavval
Orta direk bel verdi, gözün aydın bay Özal

Vatanı çiftlik yaptınız para babalarına
Yüzde elli faizler kâr katarlar kârına
Biz açlıktan ölürüz ha bugün ha yarına
Hizmetin tekmil olsun, bir de matem marşı çal
Orta direk bel verdi gözün aydın bay Özal.

Senin iktidarında tadı kaçtı herşeyin
Zevki neşesi yoktur ne şehrin ne köyün
Böyle düzen mi olur, bu ne gidiş bu ne hal
Orta direk bel verdi, gözün aydın bay Özal

Patronların kemendi boynunuzda dolalı
Dedikleri dediktir şimdi fırsat bulalı
Nice güller soldurdun bahçıvan oldun olalı
Kibrit suyu döktün kökünde kurudu dal
Orta direk kalmadı, sen sevin bay Özal

Aşık Boral

İŞÇİ MİZAHI

"İhtiyacınız olmayacak!"

Nabi Yağcı ve Nihat Sargın, Türkiye burjuvazisine teslim olmadan önce bir süre Moskova'daydılar. Sovyetler, bu misafirlerini çeşitli merkezlerde, fabrikalarda gezdirdiler.

Gezilerden biri kent dışındaki otomobil fabrikasına olur. Ev sahibi Gorbaçof, Yağcı ve Sargın'a çeşitli üniteleri gezdirir. Sonunda genişçe bir hole varırlar. Holün ortasında, lake cilası pırıl pırıl parlayan, kömür renginde bir otomobil durmaktadır.

Gorbaçof, konuklarını otomobilin yanına götürdükten sonra, şöyle konuşur:

"-Yoldaşlar, SBKP Merkez Komitesi Politbürosu, dünya barışına ve yurdunuzda ulusal barışa yaptığınız katkıları dikkate alarak, bu otomobili size armağan etmeyi kararlaştırdı. Buyrun güle güle kullanın."

Yağcı ve Sargın bu sürpriz karşısında çok duygulanır, sevinirler. Hayranlıkla otomobili incelerlerken Yağcı, şoför mahallinde bir eksik olduğunu farkeder. Otomobilin direksiyonu yoktur.

"Sorsam mı sormasam mı" diye kısa bir tereddüt geçirdikten sonra, Yağcı, "Tavariş Gorbaçof", der, "armağan için teşekkür ederiz, ama bu arabanın direksiyonu yok!"

Gorbaçof bir kahkaha patlattıktan sonra, "düşündüğün şeye bak, Yağcı yoldaş" der. "Siz sürerken direksiyona ihtiyaç duymayacaksınız ki, biz sizin yerinize, uzaktan kumanda edeceğiz"

Bu yanıt Yağcı'yı oldukça rahatlatır. "Direksiyon derdinden de kurtulduk" diye sevinir.

Derken Yağcı ve Sargın, otmobilin motorunu merak edip ön kapağı açarlar. Bir de ne görsünler: Motor da yok! Sargın, "yahu bir sorsak!" falan der. Tartışmaya başlarlar. Neden sonra, Gorbacof'a kibar bir dille arabanın motorunun da olmadığını çıtlatırlar. Gorbaçof gülümseyerek yanıtlar:

"Haklısınız yoldaşlar. Bu otomobilin motoru yok. Siz içine bindiğinizde zaten motora ihtiyacınız olmayacak. Çünkü hep yokuş aşağı gideceksiniz!"

K.F.,Londra

BU DA YETMEZ!

Yoldaşlar, 11. Özveri Taarruzu hedefimiz Türkiye'de dağıtımı 5 000'e çıkarmak, yeni fabrikalarda, işyerlerinde, işçi semtlerinde sesimizi yükseltmekti.

Bugün, hedefimize ulaştık. *İşçinin Sesi*'nin, Türkiye'de dağıtımı 5 000'i aştı. Önemli sayıda fabrika ve işyerinde *İşçinin Sesi*, makine sesinden önce yükseliyor. Bu, birçok legal yayının dağıtımını geçen bir sayıdır.

Ama bu da yetmez, yoldaşlar! Türkiye'nin küçük küçük patlamalara dönüşen ortamında, gazetemiz her fabrikaya, her işyerine, işçi semtine tomar tomar girmelidir. Dağıtımı daha da yükseltmek görevimizdir.

Okuyucu yoldaş,
Sen bunun gerçekleştirilmesinde en önemli halkalardansın. *İşçinin Sesi*'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Bir başkasına ver. Bir sendikaya, derneğe ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese ulaştır, postala. Dağıtımı artırmak için bizimle ilişkiye geç.

İşçinin Sesi'nin en geniş biçimde dağıtılması, daha çok sayıda işçi yatağından illegal ve özgür partimizin sesinin yükselmesinin sağlanması senin de görevindir.

Haydi, *İşçinin Sesi*'yle fabrikalara, işyerlerine!

İşçinin Sesi çalışanları

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni daha güçlü çıkartabilmek, fabrikalarla, işyerleriyle, işçi semtleriyle olan bağını derinleştirip güçlendirmek, deneyimlerinizden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ve daha etkili ulaştırabilmek için gazetenizi yazılarınızla, haberlerinizle, çektiğiniz ya da topladığınız fotoğraflarla besleyin.

İşçinin Sesi çalışanları

Halkın öfkesi artık kendini küçük isyanlarla açığa vuruyor.

Küçük isyanlar büyük isyanın habercisidir

Emekçi halkta biriken öfkenin, ufak ufak patlamalarla eylemlere dönüşmesini anlatan bu olaylar, yarınki büyük depremin habercisidir. İşçi sınıfı, halkın düzene karşı derin öfkesini devrimci örgütlülüğe dönüştürecek, bu zam ve zulüm düzenini yerle bir edecek, "büyük isyan"ın ateşini yakacaktır.

Sevgili yoldaşlar,
Sizlere İstanbul'da yaşanan, kendisi "küçük" ama anlamı büyük iki olay hakkında düşündüklerimi aktarmak istiyorum. Olayları anlatmaya geçmeden önce, izin verirseniz, yaşadıklarımızın çağrıştırdığı birkaç noktadan sözedeceğim.

Burjuvazi her zaman ve her yerde, komünistleri, halkın dışında, halktan kopuk, halkı kendi emellerine alet etmek isteyen bir tuhaf insanlar topluluğu olarak göstermek için yırtınıp durmuştur. O böylece, emekçi halkın baskı ve sömürü düzeninden kurtuluşundan başkaca hiçbir özel çıkarı olmayan komünistlerle, ezilen insanların kenetlenmesini engellemeye çalışır.

Türkiye burjuvazisi, 1980 dönemecinde Türkiye emekçisinin yükselen devrimci kavgasını ezip, bastırmak için faşist bir diktatörlük kurmuştu. Faşist diktatörlük döneminde anti-komünist edebiyatı doruklarına çıkardı. Faşist diktatörlük dönemi boyunca, en küçük bir hak arama savaşımı bile, burjuva devletin işkence ve terör aygıtıyla engellenmeye çalışıldı. İşçilerin ve emeğiyle geçinen insanların, gaspedilen haklarını kopartmak için giriştikleri eylemlerin öcünü, burjuvazi, ağır şiddet yöntemleriyle almaya kalkıştı. Burjuvazi "eylem" sözcüğünü korkulu bir karabasan haline getirebilmek için, işkence tezgahlarını çalıştırdı durdu. Faşist diktatörlük çözüldükten sonra günümüze kadar geçen sürede de, burjuvazi, çıplak baskıları sayesinde, bir dönem boyunca sağladığı suskunluğu bozdurmamak için halkı tehdide devam etti.

Ama burjuvazinin unuttuğu bir nokta var. O, halkı korku senaryolarıyla sindirmeğe çalışsa da, gerçekler direngendir. 1980 öncesindeki eylemlerin, aydan gelen yaratıklar tarafından yapılmadığını en çok halkın kendisi biliyor. Nasıl bilmesin ki? 12 Eylül faşist darbesinden sonra asılan gencecik fidanlar, işkence ve hapislerde çürütülen bedenler, Türkiye emekçi insanınındır. Kendisidir, kardeşidir, bacısıdır, eşidir, üzerine titrediği oğludur, kızıdır, en güç anlarda dertlerini paylaştığı kapı komşusudur...

Onun için burjuvazi ne kadar yırtınırsa yırtınsın, gün yine "eylem" günüdür. Gelecek, halkın en büyük eyleminindir, devrimindir!

Burjuvazi hep şununla kafa ütüledi durdu: "Bir avuç eylemci".

İşte, benim şimdi anlatacağım iki olay da, böyle "bir avuç eylemci(!)"lerin eseridir.

Birinci olay:
11 Ocak akşamı, İstanbul'un çeşitli fabrika ve işyerlerinden evlerine dönmek için ulaşım merkezlerine akan insanlar, "sürpriz" bir uygulamayla karşılaştılar. Temel ihtiyaç maddelerine, ulaşım araçlarına günlerdir bindirilen zamlar yetmezmiş gibi, şimdi de karşılarına, bazı mesafeler için İETT otobüslerinde "çift bilet" uygulaması çıkarılmıştı. Bu uygulama, öfkesi burnunda olan emekçilerin kanını beynine sıçrattı. Ve Beşiktaş, Mecidiyeköy gibi ana otobüs platformlarında "eylemci" bir kitle oluşturuverdiler.

Halk uygulamayı protesto için otobüslere binmedi. Kalabalık biriktikçe, birikti. Halktan, zamlar ve vurguncu Belediye Başkanı Dalan aleyhinde sloganlar yükseldi. Olayların büyümesi üzerine, yetkililer olay yerine çevik kuvvet getirdiler. Bu kez polis, tuhaf bir müdahale biçimi sergiledi. Halkı, ite-kaka, zorla, cop tehdidiyle otobüslere bindirmeye kalkıştı. Ama başaramadı. Bunun üzerine "elebaşı" olarak gözüne kestirdiklerini birer ikişer götürmeye başladı. Halkın öfkesinin, hemen oracıkta patlamasıyla birdenbire ortaya çıkıveren bu eylemde, halktan yirmi kişi gözaltına alındı.

Peki sonuç ne oldu? Birincisi, halkın tepkisi üzerine, İETT "çift bilet" kararını geri aldı. İkincisi, insanlar bizzat yaşadıkları bu küçük olayda burjuva devletin ve polisin düşman yüzünü bir kez daha kavradılar. Üçüncüsü ve de en önemlisi, eylemi gerçekleştiren halk, hemen bir ders çıkardı. Eylemin ardından kararın geri alınması üzerine insanlarımız, "birlikte karşı koyunca pekala da bizim istediğimiz oluyormuş" diyerek, kendi güçlerinin farkına vardılar.

İkinci Olay:
Yine 11 Ocak günü saat 19.00 civarında Haydarpaşa Garı, yorgun argın işinden dönüp, evine gidebilmek için bekleşen işçilerle, emekçilerle doluydu. Devletin bindirdiği zamlar nedeniyle iki yakayı biraraya getirememenin öfkesini soluyorlardı. Bunun üzerine bir de gar yetkilileri, "bu tren kalkacak, binin, hayır inin, öbür tren kalkacak" türünden bir köşe kapmaca başlattılar. Trenden trene koşuşturup dururken, iş dönüşünün yorgunluğunu yaşayan yolculardan yere düşenler, ezilenler oldu.

Gebze banliyö trenini yakalayabilmek için koşuşturup duran yolcular, üç kez tren değiştirdikten sonra, bir trenin boş olarak Gebze yönüne hareket ettiğini gördüler. İşte bu, bardağı taşıran son damla oldu. Öfke birden orada küçük bir isyana dönüşüverdi. İsyancılar, "yetti artık, zam da yaptınız, utanın!" diye haykırarak Gar Hareket Memurluğu'na saldırdılar. Camı, çerçeveyi aşağıya indirdiler. Halkın bu "eylem"inin büyümesi üzerine, yetkililer polisi çağırdılar. Polis, isyancı kalabalığın şiddetini güçlükle bastırabildi.

Sevgili yoldaşlar, yazımın başında, kendisi küçük ama anlamı büyük iki olayı aktaracağımı söylemiştim. Gerçekten de öyle değil mi?

Emekçi halkta biriken öfkenin, ufak ufak patlamalarla eylemlere dönüşmesini anlatan bu olaylar, yarınki büyük depremin habercisidir. İşçi sınıfı, halkın düzene karşı derin öfkesini devrimci örgütlülüğe dönüştürecek, bu zam ve zulüm düzenini yerle bir edecek, "büyük isyan"ın ateşini yakacaktır.

Gül Çevik, İstanbul

Artık her geçen gün kendiliğinden bir eylemin patlak verdiği duyuluyor

Daha nic patlamalar g liy r

Planlı bir biçimde, aşama aşama yükselen işçi eylemlerinin yanısıra, artık çeşitli halk kesimleri arasında kendiliğinden patlamalar da başladı.

Burjuvazinin tıkanıklığı iplik iplik sarkmaya başladı. Finans-kapitalin has adamı Özal, burjuvazinin değişik kesimlerinden yansıyan çığlıklara, Dünya Bankası'nın kendilerine güvendiğini, Avrupa basınının Türkiye'ye ayırdığı ekonomik sütunlardaki "iyiye gidiş" haberlerini vb. söyleyerek yanıt vermeye çalışıyor. Ama TÜSİAD, ocak ayında yayınladığı raporuyla burjuvazinin tüm kesimleri için tehlikeye parmak bastı.

Özal ve çevresi, bu raporun "gerçek dışı" olduğunu kanıtlamaya çalıştı. Ama bunda pek başarılı olamadı. Tehlikeyi kendisi de görüyor ki, onu asgariye indirebilmek için birçok önlem getirmek zorunda kaldı.

Ancak burjuvazi debelendikçe batıyor. Burjuva ekonomisi şiddetli bir krize doğru gidiyor. Burjuvazinin ülkeyi yönetimi, bu açıdan giderek güçleşiyor. Ama yalnızca bu açıdan değil, bir başka açıdan daha güçleşiyor.

Planlı bir biçimde, aşama aşama yükselen işçi eylemlerinin yanısıra, artık çeşitli halk kesimleri arasında kendiliğinden patlamalar da başladı. Haydarpaşa ve İETT "çifte bilet" olaylarından sonra, sürekli yeni eylemler patlıyor.

Gazeteler "Çarşamba pazarı barut fıçısı" diye başlık attılar. 23 Haziran 1987 tarihinde de Çarşamba pazarı, burjuvaziyi aynı korkuya düşürmüştü. Pazarın kapatılıp, başka bir yere taşınmak istenmesine karşı, pazarcılar birçok eylem yapmışlardı. Sonunda, pazarcılarla halk elele, belediyenin önüne kadar yürüyerek, belgiler atmışlar, "pazarlar bizim hakkımız, söke söke alırız" yazılı pankartlarını belediyenin önüne asmışlardı.

Pazarın kapatılmasına bu eylem o gün engel oldu. Belediye 6,5 ay sonra, 1988'in ilk ayında, pazarı kapatıp Çukurbostan'a taşımak için tekrar saldırıya geçti. Pazarcıların ve halkın tepkisi bu kez daha da büyük oldu. Tehditlere, saldırılara boyun eğmeyen pazarcılar, çeşitli girişimlerden sonra Büyükşehir belediye binasına doğru izinsiz yürüyüşe geçtiler. İnsan seline engel olamayan polis, yürüyüşçülerin yanında birlikte yürümekle yetindi.

Bu eylemden sonra, sorun, şimdilik pazarcıların isteği doğrultusunda bağlandı.

25 Ocak'ta da Bursa'ya bağlı Alpagut köyünde eylemler patladı. Topraklarını Bük Madencilik şirketine çok ucuza satan köylüler, elde ettikleri parayla, 54 kamyonluk bir kooperatif kurdular. Fakat Bük Madencilik Şirketi, çıkarılan kömürün taşınmasını, köylülerin kurduğu kooperatife değil de, başka bir şirkete verdi. Bunun üzerine köylüler 54 kamyonu madenin ağzına çekerek, madeni kapattılar.

Olaydan korkuya düşen şirket, jandarmayı çağırdı. Jandarmanın uyarısı üzerine, köylüler kamyonları çektiler. Ama ertesi gün, kadın, çocuk dahil, tüm köylüler birlikte madeni basarak binaları taşa tuttular, kantarları ve diğer araçları tahribettiler. Şirket, çağırdığı devlet güçlerine 35'i kadın, 57 kişiyi tutuklattı.

Ocak ayı içinde, daha başka protestolar da yükseldi. Zeytinburnu belediyesinin yaptığı işyeri yıkımını protesto etmek için esnaf binaları ateşe verdi. Çevik kuvvet tüm çevreyi kuşatarak eylemin yayılmasına engel olmaya çalıştı.

Geçtiğimiz haftalarda, Ankara toptancı halindeki işçiler de, 1979'dan beri aynı ücretle çalıştırılmalarını protesto etmek için işi bıraktılar. Sigortaları ve sendikaları olmayan işçiler, parça başı 15 liraya 9 yıldan beri çalıştıklarını ve artık hakları verilene kadar çalışmayacaklarını söylediler.

Bu işkoluyla ilgili sendikanın ilgili şubesinin hemen harekete geçip bu işçileri örgütlemesi, onların sorunlarına sahip çıkması gereklidir. Bunun dışında bir tutum işçi sendikasına yakışmaz.

1987'de işçi sınıfının serpiştirdiği kıvılcımlar, daha yeni yılın ilk ayında, ürünlerini vermeye başladı. Artık yaşayı, anayasayı kimse takmıyor. İşçi sınıfımızın önderliğinde emekçi halkımız, gelecek güzel günlerin anayasasını hazırlamanın savaşını veriyor. Daha nice patlamalar geliyor.

Mehmet Erenler

Kopuzlar Deri Sanayii'nde direniş oldu. İşçi-işsiz dayanışma sandığı çalışmaları başladı. Deri işçilerinin grevi bitti ama:

Kazlıç şm 'nin bacalarından kavga tütüyor

Azgın bir sömürü ve talan sürüyor. Çocuk işçi ve kadın işçi sömürüsü akıl almaz boyutlarda, En ufak bir ekonomik hak için savaşım, doğrudan siyasal savaşıma dönüşmektedir. Parti örgütümüz, bu durumu Kazlıçeşme'de çok iyi gözlemekte, bir yandan Kazlıçeşme işçilerinin iş ve yaşam koşullarını incelerken, aynı zamanda onların acil yakıcı ekonomik-sendikal sorunlarına, onlarla birlikte yanıt getirmeye çalışmaktadır.

Ayşe Şenocak

İstanbul'da Zeytinburnu-Kazlıçeşme bölgesinde çalışmalarımızı yoğunlaştırdık. Kazlıçeşme'deki evler olsun, fabrikalar olsun, Fransız devrimini anlatan filmlerdeki işçi semtlerine benzer, yıkık, dökük, ahşap büyük binalar. İçerisi karanlık ve loş. Fabrikaların dökülen yerlerine tahtalar çakılmış. Bu harabelerin içinde, dimdik, onurlu, savaşkan proletarya... Kazlı'da çalışmak, bir komünist için büyük bir mutluluk.

Kazlıçeşme işçilerinin 1970'lerden beri gelen bir savaşkanlığı var. Siyasetle içiçe, ileri, militan işçilerin yoğun olduğu bir yer Kazlıçeşme. Azgın sömürüdendir ki, savaşım çok sert gidiyor. Ve işçi sınıfının -buradaki- en geri kesimi *bile* kendini bu savaşımın içinde görüyor. Bugüne kadarki yaşamımda, işçi sınıfının çok değişik kesimleri içinde bulundum. Ama kendi adıma, ilk defa böylesine hınca hınç dolu, ileri bir proleter kesimle karşılaştım. Bu durum bize çok şey kazandırdı.

Eskiden burada SVP örgütlüymüş. Bugüne kadarki çalışmalarımızda tek bir SVP'liyle karşılaşmadık. Eskiden burada bir de TDKP örgütlüymüş. Bu hareketin çalışmaları bir yıldır askıdaymış diye duyduk.

Özellikle Tunceli-Bingöl yöresinden gelen, kırla bağlarını koparmamış işçiler içinde TKP-ML, TİKKO örgütlü. Ama, bu hareket, tutarsız ideolojik çizgisi, garip çalışma stili ve örgütsel anlayışı nedeniyle uzun erimde fazlaca ciddiye alınamaz. Nitekim ortalıkta Partizan'dan kopmuş ve tepki duyan nice deneyimli ve eski işçi var. Ve bu işçiler devrimi istiyor.

Kazlıçeşme'de işyerlerinin ve işçilerin çoğu sendikalı, ama sendikalı rakamları, sanıyorum, oynuyor. 115-130 işyeri örgütlü sendikal savaşım veriyor. 3500'ü aşkın işçi sendikalı. Bunun yarısı kadar da sendikasız işçi var. Sendikanın işçi sınıfının ekonomik-sendikal sorunlarına yanıt verebilen çalışkan kadroları var. Son grev ve toplu sözleşmeden sonra patronlar sendikaya karşı kampanya açtı. İşverenler işçilerin toplu sözleşmeyle attığı kazığı hazmedemiyorlar. Sendikayı ezmeye ve yetkisizleştirmeye çabalıyorlar.

Kazlı işçisinin bileğinin hakkıyla imzaladığı son toplu sözleşme, 12 Eylül'den sonra Türkiye standardlarına göre, yapılmış en ileri toplu sözleşme.

Ama daha bugünden yaşamın gerisinde kalmaktadır. Ortalama ücret, ikramiyeler vb. ile birlikte, net 120-160 bin arasında değişmektedir. Bu durum iki çocuklu bir işçinin kendini yenilemesi için çok yetersiz kalmaktadır. Durum, aynen Program'ımızda belirtildiği gibidir: "İşçi sınıfımız yoğun bir sömürü ve zorbalık altındadır... Kapitalizmin, işçi sınıfının durumunda mutlak kötüleşme yasası da Türkiye'de işlemektedir." (*TKP Programı*, s.37)

Korkunç bir manzara ile karşı karşıyayız. Azgın bir sömürü ve talan sürüyor. Çocuk işçi ve kadın işçi sömürüsü akıl almaz boyutlarda, En ufak bir ekonomik hak için savaşım, doğrudan siyasal savaşıma dönüşmektedir. Parti örgütümüz, bu durumu Kazlıçeşme'de çok iyi gözlemekte, bir yandan Kazlıçeşme işçilerinin iş ve yaşam koşullarını incelerken, aynı zamanda onların acil yakıcı ekonomik-sendikal sorunlarına onlarla birlikte yanıt getirmeye çalışmaktadır. Ve tüm bunları yaparken, Program'ın şu ana yol göstericiliğini unutmamaktadır:

"Ekonomik-sendikal haklar için savaşmak, işçi sınıfımızın sağlığı, yaşamı, geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. Bu haklar için savaşım sınıfın geri kesimlerini savaşa çekmek için de güçlü bir araçtır.

"Komünistler ekonomik-sendikal savaşım hedefi olarak kapitalizmin ve sınıf savaşımının ulaştığı gelişkinlik düzeyine uygun hedefler gösterirler. İstemlerini burjuvazinin kabul sınırları içinde tutmazlar.

"Komünistler, zorba erk yıkılmadan istemlerin kalıcı olarak elde edilemeyeceğini anlatırlar. Tüm ekonomik-sendikal ve demokratik istemleri devrim hedefine bağlarlar." (*TKP Programı*, s.38)

Kazlı işçilerinin en önemli sorunu bir gün sonra dışarı atılma tehlikesi, yani işsizliktir. "Bir de kaçak bile çalışamayan milyonlarca işsiz vardır. İşsizlik hem ücretlerin düşüklüğünde yansımakta, hem de o düşük ücretlerin bile işçi sınıfımızın yaşam düzeyini olduğundan daha yüksek göstermesini getirmektedir."(*agy*, s.38)

Parti programımızda da çok güzel açıklandığı gibi, işsizlik iki yönlü işlemekte, bir yandan ücretleri düşürürken, bir yandan da çalışana, o düşük ücretiyle bile "iyi yaşadığını" düşündürmektedir. Yani ehven-i şer bir yaşam. O denli düşük ücretle çalışmak bile çok çekici! Kazlıçeşme'de olan budur.

Son toplu sözleşme ücretlerin bu durumunu bir gıdım değiştirdi diye, birçok işyerinde, patronlar, ileri işçileri işten atıp, sendikayı etkisizleştirip, köpeksiz köyde değneksiz gezmek istiyorlar. Son dönemde işten atılmalar bu yüzden yoğunlaştı. İşsizlikle işçilik nesnel olarak içiçe geçmiş durumda. Bu, bize, işli işsiz dayanışma sandığı çalışmalarını başlatmayı düşündürdü. Çalışmalar başladı. Sürüyor. Mayayı saldık, tutuyor.

Sınıfın öncüsü komünist partisi, salt sınıfın yaşamının panoramasını çizmez, onun içindedir, *içinde* yaşar, acil yakıcı sorunlarına gerekli örgütlenmelerle yanıt getirir, onu kucaklar ve yükseltir. Kazlıçeşme'de bunu yapıyoruz. Onlarla kahvelerdeyiz, evlerdeyiz. Onlarla iç içe yaşıyoruz, birlikte dövüşüyoruz ve dövüşe dövüşe de örgütleniyoruz.

Son günlerde işten atılmalarla ilgili huzursuzluk hızla büyüyor. Sendikaya, hergün, bu konuda 10-15 şikayet gelmekte, sendikaların günü, o karmakarışık toplu sözleşmede verilen hakların hesaplanması ile geçmektedir. Bu konuda yaygın huzursuzluk var. Ancak yasal platformda çözüm yok. Yasadışı savaş tek yol oluyor. Kazlı'da tek yol direniş!

Geçtiğimiz ay içinde Kopuzlar Deri Sanayii'nde (25 kişilik işyeri) 5 işçi işten atıldı. Sendika çözüm konusunda tıkanıktı. İşçiler arasında direniş söylentileri dolaşıyordu. Olayın akşamı, durumu değerlendiren işçiler, başlayacak direnişi korsan bir mitinge dönüştürme kararı aldılar. Sloganlar saptandı. Slogan attıracaklar görevlendirildi.

Ertesi gün, saat 12'de yemeğe çıkan işçiler, Kopuzlar Deri Sanayii'nin önünde toplandılar. Sendika sekreteri Ali Gündoğdu sorunları anlatan duyarlı ve gerçekçi bir konuşma yaptı. Sloganlar atıldı. Atılan sloganların başlıcaları şunlardı: "İşten atılmalara son", "yaşasın işçilerin birliği", "işçiler birleşin baskıya direnin", "zama zulme karşı, haydi direnişe", "zama zulme karşı, genel greve", "işçi işsiz elele, dayanışmaya", "işli işsiz elele, genel greve", "işçiler birleşin, genel greve", ve en son "işçiler birleşin" sloganları... Bunların dışında bir tek "zam zulüm işkence, işte faşizm" sloganı atıldı.

Fabrikanın önünde miting yapılırken, fabrikada direnişte olan bir işçi "yaşasın işçilerin birliği" diye slogan attı. Buna karşılık, fabrika önündekiler "işçi işsiz elele, dayanışmaya" sloganını attı. Direnişteki işçiler ve diğer işçiler hep birlikte aynı tempoyla sloganlara katıldılar. Kopuzlar direnişi ve mitingi, coşkulu, yerli yerinde bir eylem oldu.

Dövüşe dövüşe örgütleniyoruz.

Kazlıçeşme'de makina sesinden önce işçinin sesi gelecek!

Tek yol devrim!

Deri işkolunda durum ve Kazlıçeşme grevi üzerine:

D ri işçileriyl sohbet

Deri işçisi iki yoldaşla sohbet eden yoldaşlardan biri yeni deri işçisi, ötekisi de eski bir tekstil işçisidir.

Ayşe Şenocak: Hikmet yoldaş kendini anlatır mısın? Greve katıldın mı?

Hikmet Taşkın: 7 yıldır deri işçisiyim. Kazlıçeşme'de çalışıyorum. Grevlerde ben de vardım. Bildiğiniz gibi, 129 gün sürdü. Başarıyla sonuçlandığına ve işçi sınıfı mücadelesinde bir ivme olduğuna inanıyorum. Grevlerden onur duyuyorum. İşçi sınıfının birliğinin ve mücadele azminin başarıda büyük payı oldu. Ondan sonra, sendikacı arkadaşlarımızın etkisi büyük oldu. Kadın işçilerin savaşkan tutumu da, önemle vurgulanması gereken bir olaydır.

Rıza Canver: Evet Şıvan yoldaş, şimdi de seni dinlemek istiyoruz.

Şıvan Harat: Kazlıçeşme'de 15 yıllık deri işçisiyim. Sendikasız bir işyerinde bulunduğumdan grevlere katılmadım, ama savaşımın tam göbeğinde, işçi arkadaşlarla omuz omuza, dayanışma içindeydim.

Ayşe Şenocak: Yoldaşlar, önce Kazlıçeşme'de iş ve yaşam koşullarının değerlendirilmesinden başlasak. İkinci aşamada da, 129 günlük, destan gibi grevinizi ve ne yapılması gerektiğini konuşuruz.

Rıza Canver: Evet Hikmet yoldaş bu konuda sen ne diyorsun?

Hikmet Taşkın: İş güvenliği denilen bir olay, Kazlıçeşme'deki deri fabrikalarında yok.

Ayşe Şenocak: Hem makinaların ilkelliği, hem de iş sağlığı açısından değil mi?

Hikmet Taşkın: Evet yoldaşım.

Şıvan Harat: Yoldaşlar, makinalarda 16 yaşında sigortasız işçi çalıştırılıyor. Benim yaşadığım birkaç olayı anlatayım diyecektim ama hangi birini anlatayım? Ellerini, ayaklarını kaptıranların sayısı belli değil.

Hikmet Taşkın: 12 yaşında deri işine başladım. O yaşta, o makinaları yönetmeye verdiler. Şu gördüğünüz parmağım deri makinasında gitti.

Şıvan Harat: Bir kavaleta makinası var, orada çalışmak, ölümle burun buruna gelmek demek. İş yorgunluğu ve 50 kiloluk derileri oraya sürmek, ölümle burun buruna yaşamak oluyor. Kazlıçeşme'deki işçilerin yaşamını, kitaplara sığdıramayız. Yaşadığım ve gördüğüm bazı olaylara ağladığım oluyor.

Ayşe Şenocak: İş kazalarının azalması için yeni, daha ileri teknolojili makinalar ister miyiz?

Şıvan Harat: Doğru yoldaşım, ancak bu düzende bu da işsizliği getiriyor. Yeni makina, 4 kişinin yaptığı işi yapıyor.

Ayşe Şenocak: Yani, bu durumda temel çözüm, ileri teknolojiyi işçinin, emekçinin çıkarına kullanacak sosyalizm oluyor.

Şıvan Harat: Kazlıçeşme bölgesinde, kadın işçi ve çocuk işçi sömürüsü çok yoğun ve bunlara verilen ücret çok düşük.

Rıza Canver: Yoldaş, bu konuyu biraz daha açabilir misin?

Şıvan Harat: Bölgede yüzde 60 işçi, kadın. Geri kalanın da çoğu çocuk işçidir. Üç katlı yerlerde, kadınlara 100-130 kiloluk yükleri üst katlara taşıtıyorlar. Asit ve benzeri tehlikeli maddeler, çocuk işçilerin eline veriliyor. Yalnız, yoldaşım, şu 15 yıllık deri işçiliği yaşamımı değerlendirdiğimde, işçi sınıfının deri işçilerinin kendi öz sınıf bilinçlerinin çok geliştiğini kıvançla söyleyebiliyorum. Kadın işçiler çok öfkeli, Kazlıçeşme deri işçileri çok öfkeli.

Rıza Canver: Yoldaşlar, meslek hastalıkları konusunda ne diyorsunuz?

Şıvan Harat: Deri işçilerinin 40 günlük ömrünü 5 güne indiriyor yaşam koşulları. Amonyak konulan bir dolaptan derileri boşaltırken bayılmışım. İşçi arkadaşlar uyandırdılar. Her gün binlerce olayla karşılaşıyoruz.

> *Üç katlı yerlerde, kadınlara 100-130 kiloluk yükleri üst katlara taşıtıyorlar. Asit ve benzeri tehlikeli maddeler, çocuk işçilerin eline veriliyor. Yalnız, yoldaşım, şu 15 yıllık deri işçiliği yaşamımı değerlendirdiğimde, işçi sınıfının deri işçilerinin, kendi öz sınıf bilinçlerinin çok geliştiğini kıvançla söyleyebiliyorum. Kadın işçiler çok öfkeli, Kazlıçeşme deri işçileri çok öfkeli.*

Hikmet Taşkın: Şimdi yoldaşım, bu konuda ben, işçi işveren ilişkilerine değinmek istiyorum. Vizite kağıdı işi işlemiyor. Sağlık koşulları çok yetersiz ve sağlıksız. Buna karşılık, düzenli muayene olamıyoruz. Tedavi olup istirahat aldığımızda, işverenin tehdidi ile karşılaşıyoruz. Hamile kadın işçiler, sigortadan dinlenme aldığında işveren bunu kabul etmiyor ve "çocuğu ben mi doğurdum" diye, iğrenç ve kin dolu tavır koyabiliyor. Bu bizi çok rahatsız ediyor.

Rıza Canver: Kazlıçeşme'de bir işçinin iş kazasında öldüğünü duymuştum. Okumuş etkilenmiştim.

Şıvan Harat: Evet, Muharrem Yeşilyurt.

Hikmet Taşkın: Bizi çok üzen bir olay, bu olan. Binlercesinden birisi. Kazlıçeşme'de şu anda sigortasız yüzlerce çocuk işçi çalıştırılıyor. Muharrem öldüğünde, onun ölümü, o fabrikada yaşanan ikinci olaydı. O fabrika hakkında bir işlem yapılmadı.

Şıvan Harat: Muharrem Yeşilyurt, 16 yaşında, 15 günlük evli, 6 aylık, sigortasız, deri işçisiydi. Sıkma makinasında çalışıyordu. 16 yaşındaydı ama 30 yaşın deneyimiyle, yaşamı ciddiye alıp mücadele ederdi. Çok yoksuldu ve yaşam doluydu. Ölümünü işçiler, öğlene yakın duyduğunda çok üzüldüler, ağlama durumunda yutkunduğumu hatırlıyorum. Sokağa çıktığımda her köşe başında suskun, kin dolu, üzgün işçiler vardı. Yemek yiyecek halim yoktu. Diğer işçilerde de aynı durum vardı. Köşe başlarında üçlü, dörtlü guruplar vardı. Bu arada Döndü adında bir deri işçisi ana çıktı. "Muharrem ezilmiş, paramparça olmuş, onu mu yiyeceğiz, yemek yemeyelim" diye bağırarak yürüdü. Guruplar toplanmaya başladı ve "kahrolsun faşizm" ve "işçiler birleşin", "Muharrem'in hesabı sorulacak", "Muharrem Yeşilyurt ölümsüzdür" diye sloganlar atılıp, korsan miting yapıldı. Aniden yığınsal bir gövde gösterisine dönüştü. Yedi bin insan toplandı. Yoldaşlar, şu anda anlatırken ağlamak istiyorum. O anı unutamıyorum. Polisler korkudan geri çekildi. Sivil polislerle takıştık, üzerlerine yürüdük.

Rıza Canver: Kafalarını böylesi eylemlerde kopartacağız. Değil mi?

Şıvan Harat: Tarık Akan'ın *Çark* filmi, deri işçisi Muharrem Yeşilyurt'un öykusüdür. Biz de oynuyoruz orda. (Gülüşmeler)

Rıza Canver: Yoldaşlar, bu noktada, önce buraya kadar konuşulanları taparlamaya çalışayım. Kazlıçeşme deri işçilerinin iş ve yaşam koşulları Türkiye işçi sınıfının yaşamından pek ayrı değil, onun adeta tipik bir laboratuvarı. Özetleyelim: Birincisi, çok ilkel makinalar kullanılıyor ve ölüm riski her an var. İkincisi, sigortasız ve güvencesiz çalışma yaygın. Üçüncüsü, asit ve amonyak gibi maddelerle eğitim verilmeden işçi çalıştırılıyor. Bunun yanında, sohbetimizin bu anına kadar çıkardığım, Kazlıçeşme deri işçileri Türkiye işçi sınıfı mücadelesinde çok önemli bir yer tutuyorlar. Yaptıkları grevlerle de bunu gösterdiler. Şuna çok seviniyorum ki, TKP'miz grevlerle birlikte Kazlıçeşme'ye savaş bayrağını dikti, büyüdü. Evet Ayşe yoldaş, şimdi söz yine sende.

Ayşe Şenocak: Çalışma koşullarından konuştuk. Öteki sosyal ve ekonomik sorunlarınızı da anlatır mısınız?

Hikmet Taşkın: Döktüğümüz terin karşılığını alamıyoruz. Biz emeğimizin karşılığını istiyoruz. Biz onlardan villa istemiyoruz. Yaşamımızı sürdürecek para istiyoruz. Grevden sonra brüt işçi ücreti, örneğin, 15 bin artı ise, tüketim maddelerindeki artış daha da fazla oluyor. Yani sadece grevdeki kazanımlarla da yetmiyor. Sorunumuz çözülmüyor. Sabah saat 8'den akşam 5.30'a kadar çalışıyoruz. Çoğunlukla da fazla mesai yapıyoruz. Gidiş-geliş yol süresini de koyarsak 16 saat iş zamanı gidiyor.

Şıvan Harat: Benim evim 1 Mayıs mahallesinde, Kazlıçeşme'ye 3 saatte gidiyorum. Yakınlarda ev bulamıyoruz. Dinlenme ve uykudan fedakarlık yapıp, uzakta ev tutmak zorunda kalıyoruz.

Ayşe Şenocak: Peki yoldaşlar, Kazlıçeşme grevinin kararlaştırılmasını, örgütlenmesini, eylemin başlaması ve kazanımlarınızı tek tek anlatır mısınız? Örnekler vererek. Söz Hikmet yoldaşın.

Hikmet Taşkın: Baştan beri anlattığımız sorunlar işçileri örgütlenmeye zorladı. 1 Mart'tan itibaren Deri-İş sendikasının sürdürdüğü toplu iş sözleşmesi anlaşmazlığa gidince grev tek yol oldu.

Rıza Canver: Sanırım işyeri sendika temsilcilerinin oluşturduğu bir komisyon var ve bazı önemli kararları doğrudan işçilerin oluşturduğu bu organ alıyor.

Hikmet Taşkın: Bu greve işçi temsilcileri komisyonu karar verdi. Yani tüm işçiler karar verdi. Canver yoldaşın dediği gibi, önemli kararları bu komisyon alıyor. Bugünlerde de bu komisyon, işçi çıkarmalarıyla ilgili eylem tasarlıyor. Greve başlamamız şöyle oldu: İşçi temsilcileri işçilere sordular ve bizler sözleşme taslağı nasıl olmalı diye tartıştık. Sözleşme taslağı o şekilde oluşturuldu. Kabul edilmeyince 24 Haziran'dan itibaren grevimizi ilan ettik. 3500 işçinin katıldığı Deri-İş grevi, 129 gün sürdü ve büyük bir başarıyla bitti. Ve bu başarı da, biz işçiler için gurur verici bir olay.

> Grevlerde ben de vardım. Başarıyla *sonuçlandığına ve işçi sınıfı mücadelesinde bir ivme olduğuna inanıyorum. Grevlerden onur duyuyorum. İşçi sınıfının birliğinin ve mücadele azminin başarıda büyük payı oldu. Ondan sonra, sendikacı arkadaşlarımızın etkisi büyük oldu. Kadın işçilerin savaşkan tutumu da, önemle vurgulanması gereken bir olaydır.*

Ayşe Şenocak: Yoldaş, grevde zorluklarınız nelerdi?

Hikmet Taşkın: Polisin büyük baskısı vardı. 2 kişi nöbet tutuyorduk. Başımız kalabalık oldu mu, ziyarete gelen oldu mu, polis engelliyordu. Nöbette, işveren mal çıkardığı zaman, biz müdahale ediyorduk. Bunun üzerine patron, hemen polise telefon edip yardım istiyordu ve başarıyordu da. Bu grevde, karşımızda patronun yanısıra devleti de gördük.

Şıvan Harat: Koşar Deri'de, işyeri grevde olduğu halde işe devam ediyor, kendi yasalarını kendileri çiğniyorlardı. Devlet de bunlara arka çıkıyordu. Karşı koyduğumuzda da, suçlu onlarken, kelepçe bizim ellerimizde oluyordu. Örneğin, Ali Karabulut adlı işçi temsilcisi arkadaşımız, şu anda Sağmalcılar cezaevinde halen tutuklu bulunuyor. Karşı çıktığı için.

Ayşe Şenocak: Öteki işkollarındaki işçilerin desteği hakkında ne söyleyeceksiniz?

Şıvan Harat: Devlet Demir Yolları işçilerinin büyük desteği oldu. Yemek, manevi katılım, para yardımları oldu.

Hikmet Taşkın: Tek-Gıda, Basın-İş, Dok-Liman işçileri, Petrol-İş işçileri, grevde oldukları halde maddi, manevi destek veriyorlardı. Yurt dışından da ekonomik yardımlar çok geldi. Sanatçı Tarık Akan, "Çark" filminin gelirini bizlere bıraktı. Tüm dünya ve Türkiye işçi sınıfının birlik, beraberlik ve dayanışmasını yaşadık, gördük bu grevde.

Rıza Canver: Grev anında sendikaya doğru yürüyüşü anlatır mısınız?

Hikmet Taşkın: 30 Haziran'da greve karşı lokavt ilan edildi. Biz de bu lokavtı protesto ettik. İşverenler sendikası önünde toplandık. Sloganlar attık. "Kahrolsun faşizm", "yaşasın Türkiye işçi sınıfı", "kahrolsun katil işverenler". İşverenler, bu lokavt silahıyla bizi vurmaya çalıştılar, namussuzca. Ama silah geri tepti. Ve başaramadılar. Biz bunu Türkiye işçi sınıfının birliğine ve sendikamıza borçluyuz.

Ayşe Şenocak: Birşeye dikkat çekmek istiyorum yoldaşlar. Bu grevde işçilerin sendikayla iyi bir ilişkileri olmuş. Bundan dolayı, sık sık, işçiler, "sendikamız" diye sevgi ve bağlılıkla sözediyorlar.

Şıvan Harat: Bunun nedeni sendika yönetiminin, işçiden yana olmasıdır. Başkan ve sekreter, geceyi gündüze katarak işçilerle birlikte oldular. Ve aynı zorluklarla çalıştılar.

Ayşe Şenocak: Yoldaşlar, işçilerin grevde mücadelesini, greve katılımını anlatır mısınız?

Hikmet Taşkın: Bu grevin başarılı olmasında, kadın işçilerin büyük rolü var. Bizden çok daha atılgan, özverili, mücadeleci davrandılar.

Şıvan Harat: Biz, kadınlar daha geri tavır koyar, korkarlar, mızmızlanırlar diye bekliyorduk. Çok cesaretli davrandılar, kavgacı oldular. Özellikle 12 Eylül'den sonra kadınlar, daha mücadeleci olmuşlar. Bizden iyi nöbet tutup devriye geziyorlardı Kazlıçeşme'de. Bizim için büyük bir moral kaynağıydı kadınlarımız.

Rıza Canver: Bu grev, bize ne getirdi? Hem toplu sözleşme olarak hem de işçi sınıfının birliği, beraberliği anlamında neler verdi?

Hikmet Taşkın: Bu grev, hem istediğimiz sosyal haklar anlamında, hem de sınıfımızın birliği ve beraberliği anlamında önemli bir adım oldu. Dileğimiz bu başarının daha ilerletilmesidir, ilerleteceğiz. Deri işçilerinin bu kazanımı basın işçilerine ve Migros işçilerine miras oldu. Başarımız, başarılarıdır. Başarıları Türkiye işçi sınıfının başarısı olacaktır.

***Toplumsal Kurtuluş*'un Ocak 1988 sayısında, *İşçinin Sesi*'ne menşevik bakış açısıyla bazı yakıştırmalarda bulunuluyor!**

Hangi toplumun kurtuluşu isteniyor?

TKP'de menşevizm küçük burjuva bir çizgi olarak işçi çizgiden ayrıştı. Oportünizmin kaygan zemininde giderek "ilerledi" ve şimdiki sosyal demokrat konuma ulaştı. Bugün menşevik görüşlerin savunulması marifet olmadığı gibi, o noktada durmak da olanaklı değildir. Bu zemin, resmi görüş ve konumların, legalizm ve parlamentarizm savunucularının birbiriyle buluştuğu yerdir.

Mercan Köklü

Toplumsal Kurtuluş'un Aralık 1987 sayısında "Anti-SSCB ve Anti-PKK Siyaset" başlıklı bir yazı yayınlandı. Aynı yazı, "anlam değiştiren düzeltme hataları" olduğu gerekçesiyle, derginin Ocak 1988 sayısında bir kez daha yayınlandı.

Menşevizmin de insicamsız bir örneği

Ne başlığıyla içinde yazılanlar, ne de içinde yazılanların kendi arasında insicamı, düzgün bir mantığı olmayan bu yazıda, *İşçinin Sesi* için şunlar deniyor:

"TKP, Türkiye'de bir devrimci durum olduğunu ileri süren ve başlarında İ. Bilen'in veliahtı R. Yörükoğlu'nun bulunduğu İşçinin Sesi kanadını kovdu. İşçinin Sesi kanadı, doğruda duramadı ve şimdi anti-sovyetizm ile burjuva parlamentarizme kaydı."

İşçinin Sesi'nin parti anlayışı, İ.Bilen yoldaşa bakışı, hiçbir zaman "veliahtlık" vb. açısından olmadı. Biz, parti içindeki sorunları, parti içinde kopan kavgayı hiçbir zaman bu kavramlarla görmedik ve değerlendirmedik.

Biz, Bilen yoldaşı, zaaflarıyla, üstünlükleriyle yakından tanıdık. Ondan çok şey öğrendik. Ama, oportünistliği, devrimci yanına ağır basınca, dostluğu, yakınlığı falan bir yana bırakıp, günün gerekli kıldığı kıran kırana savaşıma soyunduk. "Veliahtlık", vb. ikballer, savaşıma dalmakta değil, şimdi *Toplumsal Kurtuluş*'ta yazıları beliren kimilerinin yaptığı gibi, en azından kaypaklık yapmaktaydı!

"İ.Bilen'in veliahtı R.Yörükoğlu..." biçimindeki üslup, *Toplumsal Kurtuluş*'un kendi bakış açısının, TKP içindeki kavgada menşeviklerin bakış açısıyla aynı olduğunu gösteriyor. Bilindiği gibi, o zamanlar menşevik yönetim de Yürükoğlu yoldaşımıza, buna çok benzer düzeysiz "eleştiri"ler getirmişti.

Gerçekten de yazıda, menşevik fikirler, yaklaşımlar sırıtmaktadır. Bir kez, *İşçinin Sesi*'nin TKP'den "kovulduğunu" söylüyorlar. Bu bir veri ya da olgu değil, menşevik bir yakıştırmadır.

Parti kanalları, bir kez Veli Dursun yoldaşımıza karşı işletilmeye çalışıldı. Ama, yapılan toplantı da, oylama da, tamamen tüzük dışı, çiftlikçi bir yapıya sahip olduğu ve burada, oportünistlerle kaypakların komplocu el kaldırmalarıyla karar alındığı için, "kovulma" gerçekleştirilemedi. Bundan sonra da bize, düzgün bir yoldan atıldığımıza ilişkin hiçbir karar, vb. iletilmedi. En son olarak, TİP'le birleşerek, kendilerinin TKP'den ayrıldıklarını duyduk.

Gerçek böyledir. *İşçinin Sesi* "kovuldu" demek, olayları menşevik gözüyle değerlendirmek demektir. Nitekim yazıda bunun başka örnekleri de vardır. Örneğin, bir yerde, 1977'de TKP'nin Ecevit'e umut bağladığı belirtiliyor. Daha sonra bir başka yerde ise, TKP'nin zayıflığının 1979'da başladığı söyleniyor.

Zayıflıktan nicel sayılar anlaşılıyorsa, TKP 1979'da sayı kaybetmedi. Nitelik anlaşılıyorsa, o zaman, zayıflık neden 1977 değil de 1979'da başlıyor? 1978 1 Mayıs'ında alanda açılan "TKP'ye özgürlük" flamaları, herhalde, zayıflık belirtisi değildi!

Menşevizmin devamı olan resmi çizgi, bugün, o zamanki menşevizmden kat kat daha berbat bir noktadadır. Ama, böyle olduğu için, bugün menşevik görüşleri savunmak, resmi çizgiden daha ileride durulduğu anlamına gelmez.

TKP'de menşevizm, tarihsel gelişimin belli bir noktasında çıktı, partide küçük burjuva bir çizgi olarak işçi çizgiden ayrıştı, evrimini geçirdi ve bugünkü sosyal demokrat konuma ulaştı. Böyle bir deneyim, sergileme yaşandıktan sonra, bugün kalkıp da menşevik görüşler savunmak hiç de marifet değildir. Marifet olmadığı gibi, o noktada durabilmek olanaklı da değildir.

Nitekim, yazıda yalnızca menşevik görüşler değil, resmi görüş ve konumların kayırılması da vardır. Yeri gelince, buna ileride değineceğiz.

"Dost" tatlı söyler

Toplumsal Kurtuluş'ta *İşçinin Sesi*'ne ilişkin olarak çıkan öteki görüşler de, *İşçinin Sesi*'nin doğruda duramadığına, "anti-Sovyetizme" ve "burjuva parlamentarizmine" kaydığına(!) ilişkindir. Bu görüşlerin üzerinde biraz duralım.

Yazıda, iki resmi liderin burjuvaziyle pazarlık sonucu Türkiye'ye dönüşlerine ilişkin şöyle deniyor:

"... İki solcu politikacının, ANAP'ın sol aydın politikasını yöneten Adnan Kahveci'nin çağrısına uyup ve bazı diplomatik girişmelere güvenerek Türkiye burjuvazisinin merhametine sığınmalarının, varsa onuru ya da onursuzluğu, az veya çok, Türkiye'deki tüm solcuların başına yağıyor."

Yağcı ve Sargın'ın Adnan Kahveci'nin çağrısına uyarak Türkiye'ye gittikleri doğru değildir. Yağcı'ların Türkiye'ye gidişinde taraflar, asıl olarak burjuvazi ile Sovyetler Birliği yönetimidir. Pazarlık, SBKP yönetiminin tüm dünyayı içine alan "burjuvaziyle uzlaşma" uygulamasının parçası olarak, üst düzeyde bağlanmıştır. Yağcı'lar, bu uygulamanın memurudurlar.

Toplumsal Kurtuluş da durumun farkındadır ki, "bazı diplomatik girişmelere güvenmek"ten sözediyor. Ayrıca, yazının bir başka yerinde, "Sovyetler Birliği Komünist Partisi, hep kardeş partilerin kendi ülkelerinde olmasından yana olmuştur" diyor. Yine bir başka yerde de, "iki yöneticinin Türkiye'ye dönmelerinin TİP ve TKP'nin fiili tasfiyesi ile sona ermesi halinde bile SBKP'nin sonuçtan hoşnut olacağını tahmin etmek zor değildir" diyor.

Yani, Yağcı'ların dönüşüne ilişkin bazı diplomatik girişmelerin olduğu, dönüşü SBKP'nin istediği ve bu dönüş, TİP ve TKP'nin tasfiyesi ile sona erse bile SBKP'nin bundan hoşnut kalacağı söyleniyor.

Demek ki, SBKP yönetimi likidatörlük yapmakta, bu uğurda burjuvaziyle "diplomatik girişim"lerde bulunmaktadır. Kendi yazdıkları satırların arasından bile bu sonuç sızdığı halde, *Toplumsal Kurtuluş* durumu örtbas etmeye, sorunu Kahveci düzeyine indirgemeye çabalamaktadır. Neden? Çünkü Sovyetler'in doğruluğunu

ve gerçek çıkarlarını gözeten ciddi bir Sovyetizm değil, yine aynen menşevikler gibi, Sovyet yağcılığı yapmaktadır. Belki de kendileri, Yağcı'lara "veliaht" olmak istiyorlar!

Yağcı'ların "pazarlıklı dönüşü" elbette, onursuzluktur. Bundan, Türkiyeli komünistlerin, Türkiye Komünist Partisi'nin başına yağacak tek bir damla bile yoktur, ama, başkalarını "anti-SSCB" diye nitelemesinden "SSCB'ci" safta olduğu anlaşılan *Toplumsal Kurtuluş* gibilerine bu yağmurdan epey bir pay düşer.

İşte, bu derginin bize yaptığı anti-Sovyetizm "eleştirisi", böylesine "derin" bir Sovyetizm temelindedir.

Biz böyle "eleştiriler"i, daha önce de, menşeviklerden işitmiştik. Yaşam onlara tükürdüklerini bir güzel yalattı. Şimdi de *Toplumsal Kurtuluş*'un küçük burjuva aydın komedisiyle karşı karşıyayız.

Gorbaçof ve yağcıları anti-Sovyettir

Anti-Sovyetizm konusunda Yürükoğlu yoldaşımızın, yıllar önce, menşeviklerin "suçlamaları"(!) karşısında duruma açıklık getirmek üzere kaleme aldığı "İşçinin Sesi ve Anti-Sovyetizm" yazısına başvuralım:

"Dünya komünistlerinin üzerinde anlaştığı ortak bir gerçek vardır. *Anti-Sovyetizm, komünizme düşmanlık anlamına gelir...*

"Yalnız, anti-Sovyetizmi nasıl anlayacağız? Bu sorunun kişiye, 'duruma' göre değişmeyen bir yanıtı olması gerekir...

"Anti-Sovyetizm nedir? Bu soruyu yanıtlamanın,... 'Sovyet dostu' geçinen pekçok asalağın maskesini indirmede büyük önemi vardır...

"(...)

"*...Dünya devriminin çıkarlarına, dolayısıyla Sovyetler Birliği'nin gerçek çıkarlarına ters görüşler, anti-Sovyet görüşlerdir.*

"(...)

"...Dünya komünist hareketinin çıkarı bir partinin çıkarından önce gelir,*dünya devriminin çıkarı, Sovyetler Birliği dahil, tüm parçaların çıkarından önce gelir.*"(R. Yürükoğlu, *İşçinin Sesi*, Sayı:147-148, 24 Ocak 1981, Çek-Al) (abç)

Yürükoğlu yoldaşımızın bundan 7 yıl önce kaleme aldığı bu görüşler, anti-Sovyetizmin en özlü anlatımıdır. Dünü de, bugünü de gayet güzel açıklamaktadır. Bu açıklamanın da ışığında, şimdi kısaca bakalım kim anti-Sovyet?

Dünya çapında ve tek tek ülkelerde emperyalizmle, burjuvazilerle uzlaşma çizgisi anti-Sovyettir. Bu çizgi, emperyalizmin bunalımı yoğunlaştıkça orta kuşak dediğimiz zayıf halkalarda patlak veren devrimci durumları, yükselen devrim hareketlerini bastırmayı hedefler. Gorbaçof'un deyimiyle, "yeryüzünün sıcak noktaları"nda varolan "yangınları söndürmek üzere" emperyalizme işbirliği elini uzatır.

Sosyalist sistemde aktif yığın demokrasisi bugün nesnel bir zorunluluk olarak dayatmıştır. Durum böyleyken, proletarya diktatörlüğünün sahibi olan işçi sınıfını devletin yönetimine daha çok çekecek, olan ***aktif yığın demokrasisini*** boşlayan çizgi anti-Sovyettir. İşçi sınıfını aktif olarak devlet ve ekonomi alanının yönetimine çekecek yerde, toplumun küçük bir katmanı için, yalnızca bürokrasi ve teknokrasi için "demokrasi" getiren önlemler alan çizgi anti-Sovyettir. Devrimden 70 yıl sonra, özel mülkiyeti güçlendirici yasalar çıkartan, kapitalist üretim ilişkilerini azdıracak ekonomik önlemler alan çizgi, anti-Sovyettir.

Daha çok sayılabilir. Bütün bu örneklerde, devrimi yapmış Sovyet işçi sınıfına derin bir nesnel düşmanlık yatmaktadır. Bütün bu örnekler, sosyalizmin kalesi Sovyetler Birliği'nin temellerini dinamitlemeye yönelik çabalardır, anti-Sovyetizmdir.

İşçinin Sesi bu çizgiye, şiddetle karşıdır. Programımızda özlü olarak şöyle yazılıdır:

"TKP Sovyetler Birliği'nin dünyada oynadığı rolü *dünya devrimi açısından ele alır ve bu temel hedef içinde* değerlendirir. Dünya devriminin çıkarı Sovyetler Birliği dahil, tüm parçaların çıkarından önce gelir."(*TKP Programı*, s.10)

Bizim Sovyet dostluğumuz, komünizm için savaşın prizmasından geçer. Şu ya da bu devlet siyasetinin izlenmesi, şu ya da bu genel sekreterin çizgisine bilinçsiz alkış tutulması değildir. Sovyetçilik adına asalaklık, yağcılık ise hiç değildir.

Sosyalizmi anlayamamaları doğaldır

Toplumsal Kurtuluş'un bir değerlendirmesi de "*İşçinin Sesi*'nin burjuva parlamentarizme kaydığı"na ilişkindir.

İleri işçiler, gazetemizin birçok okuru, bunu duyunca biraz yadırgayacaktır. Biz de yadırgadık. Bir tahmin yürüttük ve bu "eleştiri"nin nedeninin, bizim sosyalizmde çok partililiğe, çoğulculuğa ilişkin görüşlerimiz olabileceği kanısına vardık.

Toplumsal Kurtuluş bir Sovyet yazarının tam da bu konuyla ilgili bir makalesini çevirerek yayınlamış. (Gennadi Kobyakof, "SSCB'de neden yalnız bir parti var?") Çeviriye yazılan bir tanıtıcı notta şunları diyorlar:

"Sosyalizmde çok partinin ötesinde 'çoğulculuk' gereğinden sık sık söz edilir oldu. Yılmaz 'reel sosyalizm' karşıtlarının yanına, bir zamanların ortodoks çizgileri de katıldılar." (*Agy*, s.49)

Tahmini de buradan yaptık. Bu çeviri yazıda, çoğulculuk, yalnızca kapitalizmin uzlaşmaz çelişkili sınıfsal yapısıyla bağlanıyor. Yazıdan, sosyalizmde çok partililik olabilir ama çoğulculuk olamaz gibi bir anlam çıkıyor. Bu nedenle, önce sosyalizmde çok partililik ve çoğulculuk konusuna kısaca değinelim.

Siyasal partilerin varlığı *farklı* sınıf çıkarlarının varlığıyla bağlıdır. Kapitalizmde de, sosyalizm altında da bu böyledir. "Sosyalizm, sınıfların varolduğu, dolayısıyla sınıf kavgasının *sürdüğü* bir dönemdir. Ancak bu, komünizme gidiş sürecinde kişilikleri değişmekte olan sınıfların kendine özgü kavgasıdır." (*TKP Programı*, s. 61) O halde sosyalizmin, kendine özgü bir çoğulculuğunun olması da doğaldır.

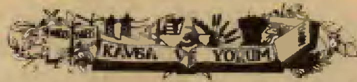
Sovyet yazarının çoğulculuğu "burjuva" diye nitelemesi, gayrıciddi, bilimsel olmayan bir tutumdur. Çünkü, "sosyalizmde, çeşitli sınıf ve katmanların varlığı ve hatta aynı sınıf içinde farklı yanaşımlar olabileceği" (*agy*, s.55) düpedüz yadsınmaktadır.

Birden çok partinin, proletarya diktatörlüğü altında, onun demokratik düzenine karşı çıkmadan, komünist partisinin tüzüğünü ve programını kabul etmek zorunda kalmadan etkinlikte bulunabileceği, farklı çıkar guruplarının görüş ve istemlerini dile getirebileceği yapı, sosyalist çok partili siyasal sistem, aynı zamanda *çoğulcu* bir sistemdir.

Nasıl, burjuva çoğulculuğu, kapitalizmdeki sınıfsal çıkarların nesnel çokluğunu yansıtıyorsa, sosyalist ve çoğulcu bir siyasal sistem de, sosyalizmde farklı sınıf ve katmanların, hatta aynı sınıf içinde farklı yanaşımların yansıması olacaktır. Birinde yansıyan uzlaşmaz çıkarlar, ötekisinde, uzlaşır çıkarlardır. Ama bu, çoğulculuğa değil, sınıf savaşımının biçim ve keskinlik derecesine ilişkin farklı sonuçlar doğurur.

Bizim çok partililik, çoğulculuk üstüne görüşümüz böyledir. Bunu programımızda açıklıkla belirtti-

(Devamı 11. sayfada)

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!

Yıl: 14, Sayı: 347, 3 Şubat 1988

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Tek büyük işçi sınıfı!

Tek silah illegal parti!

Tek yol devrim!

"Varlığımıza yönelik bu saldırıda (işverenlerin lokavt ilanında-İ.S.) işverenler gücünü anayasadan ve siyasi iktidardan almaktadırlar. Kolay kazanılmış bir zaferin sarhoşluğu içinde davranan işverenlere ve siyasi iktidara dur demenin zamanı gelmiştir. Hiçbir zorluktan çekinmeksizin işveren dayatmalarına teslim olmadık ve olmayacağız. İşimizin zor olduğunun bilincindeyiz... "Önce kendimize güveniyoruz. Sonra yalnız olmadığımıza, tüm işçilerin ve emekçilerin bizimle olacağına inanıyoruz. Birimizin zaferinin tümümüzün zaferi olacağının bilinci içindeyiz. İşverenler ve siyasi iktidarı geriletecek her adımın sömürü ve zulmün olmayacağı bir Türkiye'nin yapı taşları olduğu gerçeğinin farkındayız. Zafere ulaşmış her grev, her direniş, sadece grevcilerin başarısı olarak kalmayacak. Tüm Türkiye emekçilerinin, demokrasi güçlerinin hanesine yazılacaktır."

(Deri grevcileriyle dayanışma gecesinde yapılan konuşmadan, 30 Temmuz 1987)

İŞÇİNİN SAVAŞ YILI 1987
VERİLER
-II-

Yıldız Çalışma Gurubu

Gazetemizin geçen sayısında, 1987 yılı grevlerini ele almış, tablo ve çizimlerin de yardımıyla, 1987'nin savaşım eğrisini değerlendirmeye başlamıştık. Bu sayımızda, yıl boyunca yapılan çeşitli işçi eylemlerinin verilerini de manzaraya katarak, değerlendirmemizi sürdüreceğiz.

1987 yılı boyunca, tüm ülke çapında onbinlerce işçinin katıldığı, yüzlerce işçi eylemi yapıldı. Bunların çok azı basına yansıdı. Biz, bilgi toplayabildiğimiz ölçüde, bu eylemlerin en önde gelenlerinin, aylara göre dökümünü *Tablo 7*'de verdik.

Tablo 7, işçi sınıfının, daha yılbaşından başlayarak, çok zengin eylem biçimlerini kullanarak harekete geçtiğini gösteriyor. Bu eylem biçimlerinin belli başlılarını şöyle sıralayabiliriz:

- Rozet takarak, imza toplayarak, toplantı düzenleyerek, siyah çelenk koyarak protesto.
- Tören boykotu, yemek boykotu.
- Açlık grevi-ölüm orucu.
- Verim düşürme-iş yavaşlatma.
- Fazla çalışmayı reddetme.
- İşyerini terketmeme-pasif işgal.
- İşyeri basma.
- İş bırakma-işbaşı yapmama (yasadışı grev).
- "Kuralları uygulama" eylemi.
- Trafiği kapatarak yol kesme.
- Belediyenin mühürlediği işyerinden mühür sökme.
- Sabotaj.
- Sendika yönetimini protesto için sendika binasını basma.
- Sendikalar arası güçbirliği.
- Grev kırıcılığına karşı eylem.
- Grevci işçilerle, ya da işten çıkarılan, haksızlığa uğrayan işçilerle dayanışma için eyleme geçme, dayanışma kampanyası örgütleme.
- Yasal miting-yürüyüş, kapalı salon toplantısı, vb. düzenleme.
- Protesto gösterisi, izinsiz yürüyüş-miting.
- Siyasal kampanya örgütleme.

İşçi eylemlerinin listesi kabarıktır. Türkiye işçi sınıfı, tarihinde ilk kez, bir yıl gibi bir sürede, bu denli çeşitli eylem biçimlerinden, yığınsal olarak yararlanmıştır.

Eylemlerin işkollarına göre dağılımını, *Tablo 8*'de verdik. En ön sırada metal işkolu yer alır. Sonra, sırasıyla, petrol-kimya-lastik, deri, gıda, genel iş, demiryolu taşımacılığı, inşaat gibi işkolları geliyor. Bunları dokuma işkolu ve ötekiler izliyor.

İşçi eylemleri, metal işkolunda bağımsız Otomobil-İş üyelerinin, petrol-kimya-lastik ve deri işkollarında ağırlıklı olarak Türk-İş'e bağlı Petrol-İş ve Deri-İş üyelerinin, gıda işkolunda Türk-İş'e bağlı Tekgıda-İş ve Hak-İş'e bağlı Özgıda-İş üyelerinin, dokumacılıkta ağırlıklı olarak Türk-İş'e bağlı Teksif üyelerinin, öteki işkollarında da, çoğu kez, Türk-İş üyesi sendikalara üye işçilerin eylemleri olarak gelişti.

Geçen sayımızda, işçinin savaşım eğrisinin, 1987'de gözlenen özelliklerinden ikisini vurgulamıştık: Kararlılık ve yaygınlaşma. Bu sayımızda, başka bazı özellikler daha sıralayalım.

Dayanışma, 1987 yılında, en önde gelen bir özelliktir. Netaş greviyle güçlü bir biçimde başlayan bu olgu, yıl boyu tüm grevlerde, yükselerek ve yaygınlaşarak sürmüştür.

1987'ye, grevde olan işyerlerinden temsilciler birbirlerini ziyaret ederek girdiler. Laspetkim-İş üyeleri, Derby grevcileri için birer günlük yövmiyelerini verdiler. Petrol-İş grevcileriyle dayanışma için miting düzenlendi. Çeşitli sendikalardan işçiler, toplu olarak, Deri-İş grevcileri için pazarlardan file doldurdular. Otomobil-İş, Türk Metal'in yürüttüğü Seydişehir grevine erzak gönderdi. Migros greviyle çok yaygın dayanışma oldu. Sendikalar, yasaların üstünden atlayarak birbirlerine maddi dayanışma gösterdiler. Türk-İş ilk kez bir dayanışma hesabı açtı. İstanbul'da 46 sendika dayanışma için biraraya geldi. Çeşitli dayanışma geceleri, mitingleri yapıldı. İşten çıkarmalara karşı gösterilen sert tepkiler, işli-işsiz işçi dayanışmasını somutladı. Yurtdışından, Türkiye'deki grevlerle "fabrikadan fabrikaya dayanışma" örgütlendi.

Örnekler daha da çoğaltılabilir. Ama gerek yok, dayanışma, 1987'de en belirgin bir eğilimdir. İşçinin, kendi arasında sınıf dayanışması yükseldik-

çe, öteki emekçi kesimlerin işçi sınıfı çevresinde kenetlenmesi de yükselmiştir. Bu demektir ki, proletarya hegemonyası yol katetmiştir.

Böyle olunca, yılın başında, işçi sınıfına yaranmak için yalnızca sol burjuva partilerden temsilciler, grevleri ziyaret ederken, yılın sonunda, ANAP'ın Adnan Kahveci'si bile, Migros grevinde grev gömleği giyerek poz verme ihtiyacını duymuştur. Başka bir deyişle, giderek artan ölçüde, burjuvazi, işçi sınıfının kuyruğuna takılmıştır.

1987 yılında gözlenen bir başka eğilim, yasadışı eylemlerin hızla artmasıdır.

Yapılan eylemlerin büyük bölümünü, anayasayla, iş yasalarıyla *yasaklanmış* eylemler oluşturuyor. Örneğin Anayasa'nın 54/g. maddesi, "siyasi amaçlı grev,... dayanışma grevi,... işyeri işgali, işi yavaşlatma,

(Devamı 10. sayfada)

TABLO 7

1987 YILI BOYUNCA ÇEŞİTLİ İŞÇİ EYLEMLERİ[1]

Eylemin niteliği	İşkolu	Ay,Yer	Bilgi
		OCAK	
Dayanışma	Ağaç	İstanbul	Taşaron firmanın 30 işçisi Kartal Sunta grevcilerini destekledi.
Açlık grevi	Gnl.işl.	İzmir	Bağımsız Genel Hizmet-İş üyesi işçiler verilmeyen haklarını almak üzere açlık grevine gittiler.
Grev kırıcılığa karşı eylem	Metal	İstanbul	Netaş işçileri işverenin grev sırasında dışarıya malzeme çıkarmak istemesine karşı kamyonların önüne yattılar.
Açlık grevi	Metal	İstanbul	Phillips'de 4 işçi, 7 işçinin işten atılmasını açlık greviyle protesto etti.
Dayanışma	Metal	Avrupa	İngiltere'de Londra İşçi Birliği'nin girişimiyle Netaş greviyle dayanışma kampanyası açıldı. Bunu, Paris, Frankfurt, Stuttgart, B. Berlin ve Stockholm'daki kampanyalar izledi. Kampanyayla Netaş grevcileri için 12 milyon TL toplandı.
Dayanışma	Metal	İstanbul	Mustafa Kemal Paşa mahallesi halkı Netaş grevcileriyle dayanışmaya geçti.
Yürüyüş	Maden	Zonguldak	Maden işçileri, maden kazasında ölen sınıf kardeşlerinin cenaze törenine yığınsal olarak katılarak yürüyüş yaptılar.
		ŞUBAT	
Dayanışma	Petrol vb.	İstanbul	Grevci Derby işçileriyle dayanışma büyüyor. Laspetkim-İş üyeleri birer yevmiyelerini Derby grevcilerine verdiler.
Dayanışma	Metal	İstanbul	Netaş işçileriyle dayanışma gecesine 3 000 kişi katıldı.
Açlık grevi	Metal	İstanbul	Netaş grevcileri, arkadaşlarının gözaltına alınmasını protesto için açlık grevi yaptı. İşçiler grev kırıcılığını engellerken polisçe içeri alınmışlardı.
Açlık grevi	Metal	İstanbul	Meta işçileri kalitesiz yemekleri protesto için açlık grevi ve yemek boykotu yaptı.
Fazla çalışma yapmama	Banka	Birçok il	Banks üyeleri, Yapı ve Kredi Bankası'nda, TİS[2] görüşmelerinin uzamasını fazla çalışma yapmayarak protesto ettiler.
Yemek boyk.	Metal	İstanbul	Otomobil-İş üyeleri Türk Elektronik'te işçi alacaklarının ödenmemesini yemek boykotuyla protesto etti.
"Kuralları uygulamak"	Gnl.İşl.	İstanbul	İstanbul belediyesinin TİS görüşmelerini sürüncemede bırakması karşısında İETT şoförleri "kurallara uygun" araç sürdüler. Trafik altüst oldu. Şoförler eylemi kontak kapatarak, belgiler haykırarak sürdürdüler.
Dayanışma	Metal	İstanbul	Netaş greviyle yığınsal dayanışma grev tuzüğünü ayaklar altına aldı.
Dayanışma	Petrol vb.	İstanbul	Netaş grevcileri Derby grevine maddi dayanışma aktardı.
Rozet takma	Banka	Birçok il	Banka işçileri "birliğimiz gücümüzdür" rozeti takarak yönetime karşı eylem başlattılar.
		MART	
Yasadışı grev	—	Ankara	Türk-İş, ülke çapında 2 saatlik "iş durdurma" eylemi (yasadışı grev) kararı aldı.
İş yavaşlatma	Gnl.İşl.	İstanbul	İETT şoförleri, iş yavaşlatma eylemini sürdürdüler.
İmza toplama	Metal	Zonguldak	Erdemir'de yetki çıkmazına karşı işçiler imza topluyor. Kapalı salon toplantısı yapıldı.
Ölüm orucu	Metal	Zonguldak	İmza topladığı için işten çıkarılan işçilerle dayanışma için ölüm orucu başlatıldı. Siyah çelenk koyma eylemi yapıldı.
Yemek boyk.	Dokuma	Eskişehir	Sümerbank işçileri TİS görüşmelerinin sonuca gitmemesini yemek boykotuyla protesto ettiler.
Güçbirliği	—	Eskişehir	Türk-İş üyesi 18 sendika 2 saatlik grev eylemi için ortak tutum alacak.
Yürüyüş	Savunma	Eskişehir	Hava İkml. ve Bkm. Mrkz. işçileri otobüs zamlarını protesto için işyerine topluca yürüme eylemi yaptılar.
Sendikayı protesto	Gnl.İşl.	İstanbul	İETT işçileri Belediye-İş'in kötü sözleşme imzalamasını protesto için iş yavaşlatmayı sürdürdü. Yol kesti.
İş kazasını protesto	Deri	İstanbul	Binlerce deri işçisi kötü çalışma koşulları sonucu meydana gelen son iş cinayetini izinsiz, yığınsal bir gösteri ve yemek boykotuyla protesto etti. Siyah çelenk koydu.
Açlık grevi	Metal	İstanbul	Türk Telefon'da işten çıkarmalara karşı açlık grevi.
Yürüyüş	Çiment. vb.	Bilecik	Toprak Holding'de Kristal-İş üyeleri, işverenin istediği sendikaya girmeyen işçilerin işten atılmasını, Bozüyük'te 3 000 kişilik bir yürüyüş ve mitingle protesto etti. Yılın ilk işçi yürüyüşü.
Yemek boyk.	Çiment. vb.	Birçok il	20 cam işyerinin 13 bin işçisi TİS'lerde katı tutum takınan işvereni yığınsal yemek boykotu ile protesto etti.
Yemek boyk.	Metal	Hatay	İsdemir'de 16 bin işçi 10 gün yemek boykotu yaparak, TİS'lerde çıkmaza girilmesini protesto etti.
Yürüyüş	—	Ankara	Türk-İş'e bağlı 800 sendikacı meclise dilekçe vermek üzere izinsiz yürüyüşe kalkıştı. Sonra dilekçelerini yaktılar.
Sendikayı protesto	Gıda	İstanbul	Tekgıda-İş üyeleri, kötü TİS imzalayan sendika genel merkezini protesto ettiler. Sendika merkezini bir süre işgal ettiler.
Güçbirliği	—	Kocaeli	Gölcük'te 12 sendika güçbirliği kurdu.
		NİSAN	
Açlık grevi	Dokuma	Bursa	Prateks işçileri, alacaklarının ödenmemesi üzerine açlık grevi başlattı.
Yemek boyk.	Savunma	Ankara	MKE Kırıkkale silah fabrikasında 6 000 işçi yemek boykotuna gitti.
İşyerini terketmeme	Metal	İstanbul	Emayetaş işçileri, alacaklarının ödenmesi için, iş bitiminde işyerinden ayrılmama eylemi yaptılar.
Yemek boyk./ fazla çalışmaya çıkmama	Petrol vb.	Birçok il	TİS uyuşmazlığı üzerine işçiler yemek boykotu yaptılar. Fazla çalışmayı reddettiler.
Sendikayı protesto	Dokuma	İstanbul	Sümerbank işçileri kötü TİS'e karşı sendika yönetimini, sendika binasını işgal ederek protesto ettiler.
Sendikayı protesto	Gıda	İstanbul	Tekel işçileri, Tekgıda-İş'in TİS önerisinde kendi görüşlerini dikkate almasını istediler. Genel merkezi bastılar.
Yürüyüş	Gıda	İstanbul	Çaykur işçileri, yeni sözleşmeyi ve sendika yönetimini protesto için sendika binasına gece, iş çıkışı yürüyüş yaptılar.
Yürüyüş	—	Samsun	Türk-İş'in Samsun yürüyüşüne 20 bin işçi katıldı. İşçiler "işçiler yürüsün demokrasi büyüsün" belgisini haykırdılar.
Yemek boyk.	Metal	Ankara	Rona Makine'de işçiler işçi alacaklarını istediler. Yemek boykotu yaptılar.
Yemek boyk./ yasadışı grev	Metal	Ankara	Ayhan Başgöz'de işvereni yemek boykotuyla protesto. İşten çıkarmalar karşısında "iş bırakma" eylemi.
Açlık grevi	Dokuma	İstanbul	Zorluteks'de sendikalaşmaya karşı çıkan işverene karşı, işten çıkarılan 4 işçi açlık grevi başlattı.
Yürüyüş/fazla çalışma yapmama	Metal	Balıkesir	Gemlik'de Çimtaş işçileri alacaklarının ödenmemesini protesto için 5 km'lik protesto yürüyüşü yaptılar. Fazla çalışmayı reddettiler.
Sabotaj	Metal	Hatay	İsdemir'de eritme fırınına "yanlışlıkla" cevher atıldı.
		MAYIS	
Açlık grevi	Maden	Kütahya	Değirmisaz'da kömür işçileri sendikaya karşı çıkan işvereni ve işten çıkarmaları açlık grevine giderek protesto etti.
Açlık grevi	Metal	Kocaeli	TOE işçileri, sözleşme haklarının ödenmemesini protesto etti. Açlık grevine gittiler.
Mektup eylemi	Ağaç	Birçok il	Ağaç-İş üyeleri, ORÜS'te sendikanın greve gitmesi için sendika merkezine mektup yağdırdılar.
Fazla mesai yapmama/ yemek boyk.	Çiment. vb.	Birçok il	Cam işçileri TİS uyuşmazlığı üzerine fazla mesai yapmadılar. Yemek boykotuna gittiler.

[1] *Bu ve öteki tablolar, bizim taramalarımıza yansıyan işçi eylemlerinin en önemlilerini içeriyor. Yoksa, 1987'nin tüm işçi eylemlerini sıralamaya bu sayfalar yetmezdi.*

[2] *TİS: Toplu iş sözleşmesi*

Tören boyk./	Gemi	İstanbul	Tersane işçileri, TİS görüşmelerinin çıkmaza girmesi üzerine denize indirme törenine katılmadı.
Miting/dayanışma	—	Kocaeli	İzmit'te Türk-İş'in Petrol-İş grevleriyle dayanışma mitingi. 35 bin işçi, "işçiler birleşin iktidara yerleşin" belgisini savurdu.
İşyeri basma	Maden	Kütahya	İşçiler, işverenin işten çıkarma tutumunu protesto için maden ocağını bastı.
1 Mayıs kutl.	Petrol vb.	İstanbul	Habaş grevcileri, 1 Mayıs'ı işyeri önünde topluca, yumruklar havada kutladılar.
Yol kesme	Deri	İzmir	Bir işçinin trafik kazasında ölmesi üzerine deri işçileri yol kesip protestoda bulundular.
Açlık grevi	Metal	İstanbul	Netaş işçileri 158 ileri işçinin işten çıkartılmasını protesto için açlık grevi başlattı.
Güçbirliği	—	İstanbul	46 sendika şubesi, genel merkezi, lokavtlara karşı ortak eylem kararı aldı.
		HAZİRAN	
Yemek boyk.	Enerji	İstanbul	Enerji-İş üyeleri, TEK yönetimini protesto için 1 günlük yemek boykotu yaptı.
Yemek boyk.	Enerji	Birçok il	Tes-İş üyeleri birçok ilde, TİS uyuşmazlığını protesto için yemek boykotuna girdi.
		TEMMUZ	
Açlık grevi	Gnl.İşl.	İstanbul	Sarıyer belediyesinin işçi ve sendika düşmanı tutumlarını işçiler açlık greviyle protesto ettiler.
Yemek boyk.	Demiry.taş.	İzmir	Demiryolu işçileri Özal'ı protesto için yemek boykotuna gitti.
İş yavaşlatma	Demiry.taş.	İstanbul	Demiryol-İş üyeleri, TCDD'nin uzlaşmaz tutumunu protesto için iş yavaşlattılar. Eylem yaşamı felce uğrattı.
Yürüyüş	Demiry.taş.	İstanbul	Demiryolu işçilerinin raylar üstünde yürüyüşü.
Yürüyüş	Deri	İstanbul	Kazlıçeşme grevcileri, lokavtı protesto için izinsiz yürüyüş yaptılar. Deri grevcileriyle dayanışma yükseldi.
Yemek boyk.	Gıda	İstanbul	Ünilever işçilerinin, işten çıkarmalara karşı yemek boykotu.
Toplantı	Gıda	Samsun	Yaprak Tütün Fabrikası'nın geçici işçileri, işçi kadrosuna alınmaları için toplantı yaptılar.
İş bırakma	İnşaat	Ankara	Alacakları ödenmeyen Dokap Yapı işçileri iş bıraktılar.
Yemek boyk.	Petrol vb.	İstanbul	Çizmeci Kauçuk işçileri sözleşme haklarının ödenmesi için eyleme geçtiler. Yemek boykotu yaptılar.
Dayanışma	Deri	İstanbul/ Avrupa	Sendikalardan, fabrikalardan, işçi mahallelerinden, esnaf ve öğrencilerden deri grevcilerine dayanışma yağıyor. İngiltere'deki işçiler de Londra İşçi Birliği aracılığıyla "fabrikadan fabrikaya" dayanışma başlattılar. Dayanışma öteki Avrupa ülkelerine de yayıldı.
Verim düşürme	—	Ankara	Türk-İş, örgüte genelge yollayarak "ödenen ücret kadar verim" kampanyasının başlatılmasını istedi.
		AĞUSTOS	
İş yavaşlatma/ Verim düşürme	Petrol vb.	İstanbul	Aygaz işçileri 2 ay boyunca, TİS görüşmelerini çıkmazdan kurtarmak amacıyla iş yavaşlatıp verimi % 20 düşürdüler.
Sendikayı protesto	Demiry.taş.	Birçok il	Demiryol-İş yönetiminin grev öncesinde kötü bir sözleşme imzalamasını işçiler çeşitli eylemlerle şiddetle protesto ettiler.
Yemek boyk.	Metal	İstanbul	Kavel işçileri 46 işçinin işten çıkarılmasını ve ikramiyelerin zamanında ödenmemesini protesto için yemek boykotuna girişti.
İş bırakma	Metal	İstanbul	Apeks'de işçiler alacaklarını vermeyen işvereni, yasadışı grevle, ödemeye "ikna" ettiler.
Yemek boyk.	Metal	İstanbul	İşçiler alacaklarının ödenmesi için Urgancılar'da yemek boykotuna gitti.
İş bırakma	Petrol vb.	İstanbul	Korozo Ambalaj işçileri, 5 işçinin işten çıkarılmasını protesto için yasadışı greve gitti.
İş bırakma	İnşaat	İstanbul	2. Boğaz Köprüsü'nde işçiler işten çıkarmaları protesto için yasadışı greve gitti. Grev sürdükçe katılım arttı. 2 gün içinde 1 300 kişi yasadışı grev yaptı. İşçiler, savaşımda işverenden yana tutum alan sendika yönetimini protesto ettiler.
Dayanışma	Deri/Basın	İstanbul	Deri grevcilerine fabrikadan fabrikaya ve uluslararası dayanışma hızla gelişiyor. Bu arada Basın-İş'in DMO greviyle dayanışmak için "29 günlük ücret eve 1 günlük grevcilere" çağrısı yapıldı. Türk Metal de Seydişehir ve Antalya grevleri için dayanışma kampanyası başlattı. Esnaflar grevlere dayanışma içinde!
Siyasal kamp.	—	Ankara	Türk-İş, siyasal yasaklarla ilgili referandumda, "siyasal yasakların kalkmasına evet" kampanyası başlattı.
Miting	Metal	Konya	Türk Metal, Seydişehir'de grevle dayanışma mitingi yaptı.
		EYLÜL	
Grev kırıcılığını engelleme	Deri	İstanbul	Kazlıçeşme grevcileri, grev kırıcılığı yapan işverenleri, militan yöntemlerle "ikna" ediyorlar.
Açlık grevi	Demiry.taş.	İstanbul	TCDD'de imzalanan sözleşmeyi protesto ettiği için işten çıkarılan, sürgün edilen işçiler açlık grevine gitti.
İş bırakma	İnşaat	Kocaeli	Kınalı-Sakarya otoyolu işçileri, işverenin kötü tutumunu protesto için yasadışı grev yaptı. 500 işçi eyleme katıldı.
Miting/yürüyüş	Deri	İstanbul	Deri-İş, grevlerle dayanışma mitingi düzenledi. 5 000 işçinin katıldığı miting sonrasında "izinsiz" yürüyüş yapıldı.
Miting	Kar.taşım.	İstanbul	Tümtis'in grevinde işverenlerin lokavt ilanı, yüzlerce işçi tarafından izinsiz protesto gösterisi ile kınandı.
		EKİM	
İş bırakma	İnşaat	İstanbul	2. Boğaz Köprüsü'nde çalışan 3 500 işçi, 21 maddede topladıkları istemler için 3 gün, jandarma ve polise rağmen yasadışı grev yaptı. Yol-İş yönetiminin pasif tutumunu protesto ettiler. Sonra da topluca işten istifa ettiler.
İşyeri basma	Kar.taşım.	İstanbul	Ambar grevcileri, naylon şirket kurarak grevin kırılmasına çalışan işyerini bastılar. İşverenleri grev kırıcılığı yapmamaya "ikna" ettiler. Lokavt çözülmeye başladı.
Yemek boyk.	Antrepo vb.	Mersin	Likat-İş üyeleri TİS görüşmelerindeki tıkanmayı protesto için yemek boykotuna gitti.
Yürüyüş	Ticaret vb.	İstanbul	Migros grevcileri, 3 aylık ikramiyelerinin eksik ödenmesi üzerine Aksaray'dan Unkapanı'na "izinsiz" yürüyüş yaptılar.
İş bırakma/ yol kesme	Petrol vb.	Kocaeli	Marshall işçileri, işverenin tutumunu protesto için iş bıraktılar. Servisler gelmeyince de E5 karayolunu trafiğe kapattılar.
Güçbirliği	—	İstanbul	Otomobil-İş, Çelik-İş, Özdemir-İş, MESS'e karşı güçbirliği kararı aldı.
Güçbirliği	—	İstanbul	54 sendika örgütü, süren grevlerle dayanışma kararı aldı.
Güçbirliği	—	Ankara	Süper emeklilik uygulamasına karşı Otomobil-İş, Çelik-İş, Özdemir-İş toplantı yaptı. Ortak tutumu görüştü.
Kampanya	—	Ankara	Türk-İş, erken seçimde "ANAP'a oy yok!" kampanyası başlattı. Ülke çapında toplantılar düzenlendi.
		KASIM	
İş bırakma	Gnl.İşl.	İstanbul	Fatih belediyesi işçileri, 3 aylık sözleşmelerle çalıştırılmayı protesto için iş bıraktılar, yasadışı grev yaptılar.
Yemek boyk.	Petrol vb.	İstanbul	İşçiler, Plastikap işvereninin fabrika mutfağını kapatmasını, 6 gün yemek boykotu yaparak protesto ettiler.
Yemek boyk.	Petrol vb.	İstanbul	Habaş işçileri, işten çıkarmaları, sözleşmenin uygulanmamasını 4 günlük yemek boykotu ile protesto etti.
İş bırakma	Metal	İstanbul	Nursan'da işçiler, 4 işçinin işten çıkarılmasını işbaşı yapmayarak, "dayanışma grevi"ne girişerek protesto ettiler.
Tören boyk.	Kağıt	Kocaeli	Selüloz-İş üyeleri, TİS görüşmelerinin uzamasını protesto için SEKA'nın kuruluş törenlerine katılmadılar.
İş bırakma	İnşaat	İstanbul	2. Boğaz Köprüsü'nde 300 işçi çalışma koşullarını protesto etmek için yasadışı grev yaptı
Protesto eylemi	Haberleşme	Ankara	PTT işçileri, sözleşmeli personel uygulamasını, çok az ücretle fazla çalışma uygulamasını protesto ediyorlar.
		ARALIK	
Açlık grevi	Dokuma	Adana	Öziplik-İş sendikası başkanı işçiler üzerindeki baskıları protesto için açlık grevine gitti.
Açlık grevi	Gıda	İstanbul	Özgıda-İş yöneticileri TİS'in uygulanmamasını protesto için açlık grevi başlattılar.
Protesto eylemi	Gıda	İstanbul	Üsküdar tütün işleme atölyesinin 700 işçisi, işyerlerinin yıkılmak istenmesine karşı direnişe geçtiler.
İşyerini terketmeme	Metal	İstanbul	Enka işçileri alacaklarının ödenmemesi üzerine işten ayrılmayı reddederek protesto eylemi koydular.
Yemek boyk.	Gemi	İstanbul	İstinye tersanesi işçileri yemeklerin kalitesizliğini boykotla protesto ettiler.
Yemek boyk.	Petrol vb.	İstanbul	Mutlu Akü'nün 1 200 işçisi, sendikal baskıları protesto için yemek boykotu yaptılar.
İş bırakma	Metal	İstanbul	Nursan işçileri, işverenin yeni işe aldığı 4 faşistin işten çıkarılması için iş bıraktılar. Eyleme bahçede devam ettiler.
Mühür sökme	Kar.taşım.	İstanbul	Belediyenin, grev karşısında çözülen işverenleri cezalandırmak için işyerlerini mühürlemesi üzerine, işçiler, polisin karşısında mühürleri söktüler.

(Baştarafı 8. sayfada)
verim düşürme ve diğer direnişler yapılamaz" diyor. Aynı madde, 2821 sayılı Sendikalar Yasası'nda ve 2822 sayılı Grev-Lokavt ve Toplu İş Sözleşmesi Yasası'nda da bulunuyor. Ayrıca burjuvazi, bir de Grev Tüzüğü çıkararak greve çıkan işçinin elini kolunu bağlamayı hedeflemişti. Ama işçi eylemleri, çoğu kez, ya bu maddelerin üzerinden aşıp geçti, ya da onları yıkıp geçti.

Toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasında açıkça "yasak" olduğu belirtilmiş olmasına karşın, işçilerin işyerlerinin önünde, alanlarda, sokaklarda izinsiz yığınsal gösteri, miting, yürüyüş düzenlemeleri, onların, burjuva legalitesini hiçe saydıklarını, yasak masak dinlemediklerini gösterdi.

TABLO 8

İŞÇİ EYLEMLERİNİN İŞKOLLARINA GÖRE DAĞILIMI

Ağaç	2
Genel iş	8
Metal	33
Maden	3
Petrol vb.	13
Banka vb.	2
Dokuma	5
Savunma	2
Deri	10
Çimento vb.	4
Gıda	8
Gemi	2
Enerji	2
Demiryolu taşımacılığı	6
İnşaat	6
Basın	1
Karayolu taşımacılığı	3
Antrepo vb.	1
Ticaret vb.	2
Kağıt	1
Haberleşme	1

Bu olgu, daha yılın başlarında, demokrasi savaşımının odağı olan Netaş grevinde, Otomobil-İş Ümraniye şube başkanı Şahin Önayak'ın şu sözleriyle kendini gösteriyordu:

"Grev tüzüğünü uyguladığınız zaman grev yapmanız imkansız. Onun için biz bu sorunu tüzüğü fiiliyatta aşarak çözümledik."

Grev tüzüğü aşıldı. Hem de öyle aşıldı ki, sonunda burjuvazinin kendisi tüzüğü iptal etmek zorunda kaldı. Yılın sonuna geldiğimizde, eylemlerin ulaştığı aşamayı, Deri-İş ve Migros grevcilerinin, gerekli kişilere attıkları dayaklar, gerekli yerlere yaptıkları baskınlar, ambar grevcilerinin, mühürleri, polisin gözü önünde sökmesi çok iyi gösteriyor.

Kısacası, işçi sınıfı, yıl boyunca koyduğu eylemlerle, burjuva yasalarını delik deşik etmiş, onları hiçbir yaptırım değeri olmayan anlamsız kağıt parçalarına dönüştürmüştür. İşçi sınıfı, böylece kendi manevra alanını genişletmiş, öteki ezilen sınıf ve katmanların hareket yeteneğini yükseltmiştir. Bu eylemler yoluyla ülkede, görece bir "fiili demokratikleşme" yaratmıştır.

Buraya dek, yasadışı eylem eğilimine değindik. 1987 için ayrıca vurgulanması gereken bir eğilim de yasadışı grevlerdir.

İşçi sınıfı, önce, yasal grev uygulamış, ama, bu yasallığa dayanarak, grev çevresinde çok çeşitli yasadışı eyleme başvurmuştur. Bu eylemlerle iş yasalarını epey kemirdikten sonra, yılın ikinci yarısında, artık sıra yasadışı greve gelmiştir.

Bu duruma örnek olarak, 2. boğaz köprüsünde meydana gelen yasadışı grevleri gösterebiliriz. Köprü inşaatında çalışan binlerce işçinin yasadışı grevi sırasında, iş müfettişinin grevin "kanunsuz" olduğunu topluluğa "ilan etmesi", jandarmanın süngü takarak işçileri sindirmeye çalışması, kâr etmedi. İşçiler, yasadışı grevi günlerce sürdürerek, burjuva devletin yasalarını, güvenlik güçlerini hiçe saydılar. Buna karşılık yasal cezaya çarptırılamadılar. Bu, işçinin gücünün, kararlılık ve savaşkanlığının, burjuvaziyi ne denli korkuttuğunu, geri çekilmeye zorladığını çok güzel gösteriyor.

Öte yandan, geçen yıl boyunca Türk-İş, ikide bir genel grevden sözetmiştir. Toplantılarında resmen bu tehdidi taşıyan kararlar almıştır. Genel grev, yasadışı grevlerin de doruk noktasıdır. Böyle bir kararın alınması bile, yasalara göre çok ciddi bir "suç" sayılması gerekirken, Türk-İş hiç de cezalandırılamamıştır.

Tablo 9'da, işçi eylemlerinin aylara göre dağılımını verdik.

Bütün yıl boyunca en yaygın başvurulan eylem türü, yemek boykotu oldu. Açlık grevleri, yılın ilk yarısında çok sık başvurulan bir eylemken, iş bırakma (yasadışı grev) eylemi, 1987'-nin ikinci yarısında belirleyici önem taşıyan bir eylem oldu.

Bu, sınıfın, nasıl önce yasal çerçevede başlayıp, sonra giderek yasadışı grevi gündeme getirdiğini gösteriyor. Nitekim, 1988'in ilk ayında, "iş bırakma", artık her gün konuşulan bir eylem biçimi olmuştur.

1987'nin bir başka özelliği de, sendikal demokrasi isteminin güçlü bir biçimde gündeme gelmesi ve gerçekleşme yönünde yol katetmesidir.

İnşaat işkolundaki yasadışı grevlerin bir nedeni, sendikanın imzaladığı sözleşmeyi işçilerin tanımaması, yeni istemler ileri sürüp hak istemesi ve sendika yönetiminin de bu durum kaşısında işverenden yana bir tutum almasıdır.

Gıda, genel iş, demiryolu ve dokuma işkollarında eylemlerin nedenleri arasında, sendika yönetiminin, tabandaki işçilerce benimsenmeyen, kötü sözleşme imzalaması önemli bir yer tutuyordu.

TABLO 9

BASINA YANSIMIŞ ÇEŞİTLİ İŞÇİ EYLEMLERİNİN AYLARA GÖRE DAĞILIMI

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Verim düşürme/ iş yavaşlatma			xx				xx	xx				
Fazla çalışmayı reddetme		x		xx	x						x	
İşyerini terketmeme/ pasif işyeri işgali				x								x
Rozet takma		x										
İmza toplama			x									
Toplantı düzenleme							x					
Siyah çelenk koyma			xx									
Tören boykotu					x						x	
Yemek boykotu		xx	xxxx	xxxx	x	xx	xxx	xx		x	xx	xx
"Kuralları uygulama"		x	xx									
Açlık grevi/ölüm orucu	xx	xx	xx	xx	xxx		x		x			xx
Protesto gösterisi/ izinsiz yürüyüş			xxx	xx	x		xx	x	x	x		xx
Sendika yönetimini protesto			xx	xxx	x			xx	x	x		
Iş bırakma-işbaşı yapmama/yasadışı grev			x	x			x	xxx	x	xx	xxx	x
Grev kırıcılarına karşı eylem	x						x	x	x	xx	x	x
İşyeri basma					x					x		
Trafiği kapatma/ yol kesme			x		x					x		
Mühür sökme												x
Sabotaj				x								
Dayanışma örgütleme/ dayanışma eylemi	xxx	xxxx					xx					
Güçbirliğine gitme			xx		x					xxx		
Siyasal kampanya örgütleme								x		x	x	
Yürüyüş/miting	x		x	x	x			x	x			

Daha birçok olay oldu ki, bunlar, işçiler için sendikal demokrasinin taşıdığı önemi sendika yönetimlerine hatırlattı. Sendika yönetimlerinin bazıları, şimdi belli bir tavır değişikliği içindedir, bazıları ise ayak uyduramadıkları için topun ağzındadır. Öyle görünüyor ki, 1988, sendikal yönetimlerin ayrışacağı, sendikal demokrasiye ayak uyduramayan sendikacıların ayıklanacağı bir yıl olacaktır.

Buraya dek vurgulanan bütün eğilimlerle de bağlı olarak, 1987'nin en belirgin bir başka eğilimi de sınıf savaşının siyasal içeriğinin yükselmesi olmuştur.

Anayasa, sendikalara "siyaset" yapmayı yasaklıyor. Aynı yasak, öteki sendikal yasalarda da yineleniyor. Cezası da sendika kapatma olarak konulmuş!

Ne var ki, sendikalar, Netaş greviyle başlayan ve giderek militanlaşan bir süreç içinde, çeşitli ve siyasal içeriği yükselen eylemler yaptılar. Bu, en güzel ifadesini Deri-İş greviyle dayanışma gecesinde yapılan şu konuşmada buldu:

"Varlığımıza yönelik bu saldırıda (işverenlerin lokavt ilanı-*İ.S.*) işverenler gücünü anayasadan ve siyasi iktidardan almaktadırlar. Kolay kazanılmış bir zaferin sarhoşluğu içinde davranan işverenlere ve siyasi iktidara dur demenin zamanı gelmiştir.

"Hiçbir zorluktan çekinmeksizin işveren dayatmalarına teslim olmadık ve olmayacağız. İşimizin zor olduğunun bilincindeyiz...

"Önce kendimize güveniyoruz. Sonra yalnız olmadığımıza, tüm işçilerin ve emekçilerin bizimle olacağına inanıyoruz. Birimizin zaferinin tümümüzün zaferi olacağının bilinci içindeyiz. İşverenler ve siyasi iktidarı gerileteceк her adımın sömürü ve zulmün olmayacağı bir Türkiye'nin yapı taşları olduğu gerçeğinin farkındayız. Zafere ulaşmış her grev, her direniş, sadece grevcilerin başarısı olarak kalmayacak. Tüm Türkiye emekçilerinin, demokrasi güçlerinin hanesine yazılacaktır." (30 Temmuz 1987)

Gerçekten Deri-İş grevi, işçi eylemlerinin, tüm ilgili yasaları tersyüz ederek "siyasal" istemlerle toplumun önüne çıkmasında önemli bir dönemeç noktası oldu. Onu da Migros grevi izledi.

Bu arada, Türk-İş, çeşitli kampanyalarla siyasete aktif katıldı. Oysa, 2821 sayılı yasanın 39/d. maddesi, "konfederasyonlar ve sendikalar ile sendika şubelerinin", yasayla belirtilen konu ve amaçların dışında toplantı yapmalarını, gösteri yürüyüşü düzenlemelerini yasaklıyor. Ama artık yasakları kim takıyor?

İşçi eylemlerinin militanlaşması ve siyasal içeriğinin artmasıyla birlikte, demokrasi savaşımında önde yürüyen işçi sınıfının ağırlığı arttı. Öteki ezilen toplum kesimleri de, işçi sınıfının kavgasından güç alarak savaşımı yükselttiler.

İşçi sınıfı, 1987 yılında, derece derece artan ve geniş bir taban üzerinde yaygınlaşan, yıl sonuna doğru iyice militanlaşan ve "saldırı" taktiğini ortaya koyan eylemlerle sınıf savaşımını yükseltti.

Bu militan, savaşkan çizgi, toplu sözleşmelerde de kendisini göstermektedir.

(Devam edecek)

(Baştarafı 6. sayfada)
ğimiz gibi, geçen 10 Eylül konuşmasında Sovyetler için, bu konuda çeşitli önlemler sıralayan Yürükoğlu yoldaşımız, şu çok önemli noktayı da vurguladı:

"Bu önlemler, bizim anladığımız anlamda bir sosyalist sistem yaratır. *Özgürlüğü ve çok partililiğiyle bu demokrasi, burjuva parlamentarizmi değildir. Parti diktatörlüğünü kurumlaşmış bir proletarya diktatörlüğü ile değiştirmektir.*" (R. Yürükoğlu, "Demokrasi, Sosyalizm ve Devrim", *İşçinin Sesi*, Sayı: 341, Çek-Al, s.10)

Hem çok partililik, çoğulculuk, hem de işçi sınıfının aktif yığın demokrasisi. Bunlar sosyalist ülkelerin komünizm doğrultusunda *ilerlemesinin* önkoşulları durumuna gelmiştir. Biz, yaşamdan çıkan bu doğruları söylüyoruz. Bu görüşlerimize "burjuva parlamentarizmi" demek, ya bilinçli komünizm düşmanlığındandır, ya da zevzek legalizm ve parlamentarizm savunuculuğundandır.

Hangi toplumun kurtuluşu isteniyor

Toplumsal Kurtuluş, o denli legalist bir anlayışın temsilcisi ki, şimdiki legal partileşme çalışmalarına ilişkin olarak, Behice Boran'ı eleştirirken, bula bula, Boran'ın 1986'da söylediği *doğru* bir görüşüne saldırıyor.

Behice Boran, Uğur Mumcu'yla görüştüğünde, o zamanlar, legal sol partileşme hakkında şunları söylemiş:

"Sosyalist olmayıp da sosyalist adı taşıyan bir parti kurulabilir belki. Partinin kendisini nasıl nitelediğine bağlı. Burjuvazi ve bugünkü iktidar böyle bir partinin kuruluşundan hoşnut dahi olabilir. Avrupa Konseyi ve Parlamentosu ile ilişkilerin düzeltilmesi girişimleri, hele AET'ye tam üyelik için başvuru hazırlıkları hatırlanırsa... Böyle bir parti sosyalist gelişmelere zarar verir." (*Cumhuriyet*, 3 Ağustos 1986)

Behice Boran 1986'da bunu, legal particiler için söylüyor. Yıl 1987. TBKP, tam da böyle bir parti olarak, hem de teslimiyet yoluyla ortaya çıkıyor. *Toplumsal Kurtuluş*'un buna kızması ve saldırması, kendi ideolojik konumunun ne denli legalist ve aynı zamanda resmilere de ne denli yakın olduğunu sergiliyor.

Yalnız TBKP mi böyle ortaya çıkıyor? *Toplumsal Kurtuluş* da aynı tür bir parti kurmak peşindedir. TBKP ile aralarında özde fazla bir fark yoktur, tam tersine aynı platform için rekabet vardır. Bu nedenledir ki ne Gorbaçof'lara, ne Yağcı'lara ciddi, köklü hiçbir eleştiri yöneltmiyor. Yalnızca TBKP'ye karşı görünmekle yetiniyor.

Toplumsal Kurtuluş'un aynı sayısında bir de "açık devrimci parti için çağrı"sı var. Sosyalist üstyapı yaratarak, devrimi rafa kaldırıp, kapitalizmi barışçıl yoldan sosyalizme dönüştürüverme anlayışının çarpıcı bir örneğini oluşturan bu çağrıya ne yazık ki değinemeyeceğiz.

Baştan beri ele aldığımız yazıda, şöyle bir fikir var:

"Türkiye rejiminin sorunu, yükselmeye başlayan devrimci sosyalist hareketi ve Kürt halkının demokratik çıkışlarını durdurmaktır." (*agy, s. 64*)

Öyle görünüyor ki, *Toplumsal Kurtuluş*'un da sorunu aynıdır.

Özal hükümetinin Kürdistan'da silah ruhsatı dağıtma manevrası, halkta güvensizlik uyandırdı.

Ruhsatınızı başınıza çalın! Biz zaten silahlıyız!

Burjuvazinin hiçbir komplosu ve "demokratik" görünme senaryosu, Kürt halkının ayrı devlet kurma hakkını elde etmesine engel olamayacaktır. Ve Kürt halkı bu hakkı, burjuva devletin parlamentosunda döndürülen ayak oyunlarıyla değil, Türkiye işçi sınıfının öncülüğündeki devrimle elde edecektir.

12 Eylül faşist darbesi ile birlikte burjuvazi ülke çapında silah toplama operasyonlarına girdi. İşçi evleri, gecekondular, ev ev tarandı.

Bu, Kürdistan'da daha derin oldu. İşkence silahı, silah bulmak için sürekli kullanıldı. Köyler basıldı. Çoluk çocuk meydanlara toplanıp, toplu işkenceler yapıldı.

Bu sürecin sonunda burjuva basın "orduyu donatacak kadar silah bulundu" yaygaralarıyla epey gürültü kopardı. Ama gerçekte burjuvazi umduğunu elde etmedi. Halkı silahsızlandıramadı.

Faşizmin çözülmesiyle, tüm ülkede sınıf savaşımı keskinleşti. Ülkede grevlerle, boykotlarla, miting ve yasadışı direnişlerle işçi sınıfı ayağa kalkarken, Kürt halkı da burjuvaziyi iyice korkutmaya başladı.

Ordunun daha fazla yıpranmasını engellemek için sıkıyönetimi sivilleştirdiler. Ordunun yaptığı işi olağanüstü hal valisine devrettiler. Her türlü yetkiyle donattıkları vali Kozakçıoğlu "eşkiyayı kendi silahıyla vuracağız" diyerek, MİT'ten, polisten peşmergeler(!) oluşturdu. Derken Özal hükümeti, seçim öncesinde sessiz sedasız, Kürdistan'da "her isteyene silah ruhsatı veren" kararnameyi çıkardı.

Bu kararname, bedenen ve ruhsal bir hastalığı olmayan, sabıkası bulunmayan, 21 yaşını doldurmuş olan ve ruhsat için başvuran herkese (kadınlar dahil) silah taşıma ve bulundurma hakkını veriyordu. Hem de 1-2 silah değil, bir kişi 4 silah için ruhsat alma hakkına sahipti. Yalnızca tabanca değil, G3 gibi uzun namlulu, Kalaşnikof gibi otomatik silahlar da dahildi. Zaten kararname, bir kişiye 1 kısa namlulu 1 uzun namlulu taşıma, 1 kısa, 1 uzun namlulu da bulundurma hakkını tanıyordu. Ayrıca kararname, ruhsat alabilmek için sabıkalı olmamayı not düşmüş ama, si-lahtan sabıkalı olanları da "af" kapsamı içine sokmuş bulunuyor.

Bu kararnamenin geçerli olduğu il sayısı 11'dir. Diyarbakır, Elazığ, Hakkari, Bingöl, Muş, Bitlis, Adıyaman, Mardin, Van, Siirt, Tunceli.

Milliyet yazarı M. Aşık "Güneydoğu Teksas mı oluyor?" başlıklı yazısında "olağanüstü hal bölgesindeki 8 ilde seçmen kütüklerine göre 21 yaşını aşkın 1 milyon 390 bin vatandaş" olduğunu belirtiyor ve bunun çok tehlikeli sonuçlar doğuracağını söyleyerek burjuvaziyi uyarıyor. Ama olağanüstü hal bölgesine giren 11 ilde görünen şudur ki, burjuvazi bu senaryoyla da hayal kırıklığına uğradı.

Tanınan 1,5 aylık süre içinde, burjuvazinin silah ruhsatıyla, ba-şı verildi. Burjuva basın "silahını alan ruhsata koşuyor" başlıklarıyla halkı buna teşvik etmeye çalıştı. Ama sonuçta ruhsatlar, "devlete yakın, iyi vatandaş" olarak bilinen çok dar bir çevre tarafından alınmıştır.

Faşist darbeden beri halktan silah çıkaramadığını gören burjuvazi, "herkese silah ruhsatı" kararnamesiyle, herhalde kendisini korkutan silahları legale çıkarmaya çalıştı. Silahların elinin altında fişlenmiş olarak bulunması, her an onları toplayabilme rahatlığını da getirirdi. Bu kararnameyle, Kürdistan, silah pazarı haline getirilebilirdi. Aynı zamanda, Kürdistan'da süren sömürge savaşı Kürtleştirilebilirdi. Kokusu sonradan çıkacak, başka amaçlar da güdülebilirdi. Belli ki bir taşla birkaç kuş birden vurmayı hesapladılar.

Ama görünen o ki, burjuvazinin hesabı şimdilik tutmadı. Halk, işkence zoruyla silah toplamaya çalışan bu devletin, şimdi birdenbire silah ruhsatı dağıtmasının altında bir çapanoğlu olduğunu gördü. Uzun yılların deneyimiyle Kürt-Türk tüm halkımız, burjuva devlete karşı yalnızca silahın değil, daha birçok şeyin de illegal olması gerektiğini biliyor. Devlete güvenmiyor, inanmıyor. Halk, silah ruhsatıyla burjuvazinin, başına bir çorap örmek istediğini güçlü sezgisiyle anladı.

Tam bu sırada, SHP'li M. Ali Eren'in meclisteki "Kürtçülük" konuşması patlak verdi. Bu konuşmadan bir gün önce de, SHP, 7 milletvekilinden oluşan "Doğu ve Güneydoğu komisyonu" kuracağını açıkladı. (*Hürriyet*, 18 Ocak 1988)

Bu komisyon üyeleri, belirtilen bölgeleri gezerek, polis, jandarma baskılarını, işkenceleri yerinde inceleyerek, halkın yanında yer-alacaklarmış(!) SHP, ne anlama geldiği halk tarafından çok açığa çıkmış bu uyuz önlemlerle, halkın öfkesini bir ölçüde kırma çabası içinde hareket ediyor.

Eski solcu M. Ali Eren'in meclisteki yaptığı konuşma da bu önlemlerin bir uzantısından başka birşey değildir. "Türkiye'de Kürt sorunu bulunduğunu, meclisin bu konudaki tabuyu yıkmak zorunda olduğunu ve Kürtlere baskı yapıldığını" söyleyen Eren, mecliste, bilhassa ANAP sıralarından yuhalandı. Bunun yanında 20 kadar milletvekili alkışladı. Bazı SHP'-liler bile sustular.

Basın, bu olayı, 10 gün boyunca, Vuralhan olayında olduğu gibi, manşetten verdi, şişirdi. Oysa M.A. Eren'in meclisteki konuşması, demokrat bir konuşma bile değildir. Eren şöyle diyor:

"Parlamento bu tabuyu yıkmak zorundadır. Kürt sorununu bütün yönleriyle ele alarak, gerçekçi çözüm önerileri üreterek, sorunu tüm detayları ile tartışmalıdır."

Ayrıca Eren Kürtlerin kendi dillerini konuşmalarını, yazım dillerinin yasaklanmamasını vb. istiyor. Bunlar demokratlık değildir. Ayrılma hakkını ikircimsiz savunmayan demokrat değildir. Ölçü bu kadar basittir.

Burjuvazinin solunu temsil eden Eren'ler, burjuvazinin sağını, Kürt sorununda uyarıyorlar: "Sizin yaptığınız komplolar, hesaplar tehlikeyi artıracaktır. Bunların yerine ya da yanısıra, bazı haklar veriyor görünerek işleri yatıştırmak daha yerinde olur" diyorlar.

Burjuvazinin solu bu "keskin" (!) çıkışlarıyla halktan biraz olsun puan toplamaya çalışıyor. Burjuvazinin sağı ise, "sol"dan gelen bu önerilere karşı çıkıyor ve şöyle düşünüyor: "Manevra alanımızın dar olduğu bu ortamda birşeyler vermek bizi daha kötü duruma sokar. Onları bize karşı güçlendirir. İsteklerini azdırır. Hiçbirşey vermeyelim, yine böyle götürelim."

Burjuvazinin hiçbir komplosu ve "demokratik" görünme senaryosu, Kürt halkının ayrı devlet kurma hakkını elde etmesine engel olamayacaktır. Ve Kürt halkı bu hakkı, burjuva devletin parlamentosunda döndürülen ayak oyunlarıyla değil, Türkiye işçi sınıfının öncülüğündeki devrimle elde edecektir.

Mehmet Erenler

Teslim olmak ihanettir

Birleşik resmilerin *Gün* dergisi, Aralık 1987 sayısında, Yağcı'ların burjuvaziye teslim olmalarına ilişkin tepkilerden şikayet ediyor. Kimi devrimci hareketler, bu olay "hükümetle varılan uzlaşmayla gerçekleşiyor" derken, bazı hareketler de eleştiriyi suçlamaya (!) kadar götürüyorlar, "yaptıkları ihanettir" diyorlarmış.

Evet, diyoruz. Ama yalnızca biz demiyoruz. Tüm ileri işçiler, komünistler, Nazım Hikmet yoldaşımız da aynı fikirdedir. O da "mesele teslim olmamakta" diyor. Çünkü teslim olmak ihanettir.

İşte böyle Laz İsmail

İlerleyen aydınlığın içindeyim
Ellerim iştahlı, dünya güzel
Gözlerim doyamıyor ağaçlara
Ağaçlar öyle ümitli, öyle yeşil
Güneşli bir yol gidiyor dutlukların arkasından
Mapushane revirinde penceredeyim
Duymuyorum ilaçların kokusunu,
Bir yerlerde karanfiller açmış olacak.
İşte böyle Laz İsmail
Mesele esir düşmekte değil,
teslim olmamakta bütün mesele!

Nazım Hikmet
Bursa Cezaevi, 1948

Barışçıl yol zayıf bir teorik olasılıktır. Parlamenter sosyalizm olmaz

Devrim istemeyenlerin garip "sosyalizm"i

Dünya komünist hareketinde, uzun yıllardır, "sosyalizme barışçıl yollardan geçilebileceği", "barışçıl geçişin olanaklarının arttığı" vb. söylenmektedir. Devrimci şiddetin zorunluluğunu *reddetme biçiminde başlayan oportünizm, bugün devrimlerin engellenmesi noktasına geldi.*

İşçi sınıfı bir kandırmaca olan barışçıl, reformist geçiş fikrinin peşinden değil, devrimin yolundan gidiyor.

Nurten Keskin

Legal sosyalistler ve resmi reformistler, son zamanlarda "parlamenter sosyalizm", "barışçıl geçiş" gibi kavramları sık sık kullanmaya başladılar. Marksizm-Leninizmin devrim teorisinde "parlamenter sosyalizm" diye birşey yoktur. Barışçıl geçiş ise ancak çok özgül koşullarda ve barışçıl olmayan geçişe hazırlıklı olunduğu ölçüde geçerli olabilir. Bugünün Türkiye'sinde ve bugünkü dünya koşullarında, bu kavramı ağıza almak bile bilinç bulandırmak anlamına gelir.

Dünya komünist hareketinde bu bulanıklığın tarihi çok daha eskidir. Uzun yıllardır, "sosyalizme barışçıl yollardan geçilebileceği", "barışçıl geçişin olanaklarının arttığı" vb. söylenmektedir. *Devrimci şiddetin zorunluluğunu* reddetme biçiminde başlayan oportünizm, bugün devrimlerin engellenmesi noktasına geldi. Bu sürecin de başını, ne yazık ki, yine Stalin döneminden başlayarak SBKP çekti.

Barışçıl geçiş hayallerinde SBKP'nin "önderliği"

SSCB Bilimler Akademisi üyesi, Tarih Bilimleri Doktoru ve dünya komünist hareketinin ortak yayın organı *World Marxist Review* dergisinin baş editörü Konstantin Zaradov yoldaş, 1973'te yayınlanan *Leninizm ve Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş* adlı kitabında "barışçıl geçiş" hakkında şöyle diyordu:

"Stalin'in barışçıl yolun olabilirliğini yadsıdığı düşüncesi de paylaşılamaz. 1946'da o, Çekoslovak komünistlerini bu yola yönlendiriyordu. 1951'de kabul edilen ve içinde barışçıl yoldan sözedilen 'Büyük Britanya'nın sosyalizme gidiş yolu' başlıklı program, Stalin'in sağlığında hazırlanmıştı. Stalin tasarıyı inceledi ve onayını belirtti." (Konstantin Zaradov, *Leninizm ve Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş*, Temel Yayınlar, s.203)

Burada iki ayrı sorun içiçe sunuluyor. Biri Çekoslovakya'da, devrimden sonra, sosyalizme barışcıl geçiş, ötekisi Britanya'da "barışcıl devrim". Birincisi, barışçıl devrim kategorisine girmez, ama girermiş gibi gösteriliyor. İkincisi ise büyük bir yanlıştır.

Savaş sonrasında, Stalin'in, dünyadaki duruma ilişkin yaptığı yanlış değerlendirme, kapitalist sistemin artık çöküp yıkılmakta olduğu görüşü, bu yanlışı beslemiş, büyütmüştür.

Zaradov'un kendisi de, kitabında, sosyalizme barışçıl geçişin bugünkü koşullarda olanaklı olduğunu açıkça söylüyor:

"Bugünkü koşullarda, II.Bölümde sözü edilen bir dizi hal ve koşullar sonucunda, birçok kapitalist ülkede sosyalizme nispeten barışçıl bir biçimde geçmek olanaklıdır." (*Agy*, s.194)

SBKP o yıllarda henüz Leninizmi teorik olarak reddetmiyordu. Ancak taktiklerde Leninizmin gereklerini uygulamıyor, oportünizme sapıyordu. Barışçıl geçiş konusunda da öyle. Lenin'in zora dayalı devrim teorisini reddetmiyor ama artık koşulların değiştiğini öne sürüyordu. Şöyle ki:

"Komünist partiler, koşullar gerektirdiği zaman, iktidar savaşımlarında barışçıl olmayan araçlara başvururlar. Lenin'in zamanından bu yana güçler oranı değişti, burjuvazinin iktidarını güvencelemek için başvurduğu araçların da değiştiği gibi." (*Agy*, s.198)

Güçler oranının değiştiği doğrudur, ama bu, henüz barışçıl geçişi olanaklı kılacak bir değişiklik değildir. Yürükoğlu yoldaşımız, 1979'da yazdığı *Üçüncü program ve Görevlerimiz* adlı kitabında, barışçıl geçişin ne zaman olanaklı olabileceğinin yanıtını şöyle veriyordu:

"Sosyalist sistemin gücünün dünyada belirleyici olduğu oranda da sosyalizme barışçı geçiş, zayıf bir teorik olasılık olmaktan çıkıp, pratik işlerlik kazanabilir." (*Agy*, s.51)

Zaradov, kitabında, Doğu Avrupa devrimlerini de barışçıl geçişin(!) geçmişteki örnekleri olarak gösteriyor ve şöyle diyor:

"Aynı şekilde, tarihin şimdiye dek, iktidarın proletarya tarafından barışçıl fethini kaydetmediği dogmatik savıyla da hemfikir olunamaz. 1919 Macar devrimi bu tezi yalanlamaktadır.

"(...)

"Devrim güçlerinin, karşı-devrimcilere göre elverişsiz oranı, sağ sosyal demokrasinin ihaneti, kendisi karşı-devrime karşı zorlu bir savaşıma girişmiş bulunan Sovyet Rusya'dan yardım almanın olanaksızlığı Macar Cumhuriyeti'ni yenilgiye götürdü.

"Avrupa'nın halk demokrasisi ülkeleri örneği, iktidarın barışçıl bir biçimde kazanılmasının olanaklı olduğunu kanıtlamaktadır. Komünist ve işçi partilerinin yönetimi altında, proletarya demokratik devrimi barışçıl bir biçimde sosyalist devrime dönüştürmeyi bilmiştir.

"Barışçıl devrim eğer geçmişte olanaklı idiyse, günümüzde haydi haydi olanaklıdır." (*Agy*, s.203-204)

Zaradov'un verdiği birinci örnek, Macaristan örneği, barışçıl geçişin olduğuna değil, olamadığına örnektir. Devrim güçlerinin karşı-devrimin şiddetiyle yenildiğini kendisi söylüyor. İkinci gurup örneklerde ise bundan önce değindiğimiz, aynı kelime oyunu ve çarpıtma vardır. Demokratik devrimin sosyalist devrime dönüşümü, barışçıldır deniyor. Bu ayrı bir konudur. Doğu Avrupa devrimleri barışçıl olmamıştır. Kızıl Ordu'nun bu devrimlerde oynadığı rol, hem de en yükseğinden devrimci şiddetti.

Zaradov yoldaş, ne yazık ki, yalnızca barışçıl geçiş konusunu çarpıtmakla kalmıyor. Leninci devrim teorisini de yadsıyor ve yerine parlamentarizmi öneriyor. Şöyle diyor:

"Barışçıl yoldan sözedildiği zaman, esas olarak parlamentonun devrim yararına kullanılması amaçlanmaktadır... Komünistler, olanaklı olan yerde işçi sınıfının parlamentoda sağlam bir çoğunluk kazanması, burjuva demokrasisinin organı olan bunu, halkın gerçek iradesinin, gerçek demokrasinin, *emekçiler için demokrasinin aleti haline dönüştürmesi* gerektiğine değer veriyorlar." (*Agy*, s.205) (abç)

Zaradov, söze, parlamentonun devrim yararına *kullanılması* diyerek başlıyor. Ama ardından gelen cümlelerden görüyoruz ki, kastettiği şey, bu değildir. Yukarıda altını çizerek gösterdiğimiz gibi, parlamentoda çoğunluğu sağlayarak, onu ele geçirmekten ve emekçiler için işleyen bir organa dönüştürmekten (!) sözediyor. Bu açıkça devrimden yan çizmektir, *parlamentarizm*dir.

Zaradov, tam bir ortacı tutumla, doğrularla yanlışları birarada sunuyor. Bakın ne diyor:

"Lenin, birçok kez, devrimci proletaryanın partisinin, parlamentoyu sadece sınıf savaşımının bir arenası olarak kullanmak koşuluyla, parlamenter savaşıma katılması gerektiğini belirtmiştir.

"(...)

"Lenin'in bu temel kuralları o zamanki tarihsel koşullarda kesinlikle doğruydu ve bugün de hâlâ önemlerini yitirmemişlerdir. Bununla birlikte, günümüzde parlamentoyu artık sadece sınıf savaşımı için bir arena olarak değil, iktidarın proletarya tarafından fethi için bir alet olarak da kullanmak olanaklıdır.

"Ancak devrimin barışçıl gelişimi, parlamentonun kullanılmasıyla sınırlanmamaktadır. Kapitalist toplumda parlamentonun eylemini felce uğratabilecek daha önemli başka iktidar merkezleri varolduğuna göre (bunlardan da kastı ordu, polis gibi kurumlar-*İ.S.*) parlamentonun fethi, sonuç belirleyici bir eylem oluşturamaz. Bu nedenle komünist partiler, yine barışçıl çerçeve içinde kalarak, başka formüllere başvurmayı öngörüyorlar." (*agy*, s.205-206)

Zaradov'un, "parlamentonun fethi" anlayışı, burjuva devletin bütün kurumlarının fethine (!) doğru uzanıyor ve burjuva devletin devrimle yıkılması anlayışı, yerini "devleti denetleme" oportünist anlayışına bırakıyor. Zaradov kitabında aynen bunu diyor:

"Komünistler, devrimin barışçıl gelişimi için savaşım vermenin araçlarından biri olarak, işçi sınıfının çıkarlarını temsil eden öğeleri kerte kerte içine sokarak devlet aygıtının bileşimini değiştirmeyi öngörüyorlar. Komünist partiler böylece kurumların, okulların ve üniversitenin demokratikleşmesini ilerletebilir, devlet memurlarının yükümlülüklerini genişletebilir, polisi, orduyu, özel servisi denetleyebilirler." (*Agy*, s.207)

Dünya komünist hareketinin önde gelen liderlerinden Zaradov yoldaş işte bunları diyor!

Kapitalist ülke KP'lerinden örnekler

Buraya kadar SBKP'den örnekler verdik. Aynı yıllarda, dünya komünist hareketinin öteki parçalarında da Leninci devrim teorisinin terkedilmeye, yerine "barışçıl geçiş", "parlamenter sosyalizm" gibi safsataların konulmaya başladığını görüyoruz. Buna da birkaç örnek verelim.

Öncelikle, Zaradov, kitabında bu alandaki durumu da özetlemiş:

"Komünist partilerin program belgelerinden ve delegelerinin 1969 konferansındaki konuşmalarından, kardeş partilerin birçoğunun sosyalizme barışçıl geçişi olanaklı gördükleri ve eylemlerini buna göre örgütledikleri ortaya çıkmaktadır. Hemen hemen bütün Batı Avrupa partileri ile ABD, Kanada, Avustralya, Japonya, Hindistan, vb. komünist partileri bu görüştedir." (*agy*, s.194)

Japon Komünist Partisi'nin *Yeni Çağ*'daki temsilcisi Hidesato Numata, 1970 yılında şunları söylüyor:

"Leninist *devrimci parlamentarizm* taktiği, daha sonraları, durumda meydana gelen değişmeler üzerine, yaratıcı olarak geliştirildi. Lenin, eserlerinde, işçi sınıfının parlamento yolu ile iktidara geçme perspektiflerini hazırladı. (Lenin'in bunun tam tersini söylediğini yazımızın sonunda göreceğiz-*İ.S.*)

"(...)

"...Programda denildiği gibi, bu devrim sürecinde ulusal demokratik tek cephe güçleri, 'parlamentoda tutarlı (istikrarlı) bir çoğunluk kazanmaya muvaffak olurlarsa, *parlamentoyu, gericilerin egemenlik aracından halkın çıkarına hizmet eden bir araç haline getirebilecekler* ve devrim için daha elverişli koşullar yaratabileceklerdir.'

"...Programda 'devrim için daha elverişli koşulları yaratmak' amacıyla 'parlamentoyu bir gerici iktidarın bir aracı halinden çıkarıp, halkın çıkarlarına hizmet eden bir araca dönüştürme' ödevi öne konmuştur." (*Yeni Çağ*, Mart 1970, s.163-164-165) (abç)

Yeni Çağ dergisinin daha eski bir sayısında şöyle deniyor:

"Sosyalist dünyanın, milli kurtuluş hareketinin ve kapitalist ülkelerde işçi sınıfının yürüttüğü savaşın günden güne güçlenmesi, kapitalizmi zayıflatıyor, devrimci sürecin gelişmesine yeni bir ortam yaratıyor. Bu şartlar içinde, birçok ülke için, *daha kolay, barışçı bir yolla, parlamenter savaş şekillerini de kullanarak*, sosyalizme geçme olanakları meydana çıkıyor." (*Yeni Çağ*, Haziran 1965, s.508) (abç)

Finlandiya Komünist Partisi şöyle diyor:

"Yığınlar şimdiden burjuva devlet yapısında değişiklikler yapabileceklerini, *devlet mekanizmasının demokratlaştırılma süreci*ni etkileyebileceklerini, devletin bazı çarklarını kullanabileceklerini, kontrol edebileceklerini ve bütün bu olanakları aktif savaşlarla gerçekleştirebileceklerini anladılar." (*Agy*, Eylül-Ekim 1964, s.479) (abç)

Belçika Komünist Partisi temsilcisinin söyledikleri de şunlar:

"...Yığınların devrimci (bu sözün ilmi anlamında) faaliyetinin özel şekli olan bu yeniliklerin gerçekleştirilmesi uğrundaki mücadele, bizce, *mümkün ve zaruri* olduğunu savunduğumuz sosyalist devrimin *barışçı demokratik yoldan* gelişmesinde kaldıraç olacaktır.

"(...)

"Tabiatiyle, biz, devrimin barışçı olmayan yoldan gelişmesi imkanlarını da reddetmiyoruz. Durumun derhal kesin olarak kötüleşmesi hallerinde vatandaş harbi günün meselesi olabilir. Fakat bu yol, bizce, bugünkü mevcut durumdan, du durumun temel eğilimlerinden zaruri olarak çıkan yol değildir. Ama devrimin barışçı olmayan yoldan

gelişmesi ihtimalini azaltarak, tarih, aynı zamanda sosyalizme giden başka yollar da açmaktadır.

"(...)

"Belçika'da emekçiler bugünkü şartlarda geniş bir demokratik koalisyonda birleşip, parlamento içinde ve özellikle parlamento dışında daimi ve gergin bir mücadele yürüterek, durumda olağanüstü dönemeçler (devrim gibi örneğin-*İ.S.*) olmadan da tedricen (süreç içinde-*İ.S.*) ciddi kazançlar, toplumun ekonomik ve politik yapısını değiştiren hakiki reformlar gerçekleştirebilirler." (*Agy*, s.492) (abç)

İtalyan Komünist Partisi'nden bir örnek:

"...Böylece sosyalizme barışçı yollarla geçiş imkanlarını daha büyük bir dikkatle incelersek, bir burjuva devletinde demokrasiden ne anladığımızı, özgürlükleri, demokratik meseleleri nasıl *genişlettirebileceğimizi* daha iyi kavramış, işçi ve emekçi yığınlarının siyasi ve iktisadi meselelere katılma şekilleri arasında en etkililerini belirtmiş oluruz... Bu burjuva devletinin niteliğini içinden ve tedricen değiştirmek için mücadele imkanı." (*Agy*, Kasım-Aralık 1964, s.573-574) (abç)

1965 yılında 1. Enternasyonal'in 100. Yıldönümü toplantısında Finlandiya Komünist Partisi temsilcisi şunları söylüyor:

"Devlet tekelci kapitalizmi şartları içinde, *burjuva devlet mekanizmasını demokratikleştirmek* için kullanılacak gerçek bir temel var mı? Bu soruyu partimiz evet diye cevaplandırıyor. Hiç şüphesiz devlet cihazı pek demokratik olmasa da sosyalizme barışçı yollarla geçilebilir, ama sadece barışçı yolları değil, parlamento yolunu da düşünmemiz, burjuva devlet cihazının demokratikleşmesi olanağını hesaba kattığımızdandır."(*Agy*, Şubat 1965, s.141)(abç)

Son örneğimiz de Büyük Britanya Komünist Partisi'nden:

"Ama İşçi Partililerle sosyalistlerin *parlamentoda çoğunluğu elde etmeleri.* Parlamento dışında ise, yığınların geniş faaliyet yürütmesi, ülkemizin sosyalizm yoluna girmesini sağlayabilir." (*Agy*, s.145) (abç)

Aktardıklarımızı yorumlamaya bile gerek görmedik. Hepsi barışçıl devrim ve ya da parlamenter sosyalizm fikirlerini savunuyorlar.

"Parlamenter olmayan, çalışan bir organ"

Bütün bu "parlamenter sosyalizm", "barışçıl yol" savunucularına karşı Lenin'in parlamento hakkında söylediklerine ve Marks'tan aktardıklarına (tek tırnak içindeki sözler Marks'ın sözleridir - *İ.S.*) bir bakalım:

"Yönetici sınıfın hangi üyesinin, parlamento yoluyla halkı baskı altında tutacağına, ezeceğine, birkaç yılda bir karar vermek -yalnızca anayasal parlamenter krallıklarda değil, en demokratik cumhuriyetlerde de burjuva parlamentarizminin gerçek özü budur.

"(..)

"Gerçi parlamentarizmden kurtulmanın yolu, tabii ki, temsili kurumları ve seçim ilkesini kaldırmak değil, temsili organları 'çalışan' kurumlar durumuna dönüştürmektir. 'Komün parlamenter değil, aynı zamanda hem yürütmeci, hem de yasamacı, çalışan bir organ olmak zorundaydı.'

" 'Parlamenter değil çalışan bir organ' -işte, günümüz parlamentaristlerine ve sosyal demokrasinin parlamenter 'küçukuçu'larına tam omuzdan bir darbe! Amerika'dan İsviçre'ye, Fransa'dan İngiltere'ye, Norveç'e vb. dek, herhangi bir parlamenter ülkeyi alın. Bu ülkelerde asıl 'devlet' işleri hep kulislerde görülür ve departmanlar, temsilcilikler ve Genel Kurmay tarafından yürütülür. Parlamentolar, özel olarak, 'ortalama insan'ı aldatmak amacıyla konuşulsun diye ortaya sürülür. Bu o kadar doğrudur ki, burjuva demokratik bir cumhuriyet olan Rus cumhuriyetinde bile, daha gerçek bir parlamentoyu kurmayı beceremeden, parlamentarizmin bütün bu günahları hemen ortaya çıktı. Hatta, çürümüş burjuva dar kafalılığının kahramanları... en iğrencinden burjuva parlamentarizminin modasına ayak uydurarak, Sovyetler'i bile bozmayı, onları birer tartışma kulübüne dönüştürmeyi başardılar...

"(...)

"Burjuva toplumunun iliklerine dek çürümüş, satılık parlamentarizmi yerine, Komün, düşünce özgürlüğünün ve tartışmanın, yutturmacaya doğru yozlaşmadığı kurumları koyar. Zira bu parlamentlerin kendileri çalışmak, kendi yasalarını kendileri uygulamak, gerçekte elde edilen sonuçları kendileri sınamak ve seçmenlerine karşı, doğrudan kendileri hesap vermek zorundadırlar. Temsili kurumlar kalır, ama, özel sistem olarak, yasama ve yürütme arasında işbölümü olarak, temsilciler için ayrıcalıklı konum olarak parlamentarizm *artık yoktur.* Demokrasiyi, proleter demokrasisini bile, temsili kurumlar olmaksızın düşünemeyiz. Ama, eğer burjuva toplumunun eleştirisi bizim için boş söz değilse, eğer bizim burjuvaziyi alaşağı etme isteğimiz, Menşevik ve Sosyalist-Devrimci'lerde... olduğu gibi, işçilerin oylarını avlamaya yönelik sırf bir 'seçim' yatırımı değil de, ciddi ve içten bir istekse, demokrasiyi parlamentarizm olmaksızın düşünebiliriz ve düşünmek *zorundayız* da." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng.basım, c.25, s.427-429)

Lenin barışçıl geçiş hakkında da şunları söylüyor:

"...Militarizmin, emperyalizmin, ..., bütün dünyada yarattığı somut durumda, kapitalistlerin, sömürülenlerin çoğunluğunun iradesine barışçıl bir biçimde boyun eğeceği fikri, sosyalizme barışçıl, reformist geçiş fikri, yalnızca yanlış, dar kafalı bir aptallık değil, işçilerin kandırılması, kapitalist ücretli köleliğin cilalanması ve doğrunun gizlenmesidir. Bu doğru da şudur ki, en kültürlü ve demokratik burjuva bile, üretim araçlarının özel mülkiyetini korumak uğruna, hiçbir hilede ya da cinayette, hatta milyonlarca işçiyi ve köylüyü katletmede tereddüt duymaz. Burjuvazinin ancak zorla devrilmesi, onun mallarına el konulması, tüm burjuva devlet mekanizmasının baştan sona -parlamenter, yargı, askeri, bürokratik, idari, belediye vb.- yıkılması... ancak böyle önlemler, tüm sömürücü sınıfın gerçekten boyun eğmesini garantileyebilir." (Lenin, *agy*, c.31, s.186)

Dünya komünist hareketi bu temel doğruları yıllardır kemire kemire bugünlere getirmiştir. Yıllar içinde küçük küçük kemirenler oportünisttı. Bugünküler ise oportünist bile değil, TBKP örneğinde yakından gördüğümüz gibi, sosyal demokrattır, reformisttir.

Not: Barışçıl devrim ve parlamentarizm konularında, gelecek sayımızda geniş bir anahtar yayınlayacağız.

Birleşik likidatörler süper emekliliği burjuva bir açıdan "eleştiriyorlar".

Süper emeklilik ve resmilerin süper "eleştiri"leri

Alınteri herşeyi kapitalizmin çerçevesi içinde düşündüğü için, SSK'yı da kapitalist bir şirket olarak görüyor ve önerilerini, bu şirketin, daha yatırımcı ve daha verimli bir kapitalist tekel olarak örgütlendirilmesi yönünde yapıyor.

Hasan Öcal

ANAP hükümetinin meclise sunduğu, burjuva basınında "süper emeklilik" diye propagandası yapılan, "506 sayılı Sosal Sigortalar Kanunu'nda değişiklik tasarısı", bilindiği gibi, yasalaşarak yürürlüğe girdi.

Burjuvazinin süper sahtekârlığının son örneği olan yeni emeklilik yasası, milyonlarca işçi ve işçi emeklisi için yeni bir sömürü ve soygun yasası niteliğini taşıyor. ANAP hükümeti, meclise getirdiği bu yeni soygun tasarısını, tartışma zahmetine bile katlanmadan yasalaştırdı. "Sert muhalefet yapacağız", "muhalefeti parlamento dışında da sürdüreceğiz" demagojileriyle, işçi sınıfını, emekçi kitleleri oyalamaya çalışan burjuva muhalefet ise, "sükut ikrardan gelir" sözüne uygun biçimde, tasarıyı sessizlikle karşıladı. Hiçbir ciddi eleştiri getirmedi.

Bu arada, birleşik likidatörlerin legal olarak çıkardıkları aylık *Alınteri* dergisi, resmilerin yasaya ilişkin görüş ve "eleştirilerini"(!) yayınladı. *Alınteri*, "iyi emeklilik nasıl sağlanır" başlığı altında, tam metin olarak aldığımız giriş bölümünde, aynen şunları söylüyor:

"Özal iktidarı, sigortalılara, yüksek bir emeklilik aylığı verilmesini sağlayacak süper emeklilik yasasını uygulamaya başladı. Amacı, işçilere daha iyi bir yaşam istediğinden ötürü değil, SSK'yı battığı bataktan kurtarabilmek. Özal, gelirleri işverenlere peşkeş çekilen SSK'nın ancak işçiler soyulursak düze çıkarılabileceğini biliyor. Oysa ki işçilere iyi bir emekli aylığı ödenmesi bu yasayla pek olanaklı değil.

"İyi bir emekli maaşı için işçiler SSK'ya ne kadar prim ödeseler de aylıkları pek fazla artmayacak. Çünkü başa geçen iktidarlar emekliye ne kadar maaş ödeneceğini belirlemede son söz söyleme hakkına sahip. İşçiler yüksek prim ödemiş olsalar bile işverenlerden yana iktidarlar, emeklilik günü geldiğinde alacağımız maaşı düşürecekler. Çünkü SSK üzerinde işçiler değil, işverenlerin temsilcileri yetkili olduğundan bu yasa da emekli işçilere gelecek vaadetmiyor." (*Agy*, Kasım 1987)

ANAP hükümetinin çıkardığı yeni emeklilik yasasını, *Alınteri* böyle değerlendiriyor. Bu değerlendirmedeki fikir nedir? Yasaya, gerçek anlamda bir eleştiri var mıdır?

Alınteri, konuya, "Özal iktidarı, sigortalılara yüksek bir emeklilik aylığı verilmesini sağlayacak süper emeklilik yasasını uygulamaya başladı" diyerek giriyor. Yasa hakkında aynı ANAP ve burjuva basınının dilini kullanıyor. Ama birden, "muhalif" bir yayın organı olduğunu hatırlıyor ve yasayı eleştirmesi gerektiğini düşünüyor.

Ne var ki, *Alınteri* bu kez de, eleştirmiyor "eleştiriyor". Ortaya çıkan fikir şu: Yeni emeklilik yasası, aslında, işçilere daha iyi bir yaşam sağlayacak (zaten bu fikir yazının hemen girişinde de savunuluyordu) ama, Özal bu yasayı işçilere daha iyi bir yaşam sağlamak için değil de, SSK'yı battığı bataktan kurtarabilmek için çıkardı. Ne hoş "eleştiri" değil mi?

Özal'ın işçi düşmanı yasalarını, burjuva muhalefet susarak desteklerken, legal-likidatör *Alınteri* de, böyle "eleştirerek(!)" savunuyor. Yazıda geçen, "işçilere iyi bir emeklilik aylığı ödenmeyecek "türünden sözler, "eleştiri"yi gerçek bir eleştiri gibi göstermenin kılıfıdır.

Yazıda, "SSK Özal'ın elinden kurtarılırsa, demokratikleştirilirse, prim alacağı tahsil edilirse, sigortasız işçi çalıştırılması önle-

nirse, devlet SSK'ya yardım yaparsa, SSK giderlerini azaltırsa, gelirlerini iyi değerlendirirse" ara başlıkları altında, reformist bile değil, tam anlamıyla burjuvaliberal öneriler öne sürülüyor. "İşçilere iyi bir emeklilik sağlanabilmesi" adına, kapitalist tekelcilik savunuluyor. İşçilerin haklarını savunan bir kapitalist tekel düşününüz! *Alınteri*, olursa eğer, böyle bir kapitalist tekel oluşturmayı düşünüyor. Şunları söylüyor:

"SSK gelirleri daha iyi değerlendirilebilecek yatırımlara gidebilir. SSK primleri, düşük faizli devlet tahvillerine yatırılacağına, kâr getiren alanlardaki işletmeler için kullanılabilir".

Yapıcı önerileri daha devam ediyor:

"...Örneğin, hizmetleri sırasında çok tükettiği malların üretimi SSK'nın işletmelerinde yapılabilir. SSK matbaası kurulabilir. Açılması yıllarca engellenen ilaç fabrikalarında üretim çeşitlendirilebilir. SSK araçlarının ve binalarının, yakıtları, dağıtım ve depo hizmetleri, SSK tarafından karşılanarak, daha ucuza çıkartılabilir. Kendi binalarının inşaatları ve kredi verilerek özel sektör eliyle yaptırılan konutlar SSK'nın kuracağı inşaat işletmesi tarafından yaptırılabilir. Böylece tekellere gidecek paraların SSK'da kalması sağlanabilir."

Alınteri herşeyi kapitalizmin çerçevesi içinde düşündüğü için, SSK'yı da kapitalist bir şirket olarak görüyor ve önerilerini, bu şirketin, daha yatırımcı ve daha verimli bir kapitalist tekel olarak örgütlendirilmesi yönünde yapıyor.

Alınteri'nin düşünceleri ile, "eleştirdiği" ANAP iktidarının düşünceleri arasındaki çarpıcı aynılık, bu noktada bir kez daha açığa çıkıyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik bakanı M.Taşçıoğlu, 2 Nisan 1987 tarihli *Cumhuriyet* gazetesinde, kıdem tazminatı ve özel sigortalar konusunda şöyle diyordu.

"Acaba bunu bir sigortalar mevzuu haline getiremez miyiz? Yani SSK değil, sigorta şirketlerine. Batının birçok yerinde olduğu gibi, al primini, ayır paranı, yap bu işi. Devletin denetimi ve gözetimi altında."

Görüldüğü gibi "muhalif" *Alınteri*, ANAP'ı "eleştirirken", yatırımcı, kapitalist bir SSK anlayışı ile özde aynı ANAP bakanı gibi düşünüyor. Ama hangi biçimde yatırımcılık yapılacağı konusunda "görüş ayrılığı"(!) var.

Türkiye bugün öyle bir yere gelmiştir ki, burjuvazinin sınıf iktidarı devrilmeden işçiler, emekçiler için dişe dokunur bir demokratikleşme sağlanamaz. En basit bir demokratik hak olan, SSK gibi sosyal güvenlik örgütlerini, gerçek sahipleri olan işçilerin yönetebilmesi bile, burjuvazinin sınıf iktidarının alaşağı edilmesini, devrimci bir değişikliği gerektiriyor.

Milyonlarca işçiyi yakından ilgilendiren güncel, somut bir yasa üzerinde, burjuva muhalefetin suskun kalması bu nedenledir. Burjuvaziye teslim olan likidatör hainlerin, yasaya yöneltikleri "eleştiri"ler de yine bu olgunun sonucudur.

Türkiye işçi sınıfı, en küçük bir demokratikleşme için bile, burjuva devletin yerlebir edilmesi, ücretli kölelik düzenine son verilmesi gerektiğini görüyor. İşçi sınıfımız, yalnız SSK gibi, sosyal güvenlik örgütlerini değil, aynı zamanda, devleti de yönetmeye yetenekli olduğunu, burjuvaziye ve onun beşinci kolu likidatör hainlere çok yakında gösterecektir.

Yalan habere ceza tasarısı, yalan söylememek için değil, yalanları belli bir düzene, disipline sokmak içindir.

Hangi yalan nasıl söylenecek tartışması

Tartışılan yalan söylemeyelim konusu değil, burjuva düzenin çıkarları için kimin yalanlarını, hangi tür yalanları söyleyelim konusudur. Bu noktada iktidarla muhalefet arasında ciddi(!) "ideolojik ayrılık" var. Yalanda anlaşıyorlar ama kiminkinin söylenmesi gerektiğine karar veremiyorlar.

"Yalan habere ceza" yasa tasarısıyla ilgili tartışmalar sürüyor. Sürdükçe de burjuvazinin iktidarıyla, muhalefetiyle ne kadar yalancı olduğu açığa çıkıyor.

Özal hükümeti, yalan haber yayınlayanların 20 milyon liradan 100 milyon liraya kadar para cezasına çarptırılacaklarına ilişkin bir yasa tasarısı hazırladı. Bunun karşısında burjuva basın nasırına basılmış gibi yerinden sıçradı. Yalancılığın savunusunu yapıyor. *Tercüman* yazarının şu yazdıklarına bakın:

"Biz gazeteciler için 'yalan haber kanunu' çıkıyor.

"Ne kadar lüzumsuz.

"İnsanların şerefleriyle oynamadıktan sonra, ufak tefek yalanlar söylemek, hayata renk bile katar.

" 'Hayır efendim, biz yalan yazmayız' dersek, kimseyi inandıramayız. Abartılmış bir iddia bu...

"Ama

" 'Bazen, ufak tefek ve de tatlı yalan yazdığımız da olur' dersek, eh, samimiyetimiz anlaşılır bari...

(...)

"Doğru'yu ve hakikat'i yazarak ülke menfaatlerini zedelemekten çok daha az sakıncalıdır bazen yalan." (Rauf Tamer, *Tercüman*, 18 Ocak 1988)

Rauf Tamer "ülke menfaatlerini zedelememek için" yalan haber yazdıklarını "samimi" bir biçimde itiraf ediyor. Yasa tasarısına da bu gerekçeyle karşı çıkıyor.

Hepsi birbirinden yalancı

Özal hükümeti "yalan habere ceza" yasa tasarısını hazırladı. Bunun karşısında burjuva basın ayağa kalktı. Bu, ilk bakışta, basın yalancı, hükümet yalana karşı gibi bir görüntü yaratıyor. Ama gerçek hiç de öyle değildir. Özal hükümeti en az burjuva basın kadar yalancıdır. Zaten bunu, nasırına basılan burjuva basın da son günlerde iyice açık etti.

Hükümetin böyle bir yasa çıkarmaya gerek duymasının iki nedeni var.

Birincisi, hükümetin yalanlarıyla, burjuva basının yalanlarının işgüdümünü sağlamak. Hükümet halka bir yalan söylüyor. Burjuva basın onu açık edip kendisi bir başka yalan söylüyor. Hükümet yalan söylemeye karşı olduğu için değil, kendi yalanları açığa çıkmasın, yalan tek merkezden söylensin diye bu yasayı hazırlıyor.

Özal'ın sözleri de bunu çok güzel kanıtlıyor. Özal'a soruluyor:

"Acaba sizin asılsız çıkan açıklamalarınızı yayınlayan gazeteler de yalan haber vermiş sayılacaklar mı?

Özal şöyle yanıtlıyor:

"O başka konu." (*Milliyet*, 13 Ocak 1988)

Yasa tasarısını hazırlayan Adalet Bakanı Mahmut Oltan Sungurlu da, "basının her gerçeği yazma hakkı yoktur" diyor.

Hükümetin bu yasayı hazırlamasının ikinci nedeni de burjuva basına rezil olmaktan, açık düşmekten kurtarmaktır.

Bugünün Türkiye'sinde burjuva basın, burjuvazi açısından çok önemli bir işlev görüyor. Parlamentonun hükümet organlarının halkın gözünden düşmesi, burjuva basının rolünü iyice artırıyor. Halkın nabzını elinde tutma ve yönlendirme işlevini büyük ölçüde basın üstlenmiş bulunuyor. Böyle bir durumda, basının da inandırıcılığını hepten kaybetmesi ve iyice gözden düşmesi, burjuva düzen için tehlike yaratıyor. Yasa tasarısı, bu nedenle, basına çeki düzen vererek rejimi kurtarmayı amaçlıyor.

"Yalan söylemeyelim"i değil "kimin yalanlarını söyleyelim"i tartışıyorlar

Ne yasaları hazırlayanlar doğru söylüyor, ne de karşı çıkanlar. Oktay Ekşi 11 Ocak 1988 tarihli *Hürriyet*'te yazdığı yazıya "gerçekleri savunan, çıksın ortaya..." diye başlık atmış. Yasaya karşı çıkanların hepsi yalan haber yazdıklarını itiraf ediyorlar. Ama bunu rejimin çıkarları için yaptıklarını söylüyorlar.

Kendisi hergün tonla yalan söyleyen Özal hükümetinin, yalan habere karşı yasa tasarısı hazırlaması ve bunun karşısında burjuva basının feryadı koparması çok komik bir durum yaratıyor. Tartışılan yalan söylemeyelim konusu değil, burjuva düzenin çıkarları için kimin yalanlarını, hangi tür yalanları söyleyelim konusudur. Bu noktada iktidarla muhalefet arasında ciddi(!) "ideolojik ayrılık" var. Yalanda anlaşıyorlar ama kiminkinin söylenmesi gerektiğine karar veremiyorlar.

1982 yılında Evren bir konuşmasında *İşçinin Sesi*'ni, Yürükoğlu yoldaşımızı, yalancılıkla suçlamış ve verdiği uydurma alıntılarla kendisi yalancılık yapmıştı. Oysa Komünistlerin yalandan hiçbir çıkarı yoktur. Tersine burjuvazinin yalan ve demagojilerine karşı, halka onlar gerçekleri söylüyorlar. "Gerçekleri savunan çıksın ortaya" diyenlerin kulakları çınlasın, işte ortadayız. Ama bugünkü tartışmalarla, kendilerinin de itiraf ettikleri gibi, burjuvazi yalandan medet umuyor. Burjuvazinin iktidarı da muhalefeti de yalancıdır.

Ayrılık yalanlardadır.

Nezihe Dalyan

Ellerinize ve yalana dair

(...)
İnsanlarım, ah benim insanlarım,
antenler yalan söylüyorsa,
yalan söylüyorsa rotatifler,
kitaplar yalan söylüyorsa,
beyaz perdede yalan söylüyorsa
çıplak baldırları kızların,
dua yalan söylüyorsa,
ninni yalan söylüyorsa,
rüya yalan söylüyorsa
meyhanede keman çalan yalan
söylüyorsa
yalan söylüyorsa umutsuz günlerin
gecelerinde ay ışığı,
ses yalan söylüyorsa,
söz yalan söylüyorsa,
ellerinizden başka herşey
herkes yalan söylüyorsa,
elleriniz balçık gibi itaatli,
elleriniz çoban köpekleri gibi
aptal olsun,
elleriniz isyan etmesin diyedir.
ve zaten bu kadar az misafir
kaldığımız
bu ölümlü, bu yaşanası dünyada
bu bezirgan saltanatı bu zulüm
bitmesin diyedir.

Nazım Hikmet

H*ürriyet'in Ege baskısı, geçen yılı, yukarıda manşetini, yanda, kendi başlık ve ara başlıklarıyla yazısını verdiğimiz haberle kapattı.* Hürriyet, *TKP'yi, "TKP'den kopan" diye, gazetemizde açıkça yazılan şeyleri, "istihbarat birimlerinin elde ettiği bilgi" diye sunuyor. Bunların yanına da, "Frankfurt'ta yapılan toplantı" diye asılsız bir "bilgi" koyuyor.*

Hürriyet EGE
CENNETÇEŞME'DE GECEKONDUCULARDAN BELEDİYE EKİBİ VE POLİSE TAŞ YAĞMURU
Yıkımda, kıyamet koptu
Frankfurt'ta aldıkları kararı İzmir'de uygulamaya koydular
"Sinsi plan"ın arkasından TKP çıktı

Frankfurt'ta aldıkları kararı İzmir'de uygulamaya koydular.

"Sinsi plan"ın arkasından TKP çıktı

BAŞSAYFADAKİ SUNUŞ:

Kaçak yapılaşmanın önlenmesi amacıyla başlatılan yıkımlar, dün de Cennetçeşme'de sürdürüldü. Ancak, Çevik Kuvvetlerle takviyeli belediye ekiplerine gecekondulardan yoğun taş yağmuru başladı. Bu arada, olay yerinde bulunan Hızır Servis ambulansının camları kırıldı, bir kadın yaralandı.

Önceki gün Kuruçeşme'de engellenen yıkım girişimlerinden vazgeçilmesi ve burada toplanan 3 bin kişinin, bazı kişilerce direniş için örgütlendiği iddiaları, dün Cennetçeşme'de de gündemdeydi. Bir gurubun bağırarak yürümesi de bunun kanıtı olarak gösterildi. Gecekondu sakinleri ise, politikacıları suçladı.

İşçinin sesi parmağı mı?

Gecekonducuların "örgütlü" direnişinde TKP'den görüş ayrılığı nedeniyle kopan ve İzmir'de etkin oldukları öne sürülen "İşçinin Sesi" gurubunun parmağı olduğu belirtildi.

Gecekondu direnişleri

TKP-TİP birleşmesinin ardından, kendilerine TKP adını veren gurubun, Frankfurt'ta yaptığı toplantıda aldıkları karar doğrultusunda gecekondu direnişlerini örgütledikleri belirlendi.

İlk eylem İstanbul'da

İstihbarat birimlerinin derlediği bilgilere göre ilk eylemlerini İstanbul Kazlıçeşme'deki deri işçilerinin grevinde koydu ve uzlaşmanın gecikmesi için çaba sarfetti. Örgüt daha sonra İzmir'de kışkırtıcı çalışma başlattı.

YAZI:

Gecekonducuların "örgütlü" direnişinde TKP'den görüş ayrılığı nedeniyle kopan ve İzmir'de etkin oldukları öne sürülen "İşçinin Sesi" gurubunun parmağı olduğu belirtildi. TKP-TİP birleşmesinin ardından kendilerine "TKP" adını veren ve "gerçek bolşevik biziz" diyen gurubun Frankfurt'ta yaptığı toplantıda aldıkları karar doğrultusunda, gecekondu direnişlerini örgütledikleri istihbarat birimlerinin topladığı bilgiler arasında yeraldı.

Yurt dışına örgütlenen ve Türkiye'de yasadışı faaliyet gösteren TKP'den görüş ayrılıkları nedeniyle ayrılan "İngiltere kanadı" ile "İşçinin Sesi" olarak bilinen gurubun Federal Almanya'nın Frankfurt kentinde yaptıkları son toplantıda Türkiye'de etkili eylem kararı aldıkları belirlendi. Örgütün Yayın organı "İşçinin Sesi" dergisinde yayınlanan yazılarda özellikle üç büyük kentte gecekondu direnişleriyle, grevlerin "komünist harekete" dönüştürülmesi yolunda çaba sarfedilmesi militanların bu yönde çalışma yapmaları istendi.

Sözkonusu derginin son sayısında örgütün "etkili" olduğu İzmir'de "Komünist şehitlerin" görkemli törenlerle anılması, ayrıca gecekondu direnişlerinde halka yön verici çalışmalar yapılması talimatı verildi. İstihbarat birimlerinin elde ettiği bilgilere göre gurup ilk eylemlerini, İstanbul Kazlıçeşme'deki deri işçilerinin grevinde koydu ve uzlaşmanın gecikmesi için çalışma yaptı. Militanlarıyla yurt dışından gönderilen dergi ve bildirileriyle haberleşen, zaman zaman "deşifre olmamış" militanlarını Türkiye'ye gönderen örgütün bu kez İzmir'de gündeme gelen gecekondu direnişini "örgütlü eylem"e dönüştürülmesi için çalışma yaptığı edinilen bilgiler arasında yeraldı. Konunun üstünde hassasiyetle duran istihbarat örgütleri son olayın örgüt tarafından alınan kararın bir parçası olduğu kanısına vararak çalışmasını bu yönde derinleştirdi.

Cezaevinden mektup yazan yoldaşımız durumu ne güzel de değerlendirmiş:

Artık d ğneksiz gez n ısırılır

Sevgili yoldaşlar, yurtta ve dünyada neler oluyor, bu konuda birşeyler demek istiyorum.

Seçimler bitti. Kısa bir süre için kızışmaları atlattılar ama ardından hemen zam topu patladı. Bakalım patlamaları nasıl engelleyecekler?

Benim öngörüm, toplumdaki gelişmeler, muhalefeti de kızıştıracak, seçilenler bu işi yeni bir seçime kadar götüremeyecekler. Ortaya bir toz duman çıkacak ve "bazıları"na (partimize ve işçi-sınıfımıza-İ.S.) tarihsel görev düşecek. Başka "bazıları"nın (resmilerin-İ.S.) balonu ise şimdiden söndü. Kahraman olsunlar diye, elbirliğiyle habire çaba harcandı.

Geçenlerde hükümetin başı Amerika'da liberal bir anayasa çıkaracağız diye demeç veriyor. Böylece figüranlara da sahnede oynama olanağı sağlanacak. Bir deyim vardır. "Köpeksiz köyde değneksiz gezmek" diye. Ama durum böyle değil artık. Değneksiz gezen ısırılır. Sonuçta öyle olacak. Kuduz aşısı aramanın telaşına düşecekler!

Dünya'ya gelince. "Silahlardan", "savaşlardan" kurtuluyoruz. "Barış geliyor barış, haydi gözünüz aydın." Bazıları sakat bir mantığın bu garip sarhoşluğunu yaşıyor. Ne büyük talihsizlik, sivrisineği öldürerek ondan kurtulacaklarını sanıyorlar. Ya bataklık ne olacak?

Bataklığın hiçbir kabahati yok canım. Bazı kötü niyetliler oraya sivrisinek larvası atıyor. Ondan bu sinekler üreyip tehlike yaratıyor. Bir de şu bataklığa larva atanları atmamaya "ikna" etseler, ne kadar toz pembe olacak şu koca dünya!

Şaka bir yana, az şey olmuyor dünyada. Yaşımız genç, öğreneceğiz, öğreteceğimiz çok şey de olacak. Bir fıkra vardır, onu anlatayım. Bazılarıyla bazı benzerlikler taşıyor bence.

Adamın birinin uzun yolda arabası bozulmuş. Yürüyerek bir köye yaklaşmış, yol kıyısında tarlada çapa yapan tarım işçisini görüp, seslenmiş:

Kardeş arabam yolda kaldı, şehre gidip tamirci bulacağım. Acaba yürüyerek kaç saatte şehre varırım?

İşçi, yürü kardeşim yürü, demiş.

Adam bir daha sormuş:

İşçi yine, yürü kardeşim yürü, demiş

Adam yine ısrarla sormuş:

İşçi, biraz kızarak, hele yürü kardeşim.

Adam bakmış istediği yanıtı alamıyor, yoluna devam etmeye başlamış. Tam yüz metre kadar yürümüş, işçi arkadan bağırmış:

Üç saatte varırsın, üç saatte!·

Evet, artık bazılarının yürümesi bile gerekmiyor. Çünkü onların şehre varamayacakları zaten çoktan belliydi... Yapacakları tek şey var, arabalarını itekleyerek yollarına devam etmek. Tabii onu da becerebilirlerse...

... Cezaevi

Bir öğrenci derneğinin toplantısında yapılan ve somut önerileriyle gençlik örgütlenmesine ışık tutan bir konuşmayı aynen yayınlıyoruz.

Kim demiş gençlik depolitize diye!

Politika üretmekten yoksun bir sürü dergi, (içlerinde kimisi gençlik dergisi), "depolitizasyon hikayeleri", pehlivan tefrikası yayınlar gibi, "işkence tefrikaları" yayınlamaktadır. Bu, halkın ve gençliğin düzgün moralini zorla bozma anlamına geliyor.

Arkadaşlar, öğrenci örgütleri, gündemlerini iyi belirlemek zorundadırlar. Bırakalım bu "çeyrek aydın kafası" depolitizasyon hikayelerini gündemimizi iyi belirleyelim.

Gündemimiz ne olmalıdır? Öğrenci gençliğin sorunu yığınla! En acil sorunlarını gündemimize almalı ve canla başla savunmalıyız. Beslenme, atılmalar, harçlar, yurt sorunları, derslerine devam ve vizeler. Bunların hepsi kendi başına bir sorun. En acili öne çıkartıp, işe yoğunlaşmak zorundayız.

Arkadaşlar,

1988 Türkiye'sinde öğrenci derneklerinin, genel olarak öğrenci hareketinin durumu nedir? Durumu pek parlak görmeyenler var. Acaba gerçekten böyle mi? Yaşamını mücadelenin belirlediği bir ülke gençliği "depolitize" mi olmuştu? Sorunlarına sahip çıkmıyor muydu? İzin verirseniz biraz geriye gidelim.

1980-82 arası yaşanan yoğun baskı dönemini, halkın pasif direnişi çözmüş, 1983'le birlikte girilen ara dönemi ise, halk, aktif ve pasif zorlamayla yine çözüyordu. Bu yeni dönemde öğrenci gençlik, bilimsel, akademik, demokratik üniversiteyi, süreç içinde de üniversite olgusunu yok edecek olan "YÖK"e karşı mücadeleyi başlatmış ve öğrenci derneklerini kurmuştu. Öğrenci gençlik bu yeni dönemde, "rüzgarın ne taraftan estiğini" hemen belli etmişti.

Toplumda hızlı bir hareketlilik başlamış, en başta işçi kesimde grevler artmış, Türk-İş'te sendikal birliği zorlayan işçi sınıfının yolundaki gençlik sorunlarını çeşitli eylemlerle dile getirmeye başlamıştı. 1983'ten 1988'e, mücadele çok daha üst sınırlara yükselmiştir. Bu gelişmeyi iyi izlemek, gelişen yeni durumları iyi değerlendirmek gerekir. Öğrenci gençlik nereden nereye gelmiştir.

Bu dönemin (1987-1988) başlamasıyla birlikte, derneklerde bir durgunluk da başladı. Saatler, hatta günler süren toplantılarda bir sonuç alınamıyordu, ortak bir mücadele platformu yaratılamıyordu. Kitleselleşme ve merkezi öğrenci birliğinin oluşturulması gibi sorunlarda somut hiçbir adım atılamadı. Varolan kitle de durmadan eriyor. Yani kısaca dernekler öğrenci gençliğin nabzını elinden kaçırdı.

Derneklerin büyük çoğunluğu -dergilerle birlikte- bu durumu, topluma, dolayısıyla, gençliğin "depolitize" olduğu, sorunlarına sahip çıkmadığı şeklinde açıklıyorlar. Gerçekten toplum ve buna bağlı olarak toplumun da dinamik bir kesimi olan gençlik "depolitize" mi olmuştu? Hiçbirşey yapılmıyor muydu?

İktidarların her dönem toplumu depolitize etme çalışmaları vardır. Bunun anormal bir yönü yok. Bu dönemde, biraz daha fazla, kuşkusuz. İnsanlar deneyimden öğrenir. Onlar boşlukta öğreniyorlar elbette. Kitle iletişim araçları Türkiye'nin tarihinde görmediği şekilde "iyi" kullanılıyor. Ancak Türkiye gibi toprağı verimli bir ülkede bu ne derece başarılabilir?

Dün (12 Ocak 1988), bir gazetede, çalışma bakanı şöyle diyor:

"Bu ülkede grev yapmak zor diyorlar. Oysa 1987 yılında 2,5 milyon işgünü grevde geçti." Eğer 1977 yılını toplumun politik olduğu bir yıl kabul edersek, ki etmemiz gerekiyor, 1977 yılında grevde geçen işgünü 1 milyon 300 bin işgünü civarındadır. Yani toplumun "depolitize" olduğu dedikleri 1987 yılında, grevde geçen işgünü, 1977'nin yaklaşık iki katıdır. Bu verilerin ne kadar güvenilir olduklarını bir kenara bırakalım.

Bir kamuoyu araştırma şirketinin Aralık ayı sonlarında yaptığı araştırmada, halkın konuştuğu birinci konu, geçim sıkıntısı ve pahalılıktır. Hem de milli piyango ile birlikte, 5 milyarlık sahte umudun en çok yayıldığı günlerde! Depolitizasyona uğramış halk bu mu?

Politika üretmekten yoksun bir sürü dergi, (içlerinde kimisi gençlik dergisi), "depolitizasyon hikayeleri", pehlivan tefrikası yayınlar gibi, "işkence tefrikaları" yayınlamaktadır. Bu, halkın ve gençliğin düzgün moralini zorla bozma anlamına geliyor.

Arkadaşlar, öğrenci örgütleri, gündemlerini iyi belirlemek zorundadırlar. Bırakalım bu "çeyrek aydın kafası" depolitizasyon hikayelerini gündemimizi iyi belirleyelim.

Gündemimiz ne olmalıdır? Öğrenci gençliğin sorunu yığınla! En acil sorunlarını gündemimize almalı ve canla başla savunmalıyız. Beslenme, atılmalar, harçlar, yurt sorunları, derslerine devam ve vizeler. Bunların hepsi kendi başına bir sorun. En acili öne çıkartıp, işe yoğunlaşmak zorundayız. Birincisi bu.

İkincisi derneklerin kitleselleşmesi.

Üçüncüsü tek üniversite birliğinin oluşturulması ve merkezi öğrenci birliğinin kurulması.

Dördüncüsü, öğrenci birliklerine her okulda yer verilmesi ve üniversite bütçesinden öğrenci birliğine mali yardım.

Beşincisi, öğrenci temsilcisinin okul yönetimlerinde alınan kararlara katılması.

Altıncısı, tüm öğrencilerin öğrenci birliklerinin doğal üyesi olması yanısıra, farklı farklı derneklerin de kurulabilmesi.

Bunlar şu anda öğrenci gençliğin en acil akademik, demokratik istemleridir. Bu yüklü gündemdeki sorunlara dört elle sarılırsak, bu donukluğu üzerimizden atabiliriz.

İşte arkadaşlar, tüm dükkancı anlayışlarımızı bırakıp, öğrenci hareketini bir üst aşamaya sıçratacak ve kitleselleşme sorununu çözecek olan bu önerileri yaşama geçirmek için hep birlikte mücadele etmeliyiz.

Doğal üyelik zaten her öğrencinin hakkıdır. Asıl mücadele bundan sonra başlayacaktır. Çünkü doğal üyelik, diğer derneklerin kurulmasının önünü açacaktır ki, bu biçimiyle bile, bizim okulda zaten bunun ilk adımı atılmıştır.

Bugün atılan bu ilk adım, neden çoğaltılmasın, başka dernekler neden kurulmasın? Ne yapmalıyız?

1- Tüm dernekler bir an önce kendilerini feshedip "Üniversite öğrenci birliği"ne dönüşmelidir.

2- Bu birlik, tüm öğrencilerin doğal üyesi olduğunu ilan etmeli ve bunu tüzüğüne geçirmelidir.

3- Birlik, üniversiteden mali yardım almanın yollarını bulmalı ve her okulda bir yer almalıdır.

4- Üniversite öğrenci birlikleri en kısa zamanda "merkezi öğrenci birliği"ni oluşturmalıdır.

5- Her iki birliğin organları seçimle işbaşına gelmeli ve her an geri çağırma durumu olmalıdır.

6- Üniversitelerde, diğer derneklerin kurulması sağlanmalıdır.

İşte arkadaşlar, gündemimizi bunlar oluşturmaktadır. Bunlar için mücadele, dernekleri durgunluktan kurtaracak, öğrenci gençliğin sorunlarına daha aktif, daha kitlesel ve daha bilinçli sahip çıkışı getirecektir.

Bu kürsüden, derneklerde örgütlenmiş, tüm arkadaşlara sesleniyorum. Gelin bu ilkeleri hep birlikte, hiç gecikmeden yaşama geçirelim. Yaşam, pratik, bunu dayatıyor.

Son olarak arkadaşlar, bir ihmal sonucu ölen arkadaşımız Altan Durmuş'u ve öğrenci gençliğin ilk şehidi, Van'da gericilerce katledilen M.Şirin Tekin arkadaşımızı saygıyla anıyorum.

Hepinize saygılar sunarım.

Legal ve illegal çalışmayı, illegalin temel olduğunu unutmadan, ustaca birleştirmeliyiz.

Ustalık gerek

Yalın bir gözle bakıldığında, toplumsal çelişkilerde keskinliğin, giderek hızla artmakta olduğu görülmektedir.

İşçiler istemlerini gerçekleştirmek için birçok işyerinde en militan biçimlerde direnişe geçmekte, öğrenci gençlik demokratik istemleri uğruna, tüm baskılara karşın savaşıma katılmaktadır. Emekçi halkımız, gecekondularını yıktırmamak için, yaşlısı genci, yaşamlarını bile tehlikeye atmaktan çekinmeden, direnmektedir. Tüm bunlar toplumdaki psikolojinin artık değişmiş olduğunu açık biçimde sergiliyor.

Bu durum, komünistlerin çok dikkatli ve aynı zamanda çok aktif bir çalışma yürütmesini zorunlu kılmaktadır. Düşman, her zamanki gibi, hilekar ve acımasız bir biçimde işçi liderlerine, komünistlere karşı saldırılarını sürdürmektedir. Kanımca, böyle bir ortamda komünistler, illegal ve legal çalışmayı çok iyi birleştirebilmelidir. Şunu demek istiyorum:

Temel olan illegal çalışma, illegal örgütlenmedir. Parti faaliyetinin sürekliliği buna bağlıdır. Ama aynı zamanda, legalizm batağına saplanmadan, bir işbölümü çerçevesinde partinin etki alanını genişletmesini, siyasetini yığınların öğrenmesini olanaklı kılacak biçimde legal olanaklardan sonuna kadar yararlanmak, bu olanakları ustalıkla kullanmak gerekir.

Yaklaşmakta olan devrimci durum koşullarında, devrimci teorimizi devrimci pratiğe dönüştürebilmek için, örgütlenmeye olanca hızla ağırlık vermemiz gerekir. Yalnız bu konuda dikkat edilecek önemli noktalar bulunmaktadır. Düşmanın da boş durmadığı akıldan çıkarılmamalı, aceleye getirilmeden kişiler hakkında daha ayrıntılı enformasyon toplanmalı, çalışmalarda zaman zaman boş sözcüğe dönüşebilen konspirasyonun içeriğine uygun davranılmalıdır.

Bir de son günlerde, bizim tescilli likidatörlerimizin ülkeye dönüşleri konusu var. Bu olay devrimci çevrelerde nefretle karşılanmıştır. Bir kez şu gerçeği saptamak gerekir. Burjuvazi, karşı devrimci savaşımında kullanmak üzere legalist likidatörleri her zaman elinin altında tutmak ister. Bunlar da, burjuvazinin bu gereksinimini karşılamak için, bu kez her zamankinden daha istekli davranmaktadırlar.

Yağcı burjuvaziye şu mesajı vermek istiyor: "Biz çok daha ehlileştik, uslandık, bize legalite verirseniz işçi sınıfını da ehlileştirmeye, uslandırmaya çalışırız". Yağcı'ların niyetleri çok açık ki budur. Ama birşeyi unutuyorlar. Artık Türkiye eski Türkiye değildir. Maskeleri o kadar çabuk düşmüştür ki ne yapacaklarını şaşırmış durumdadırlar. Tüm çabalarına karşın TKP'yi likide edememişler, tam tersine kendilerini TKP'den likide etmişlerdir. Yağcı'lar da, burjuvaziyle birlikte mahkum edileceklerdir.

Hamdi Kağızman

Laspetkim-İş'in "yemekten önce bir dakika"lık alkışlı protesto eylemi sürekli protestoya dönüştü.

EYLEMLER SINIR DİNLEMİYOR

Laspetkim-İş'in eylemlerde tabanın istediği ölçüde militan davranamamasıyla, küçük bir bağımsız sendika olması arasında kopmaz bir bağ vardır. En doğrusu, Laspetkim-İş'teki militan işçi arkadaşların, sendikayı da alıp Türk-İş'e, Petrol-İş'e katılmalarıdır.

(PHA-İstanbul)-Laspetkim-İş sendikasının, 30 Aralık 1987 tarihinde Temsilciler Meclisi toplantısı yapılmıştı. Bu toplantıda, hak ve özgürlükler için direnme, tüm sendikalarla ve işçilerle eylem birliği, işyerlerinde alkışlı protesto kararları alındı ve ek zamın konuşulacağı bir kapalı salon toplantısı düzenleneceği duyuruldu. Bundan sonra alkışlı protesto eylemi uygulamaya konuldu.

Söylendiğine göre Pirelli fabrikasının temsilcileri, temsilciler kurulunda alınan "alkışlı protesto" kararına katılmakla birlikte, bu eylem biçimine pek sıcak yaklaşamamışlar ve başlangıçta kendi fabrikalarındaki işçilere pek duyurmamışlar. Bu yüzden, bu işyerinde eylem biraz gecikerek ve şube yöneticilerinin işyerine gelmesiyle başlamış.

İşçilere karar iletildiğinde, onlar da önce eylem biçimini pek benimsememişler. İşçiye pek de yakışmıyor diye düşündükleri bu eyleme, önce utangaç biçimde yaklaşmışlar.

Ancak, Laspetkim-İş'in örgütlü olduğu işyerlerinde topluca uygulanan bu alkışlı protesto eylemi, uygulandıkça eylemin çerçevesi giderek genişletilmeye başlanmış. Eylem, yalnızca kararda belirtildiği gibi, "yemek öncesi bir dakika" biçiminde değil, defalarca ve heryerde tekrarlanan bir nitelik kazanmış. İşçiler alkışlı protestoyu topluca yemek paydoslarında, giriş ve çıkışlarda, servislerde tekrarlamaya başlamışlar.

Eylemin böyle bir nitelik kazanması üzerine, polis yetkililerini bir telaş almış. Nitekim, Laspetkim-İş'in şube yöneticileri gözaltına alındılar. Pirelli fabrikasında kararın işçilere geç açıklanması nedeniyle, eylemi şube yöneticilerinin başlatması, gözaltına alınmada "gerekçe" olarak gösterilmiş. Oysa, İzmit valisi, bu eylemin tüm İzmit'e yayılmasından korktukları için, gözdağı vermek amacıyla sendikacıları gözaltına aldıklarını belirtiyor.

Eylem uygulandıktan sonra, eylem türünün ileri mi geri mi olduğu, sendika merkezinde bir sohbette tartışılmış. Bu tartışmaya katılan işçi arkadaşlardan bazıları, eylemi geri bulmuşlar. Bazıları ise, tüm işyerlerinde ortak davranışın sözkonusu olduğunu, bu açıdan uygun bir eylem olduğunu savunmuşlar. Sendika yetkilileri ise, bu eylem risksiz olduğu için, başlangıç olarak bunu uygun gördüklerini söylemişler.

Alkışlı protesto için sendika önce bir süre belirlememiş. Ancak eylem kamuoyuna duyurulduktan ve gözaltına almalar başladıktan sonra, onbeş günlük bir süre belirlemişler. 15 Ocak 1988 tarihinde sendika yetkilileri, buna ilişkin bir bildiri okuyarak eylemi sona erdirmişler.

Bizce Laspetkim-İş'in eylemlerde tabanın istediği ölçüde militan davranamamasıyla, küçük bir bağımsız sendika olması arasında kopmaz bir bağ vardır. Temsilciler Meclisi'nde alınan eylem birliği kararı da, bu sıkıntının bir yansımasıdır. Öte yandan, Laspetkim-İş üyesi işçiler, her eylemi yaygınlaştırmakta, bunu yaparak sendikal birlik konusunu da öne çıkarmaktadırlar. Laspetkim-İş yöneticileri, kendilerini, yakında daha büyük bir sıkıntı içinde bulacaklardır.

Bu arada Laspetkim-İş'in, işveren sendikası Kiplas'la beş işyeri için yürüttüğü toplu sözleşme görüşmeleri de uyuşmazlıkla sonuçlandı.

Aynı zamanda, sendika, ocak ayında, Çalışma Bakanlığı'ndan yetki aldı. Bize öyle geliyor ki, önyargısız bakıldığında gerçekler çok açık ortadadır. Burjuvazi, tümüyle kaldırılıp atılması gereken bu yetki (!) kurumunu, sendikal birlik aleyhine bir silah olarak kullanıyor. Laspetkim-İş'i, küçük bağımsız bir sendika olarak savaşa sürüyor, köşeye sıkıştırarak istenenden daha geri toplu sözleşmeler dayatmayı planlıyor.

En doğrusu, Laspetkim-İş'teki militan işçi arkadaşların, sendikayı da alıp Türk-İş'e, Petrol-İş'e katılmalarıdır. Zaten onların militanlıklarıyla, bu bağımsız sendikanın taşıdığı kısıtlılık, kısa sürede çok daha açık bir çelişki olarak ortaya çıkacaktır.

Sendikasız işyerleri dururken Türk-İş'ten işyeri koparılıyor.

Dükkancılık burjuvaziye k siy r

Yürükoğlu yoldaşımız, "Türk-İş'e kesmeyen bıçak, bujuvaziye keser" demişti. Mutafçılar ve ECA Valfsel Armatür işyerlerinde, Türk-İş karşıtı politika (!) birçok nitelikli, militan işçinin işyerinden uzaklaşmasına neden oldu. Bundan da en fazla kârı herhalde işverenler elde ettiler.

1987 yılının son günü, Gebze bölgesinde bulunan Mutafçılar işyerinde, 20 işçinin işine son verildi. 180 işçinin çalıştığı fabrikada, 1979'dan bu yana Türk Metal örgütlü bulunuyor. Fabrikada Otomobil-İş örgütlenmesi başlayınca, başı çeken işçiler kapının önüne konuldu. Daha sonra fabrikadaki tüm işçiler iş bıraktılar. Fabrikaya gelen polis, işten çıkartılan işçilerin tümünü gözaltına aldı. Akşam da bıraktı.

Bir başka olay da Kartal'ın Samandıra köyünde kurulu, halk arasında ECA olarak bilinen armatürleri üreten fabrikada oldu. 500'e yakın işçinin çalıştığı fabrikada, yine Türk Metal örgütlü. Ve yine Otomobil-İş örgütlenmesi için girişim yapılmaması sonunda, 12 işçinin işine son verildi. Valfsel Armatür fabrikasından atılan işçilerden biri kadın ve 5 aylık hamile...

Bütün bunlar ne için yaşanıyor? Kötü (!) bir sendikadan kurtulup, iyi (!) başka bir sendikaya geçmek için...

İşçi sınıfının bugün en acil talebi, Türk-İş'te birliği genişletmek ve eylem çizgisine oturtmaktır. Militan işçiler bunu da en iyi Türk-İş bünyesinde hayata geçirebilirler. Bu işçileri Türk-İş bünyesinden kopartmak neye hizmet etmektir?

Yeri gelmişken resmilerin iki yüzlü tavrını da sergilemeden geçmeyelim. Hem Türk-İş'te birlik diyeceksin, hem de, Türk-İş sendikasından fabrika kopartmak için çaba harcıyacaksın... Üstelik bu işlem sonunda, o fabrikaların en nitelikli işçilerinin de sınıf dışına itilmesine neden olacaksın.

Sendikasız işyerleri dururken, yıllardır örgütlü bulunan işyerlerini "örgütlemek", işçi sınıfı içine rekabet tohumları ekmektir. Sendikal rekabet, sınıfı bölmekten başka bir işe yaramaz.

Yukarıda anlattığımız iki örnek, Yürükoğlu yoldaşımızın aylar önce yazdığı bir yazıdaki saptama ile ne kadar da çakışıyor. Yoldaş, "Türk-İş'e kesmeyen bıçak, burjuvaziye keser" demişti. Mutafçılar ve ECA Valfsel Armatür işyerlerinde, Türk-İş karşıtı politika (!) birçok nitelikli, militan işçinin işyerinden uzaklaşmasına neden oldu. Bundan da en fazla kârı herhalde işverenler elde ettiler.

Sınıfın yakın ve uzak vadeli çıkarları Türk-İş'te birlik hedefinde yoğunlaşmaktadır. Ayrı sendikalar, ayrı dükkanlar değil, işçi sınıfının göbeğinde, Türk-İş'te olmak... İşte işçi sınıfına dostluğun ölçütü budur.

Mekin Barutçu, İstanbul

Yasadışı grevler, eylemler, artık gündelik olay oldu. Son olarak, ilaç fabrikalarında işçiler toplu iş bırakma kararı aldı.

İşçilerden militan toplu savaşım fışkırıyor

1987 yılının sonlarına doğru bir eğilim gözle görülür biçimde açığa çıktı. Yasadışı grevler, eylemler başlamıştı. "Bu yasalarla grev yapılır mı" tartışmasıyla başlayan yıl, "bu yasalar takılmaz" sonucuna ulaşmıştı.

Bu eğilim, 1988'in başlarında daha da büyük bir hızla yükseliyor. Yasadışı grevler, eylemler artık günlük olay oldu. Geçtiğimiz günlerde Petrol-İş'in örgütlü olduğu bir gurup ilaç fabrikasında, gerekirse toplu iş bırakma kararı alındı.

Doğu İlaç Fabrikasında, işçiler 7'şer, 8'er işten atılıyorlardı. Bunun üzerine, aralarında Deva, Eczacıbaşı ve Squibb'in de bulunduğu çeşitli ilaç fabrikalarının temsilcileri, bir toplantı yaptılar ve işçi çıkarmalar derhal durdurulmazsa, toplu iş bırakmaya gitme kararı aldılar.

Bir yandan arkası kesilmeyen zamlar, bir yandan işçi çıkarmalar, bir yandan milyonlarca işsiz işçinin varlığı... İşçi sınıfımız yetti artık demektedir ve küçük burjuva entellerin tam tersine, legalizme en küçük bir prim vermeden, kararlı, militan eylemlere geçmektedir.

Sabiha Günbudak

Doğu, Deva, Eczacıbaşı ve Squibb ilaç fabrikalarında çalışan işçilerden, tüm işçi arkadaşlara:

DUYURU

1. Doğu ilaç fabrikasında, 23 Haziran - 30 Temmuz tarihleri arasında yaptığımız grevden sonra, işveren, haftada ortalama 8-9 işçi arkadaşımızı işten çıkarmaktadır. İşten çıkarmalar sürerse eyleme çıkacağımızı bildirince, işveren, şimdilik bu uygulamayı durdurdu. Biz bu "durdurma"ya güvenmiyoruz.
2. Bizim tüm işçi arkadaşlara önerimiz şudur: Grevlerden sonra işten atılan bir arkadaş olursa, tüm Türk-İş bünyesindeki fabrikalarda, toplu halde açlık grevine gidilsin. Sonra da, tüm Türk-İş bünyesi, toplu halde iş bıraksın.
3. 28 Şubat'ta, sendikamız Petrol-İş'in Temsilciler Kurulu toplantısı vardır. Bu toplantıda şu kararın alınmasını öneriyoruz: Grevden sonra işten çıkarma olursa, toplu halde açlık grevine gidelim ya da işi bırakalım.
4. Bu görüşlerimizi, tüm fabrikalara ve Temsilciler Kurulu toplantısı öncesinde, Petrol-İş işyeri temsilcilerine, gazeteniz aracılığıyla yaygın duyurmak istiyoruz.

Doğu, Deva, Eczacıbaşı ve Squibb ilaç fabrikalarında çalışan işçiler adına:

Koray

İşçinin Sesi'nin notu:

İşçi arkadaşlar, bu duyuruyla birlikte, bir de, "oportünizmin boynu yavaş yavaş bükülüyor" diye mesaj yollamışlar. İşverenlere ve oportünizme karşı mücadele veren bu arkadaşlarımıza, en içten selamlarımızı iletir, başarılar dileriz.